ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК
10. 9. 1982 • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XLIII • 20 ДИН.
БРОЈ 1602

Фирмеч

Веровали или не!

НАЈУОБРАЖЕНИЈИ ДЕСПОТ У ИСТОРИЈИ

БИО ЈЕ МАРОКАНСКИ СУЛТАН МУЛАИ ИСМАИЛ (1646 - 1727) КОЈИ ЈЕ ЖИВЕО У УБЕЂЕЊУ ДА ЈЕ СВАКО ОНАЈ КО УМРЕ ОД ЊЕГОВЕ РУКЕ - ПОЧАСТВОВАН. СЛУГАМА КОЈИ СУ МУ ПРИДРЖАВАЛИ УЗЕНГИЈЕ ИЗРАЖАВАО ЈЕ СВОЈУ ЗАХВАЛНОСТ ТАКО ШТО БИ ИМ ОДРУБИО ГЛАВУ. У ТОКУ СВОЈЕ ВЛАДАВИНЕ МУЛАИ ЈЕ НА ТАЈ НАЧИН УБИО 10 000 СЛУГУ.

ХРАМ КАШЉА

ТАКО ЈЕ НАЗВАН ХРАМ У РИМУ ЗА КОЈИ СЕ ВЕРОВАЛО ДА ЛЕЧИ КАШАЉ АКО ОБОЛЕЛИ ПРОВЕДЕ ЈЕДНУ НОЋ У ЊЕГОВИМ ХОДНИЦИМА У КОЈИМА ВЛАДА ПРОМАЈА.

Рунолисш

НАЦИОНАЛНИ ЦВЕТ ШВАЈЦАРСКЕ, ТАКО ЈЕ РЕДАК У АЛПСКИМ ЗЕМЉАМА ДА ЈЕ ЗАШТИЋЕН ЗАКОНОМ. У КИНИ, МЕЂУТИМ, ОВАЈ ЦВЕТ СУШЕ И КОРИСТЕ КАО КРЕСИВО ЗА ПАЉЕЊЕ ВАТРЕ.

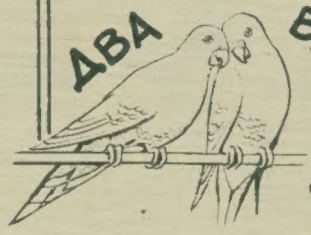

ДВА БЕЛА ПАПАГАЈА

КОЈА ЈЕ У ИНДИЈУ ДОНЕО ЦАР ТУГХЛАК ШАХ 1320, ЖИВЕЛА СУ СВЕ ВРЕМЕ ЊЕГОВЕ ДИНАСТИЈЕ - ПУНИХ 79 ГОДИНА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА ●●●

●●● ако мислите да никад не лажете, варате се. Свако од нас каже око хиљаду ситних лажи годишње, тврди Боб Голдстејн из Њујорка. Обично их изговарамо да бисмо избегли свађу или да неког не бисмо повредили. Иначе, највећи „лажови" су трговци, писци, глумци и политичари. Архитекте, инжењери и научници најмање „лажу". И још нешто: док лажете, грло вам се стеже, боја гласа мења, крвни притисак повећава, срце убрзано куца, очи брже покрећу, а руке овлаже.

●●● многи од 14 хиљада париских таксиста возе са собом псе, али не да би се на тај начин заштитили већ да би имали друштво за време саобраћајних гужви које, као и све веће градове, муче Париз.

●●● многи људи су рођени истог дана кад и неки од чланова њихове породице али, тврде математичари, шансе да се дете роди када и један од његових родитеља су 133 225:1.

●●● само једна птица има канце на крилима (латинско име Opisthocomus hoazin) и живи у жарком појасу Америке. Канце јој служе само за верање по дрвећу.

●●● ако сте утучени, двапут дневно по пет минута слушајте Бетовена. Јесте ли мртви уморни? Онда после сваког оброка уживајте у музици Моцарта, и то по четврт часа. То је „лек" који лекари из „Музичког терапеутског центра" у Паризу прописују својим пацијентима који с нервима не стоје најбоље. На листи „лекова" нашли су се и неки хитови рок музике.

●●● један радио-аматер из Касела, СР Немачка, ухватио је позив свог колеге из далеког Бразила — затражио је редак лек. Немац је одјурио у болницу по лек који је полиција потом однела на најближи аеродром. У року од 24 часа лек је био у Бразилу.

●●● у Сан Франциску отворен је парк за скитнице. У њему се налазе дугачке клупе за топле ноћи а кад пада киша, као заклон служе велике одводне цеви.

●●● мушкарци који желе да се ожене у једном крају Индонезије морају прво да улове сто пацова који су овде права напаст и уништавају воће и пиринач.

●●● љубитељи домаћих животиња из Вашингтона имају прилику да школују своје љубимце. Курс траје 12 месеци и животиње на крају добијају диплому. Оснивач ове школе Пол Инглмен тврди да ту нема шале и да се животиње оцењују као ђаци у свакој другој школи. Изгледа да је многима стало да њихови љубимци буду школовани, па овај својеврстан „универзитет" не може да прими све заинтересоване.

●●● у СР Немачкој штампана је књига „Водич у болести једног симуланта" у којој се говори о томе како да симулирајући болест добијате боловање од свог лекара. Издавач тврди да је књига написана да би на шаљив начин упозорила докторе на забушанте, међутим, распродата је у трен ока, и вероватно није стигла у руке онима којима је и намењена.

БРЗИНОМ ОД 130 КИЛОМЕТАРА НА САТ

НАЈЗАД ЧЕТВОРОСТРУКИ САЛТО

БРАЋА МИГЕЛ И ХУАН ВАСКЕЗ, АКРОБАТИ НА ТРАПЕЗУ, УСПЕЛИ СУ ДА ПРВИ НА СВЕТУ ИЗВЕДУ ПРЕД ПУБЛИКОМ САЛТО КОЈИ ЛЕТАЧИ ПОКУШАВАЈУ ДА ОСТВАРЕ ЈОШ ОД 1897. ГОДИНЕ. ТО НИЈЕ И КРАЈ ПРИЧЕ...

Чак и онда када су им се руке спојиле, Мигел и Хуан нису могли да поверују да је њихов сан постао стварност.

— Просто нисам веровао да смо успели — каже Хуан. — Питао сам се да ли сам Мигела заиста ухватио. — Ни Мигел, Хуанов млађи брат, није био ништа мање збуњен.

— Тај салто одвија се толиком брзином да сам, тек кад ме је Хуан дочекао, а ја са трапеза погледао у публику, схватио да смо извели акробацију која је сан свих летача.

Четвороструки салто браћа Васкез извела су пред циркуском публиком 10. јула ове године у Таксону, у америчкој држави Аризони. Био је то прави, могло би се рећи, атлетски подвиг који би могао да се мери само са оним фантастичним скоком удаљ Боба Бимона који је постигао на Олимпијади у Мексику скочивши 8 метара и 90 центиметара. Иначе, браћа су овај подухват на граници снова постигла десетак пута током прошле године, али им се тек онај изведен пред публиком рачуна као први.

Мигел и Хуан имају стални ангажман у циркусу „Ринглинг Брадерс, Барнам и Бејли". Још од 29. децембра 1981, када је циркус отворио своју сто дванаесту сезону, они настоје да изведу четвороструки салто. Чарли Бауман, директор овог циркуса, био је сведок свих Васкезових успелих и неуспелих скокова са трапеза, и оних изведених пред публиком и на вежбама. Када су коначно успели и били поздрављени френетичним аплаузом неколико хиљада људи, Бауман је исто колико и они био пресрећан и збуњен. Отрчао је до телефона да продуцентима циркуског програма Ирвину и Кенету Фелду јави о подвигу. Прво љути што их је пробудио, почели су да се радују као деца.

Седамнаестогодишњи Мигел Васкез — најбољи „летач" свих времена. Већ су га прозвали Боб Бимон у ваздуху.

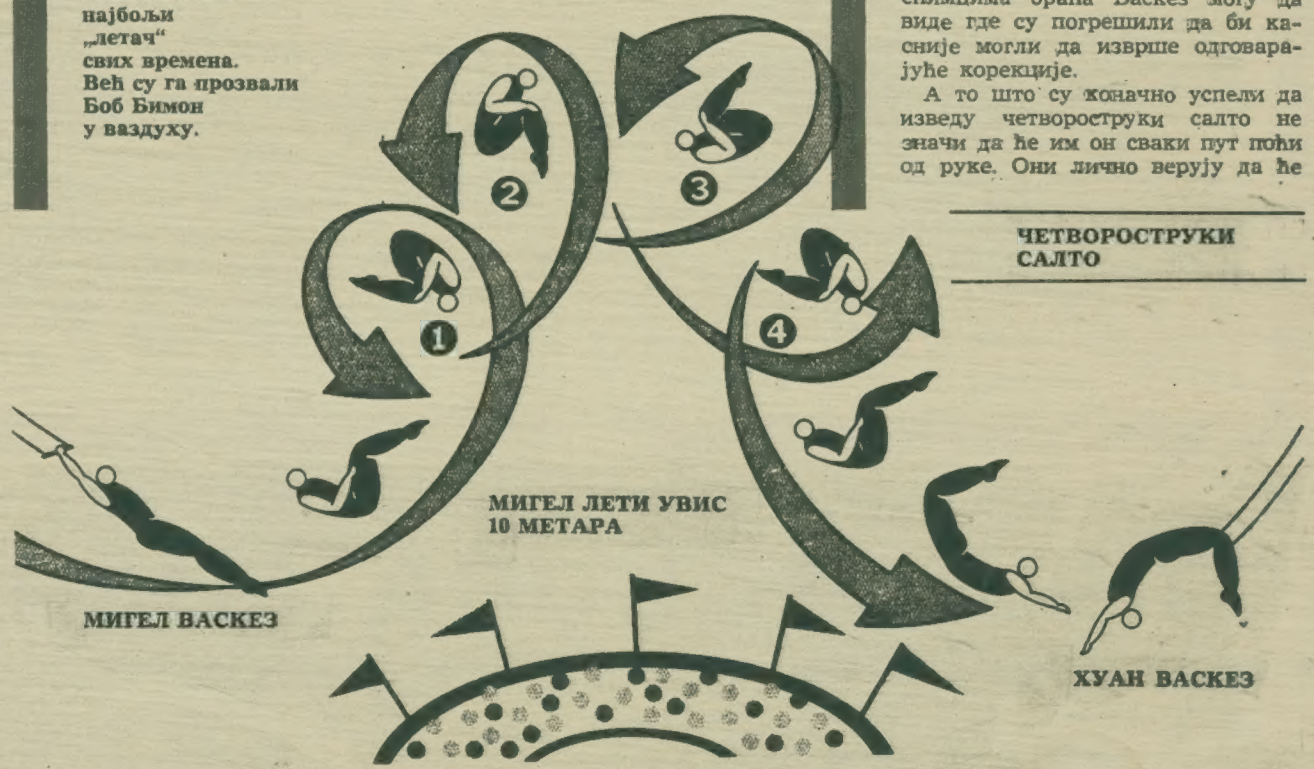

ЧЕТВОРОСТРУКИ САЛТО

Рођени летач

Најбољи акробати летачи у читавом свету покушавају да изведу четвороструки салто на трапезу још од 1897. Те године, наиме, европској летачици Лени Јордан први пут је пошло за руком да изведе троструки салто. Данас се тај троструки салто изводи као део обавезног програма сваког познатијег циркуса мада је и даље резервисан само за најспособније летаче. А Мигел (коме је сада 17 година), отискивао се са трапеза и, пре него што га Хуан ухвати на другом трапезу, окретао се у ваздуху три пута већ са тринаест година. Иначе, браћа потичу из мексичке породице која се акробацијама на трапезу бави већ пет генерација уназад.

— Док изводимо троструки салто — објашњава тридесет двогодишњи Хуан — Мигел може, пошто се отисне са пречке, да осети да ли се креће сувише великом брзином. Оног тренутка кад летач пусти трапез и скочи у „празан простор", лети брзином од око 130 километара на час, а покрети које изводи прерачунавају се у хиљадитим деловима секунде.

Колико летач има тежак задатак да се окрене четири пута око главе у ваздуху, толико и хватач на другом трапезу мора да буде максимално концентрисан да би у делићу секунде одредио тренутак када ће кренути према живом пројектилу који страховитом брзином иде ка њему.

Најлонска мрежа увек је постављена испод трапеза браће Васкез. Али, тиме ни издалека нису избегнуте све опасности: колико је спасоносна кад акробата падне, мрежа може да буде и својеврсна замка. Када би Мигел, на пример, незгодно пао, могао би да остане на месту мртав. То је разлог да, у тренутку док лети ка затегнутој мрежи, мора да мисли како ће се дочекати. Хуану с друге стране прети опасност да, хватајући Мигула, повреди или ишчаши руке у раменима. Да не би доживели овакве незгоде, да би били што гипкији и спремни на велике физичке напоре, обојица се баве различитим спортовима. Кондицију и покретљивост стичу играјући фудбал, дижући тегове и боксујући (ово због одмеравања снага).

Бело идеална боја

Мигел је иначе, висок само 165 центиметара, и има 60 килограма. А на струку од 65 центиметара би му позавиделе и највиткије жене. За разлику од Мигела, Хуан је исте висине али је зато петнаестак килограма тежи. Није ни чудо, од њега као хватача и захтева се да буде „теже категорије".

Поред свих спортова којима се активно баве, браћа бар три пута недељно покушавају да изведу свој салто снова, односно петнаест пута у току једне циркуске сезоне. Сви покушаји, успели и неуспели снимају се на видео-траке и после прегледају. На успореним снимцима браћа Васкез могу да виде где су погрешили да би касније могли да изврше одговарајуће корекције.

А то што су коначно успели да изведу четвороструки салто не значи да ће им он сваки пут поћи од руке. Они лично верују да ће успети само у 40 одсто случајева. А успех, опет, зависи од безброј фактора. Ако се изузму они чисто људски, непредвидљиви, на салто може да утиче, на пример, и време. Ако је хладно, тело по Мигеловим речима једноставно неће да се креће онако како му он командује. И боја таванице може да буде пресудна. Приметили су да им се од црне врти у глави, док је бела идеална.

Да ли ће после овога браћа Васкез ићи даље? Њихов одговор је „да".

— Покушаћемо да одемо иза границе снова и изведемо петоструки салто!

В. С.

ДОГОДИЛО СЕ У РЕЈ ОУКСУ

НЕВЕРОВАТНА ПРИЧА

КРИСТОФЕР ПОРТЕР ПАО ЈЕ У БУШОТИНУ ЗА АРТЕШКИ БУНАР И ЗАДРЖАО СЕ НА МЕСТУ ГДЕ СЕ ЦЕВ ШИРИ. СПАСИОЦИ СУ СЕ НАШЛИ ПРЕД НЕМОГУЋИМ ЗАДАТКОМ: НИСУ МОГЛИ ДА ГА ИЗВУКУ, А АКО ПОЧНУ ДА КОПАЈУ ЖИВОГ ЋЕ ГА ЗАТРПАТИ. ДА СВЕ БУДЕ ЈОШ ЦРЊЕ, КРИС ЈЕ ИМАО САМО ПЕТНАЕСТ МЕСЕЦИ.

Децембар 1980. године у градићу Реј Оукс у Калифорнији. Ближи се подне... Домаћица Чантел Портер проверава шта раде малишани — син и кћеркица: пустила их је иза куће да се играју. Овог пута угледала је само Квинси. Шта је са Кристофером? Покушала је да га дозове, али од њега ни трага! Малишан који је тек што је проходао као да је у земљу пропао. Где ли је сад нестао? — питала се док је истрчавала у велико двориште.

Квинси није знала где јој је брат одлутао и трагање за њим по оближњем шумарку остало је безуспешно. У једном тренутку Чантел је зауставила поглед на цеви која је вирила из отворене артешке бушотине. Срце јој је залупало а кроз главу пролетела мисао: није ваљда упао у рупу?! Пришла је отвору и начуљила уши: из дубине земље допирао је глас малог Кристофера, плакао је. Осетила је како јој се грло суши. Пожурила је натраг у стан и дрхтавом руком окренула број спасилачке екипе ватрогасне службе.

— Одмах дођите! — завапила је. — Дете ми је у бунару!

Стигли су за само неколико минута и затекли Чантел како очајна клечи изнад отвора и гласно кука. Из специјалног возила искочили су људи и журно истоварили боце са кисеоником које су у том тренутку биле најпотребније. Командир Мекеј легао је потрбушке крај отвора.

— Хеј, Кристофер! — викнуо је.

— Ма...ма — чуо се слабашан одговор.

Мекеј је осветлио бушотину и срце му се стегло кад је дубоко доле угледао тамну мрљу — тршаво теме дечакове главе.

Малишан је на необјашњив начин склизнуо низ цев изаустивио се на врху металне шаке којом се копа у дубину. Руке су му биле на цеви, укрштене изнад главе. Померао је само прсте. Нос му се налазио једва неколико центиметара далеко од ивице бушотине. Ако се ошамути или се земља оспе, или можда нешто падне на њега... црне мисли ројиле су се у Мекејовој глави.

Ватрогасци су у међувремену пресекли црево за поливање баште и прикључили га на боцу са кисеоником. Затим су један крај пажљиво спустили до дечакове главе.

Појавио се и отац Џефри Портер, грађевинар — снажан човек с гласом који је уливао поверење. Није питао за сбјашњење већ се одмах придружио спасиоцима. Знајући да се доле на крају цеви налази специјална виљушка пречника тридесетак центиметара на којој је малишан практично јахао, предложио је да се цев пажљиво извуче на површину.

Четворица снажних момака одмах се прихватило посла.

— Један, два, три — сад!

Цев готово да се није ни помакла.

— Станите! Овако нећемо ништа постићи — наредио је Мекеј.

Људи су се загледали.

Портер је тада предложио да се на брзину начини друга, паралелна и нешто шира бушотина, па да се затим тунелом дође до Кристофера. Међутим, свима је било познато да је у песковитом тлу веома тешко копати овакве рупе. Осим тога, на површини би морао да се начини отвор великог пречника како би се лакше уклањао песак који се осипа. А шта ако бука изазове подрхтавање тла и зидови бушотине се обруше? Кристофера би живог закопали! А управо то је била једина могућност.

Ватрогасци су позвали станицу и поручили друговима да хитно довезу опрему за копање, док је Портер истовремено уз помоћ чакље и дебелог најлонског ужета покушао да „упеца“ дечака. Мекеј је знао да ће отац учинити све што може и дао му је на располагање читав сат времена. Али, резултата није било и од тог покушаја су дигли руке.

Забрујала је велика бушилица. Али, тек тада се неко досетио да она може да допре до дубине од само четири метра, а дечак се налазио још шест метара ниже. Код оближњег грађевинског предузећа одмах су наручили већу и снажнију машину. Чуо се и апел преко радија. Позиву се истог тренутка одазвао Мајк Мелоу, техничар из екипе за изградњу путева. Био је сигуран да ће његово искуство на земљаним радовима бити од користи.

— Потребан нам је и један добар оператер. Позовите Харолда Кларка, тренутно је на градилишту у Форт Орду — предложио је Мелоу.

За све то време Мекеј се није удаљавао од отвора бушотине.

— Хеј, Кристофер. Како си, момче? — стално је понављао. — Ти си већ велики дечко, зар не?!

Ако малишан не би ништа одговорио, обраћао му се гласније. Онда би се зачуо слабашан глас дечака или његово гребуцкање прстима по цеви.

ХИЉАДУ ВРСТА КРОМПИРА

ПИШТОЉ ЏОНА ДИЛИНГЕРА

Пре него што су га на нашем прозвали кромпир, а на неким другим језицима света некако другачије, кромпир се на језику Инка звао папа. Папа, па шта? — узвикнули су први Европљани кад су угледали неугледан плод. Франсиско Пизаро и његови конквистадорски авантуристи наставили су те 1530. да јурцају Перуом у потрази за краљем Атахуалпом и његовим златом, газећи копитама папау. Нестало је Писара, његових конквистадора, колонијалног царства Шпаније а папа је остао. У поређењу с оним што је овај плод дао човечанству, све злато Перуа је ништавно.

Кромпир се данас гаји у 130 земаља света, а вредност једногодишњег урода износи 106 милиона долара (више од 5 милиона н. д) више од свег злата и сребра које су Шпанци икада извукли из утробе Новог света. Просечан једногодишњи урод, 291 милион тона — прекрио би све четири траке ауто-пута који би шест пута опасао Земљу!

Да је кромпир изузетно хранљив доказао је један Скандинавац који је пуних триста дана живео хранећи се искључиво кромпиром с мало маргарина. Резултат лекарског прегледа триста првог дана? Човек се налазио у одличном здравственом стању...

Одраслом организму потребно је дневно отприлике 10450 џула — тачно толико их има у свега три килограма кромпира. При том треба рећи, кромпир не гоји ништа више од крушке: не садржи готово уопште масти. (свега један проценат!)

Шта му још иде у прилог? Па то да један ар засејан кромпиром даје двоструко већи урод од ара засејаног житом... Најзад, ко каже да се кромир само једе? Претварају га у вотку, пречишћен алкохол, шкроб, тесто, боје, служи и као погонско гориво! Што се гангстера Џона Дилингера тиче он га је — прича се — једном приликом употребио да побегне из затвора. Џон је прво „нашао“ повећи кромпир, онда га је извајао у облику пиштоља, па обојио јодом и на крају уперио у одговарајуће чуваре...

Квечуа Индијанци из Перуа имају ни мање ни више него хиљаду речи за кромпир јер у овој земљи он расте у толико различитих облика, боја и величина. На хинду језику alu означава кромпир, али и човека вичног сваком послу — нимало случајно, тешко да од кромпира има прилагодљивијег плода: успева на холандским равницама далеко испод нивоа мора, па до хладних хималајских и андских висина од седам хиљада метара, од арктичког до Магелановог пролаза... Уколико се у будућности, као што неки метеоролози предвиђају, Земља „охлади“ за неколико степени, кромпир ће постати још значајнији извор хране.

Кромпир сазрева брже од жита, кукуруза или пиринча — потребно му је од 90 до 120 дана, али се јестиви плодови могу извадити и већ после 60 дана.

По процени стручњака за исхрану, протеинска вредност кромпира већа је од вредности соје, а један једини плод садржи у себи половину дневне потребе одраслог организма за Ц витамином. Биће да су управо то имали на уму некадашњи

Нова бушилица — прави џин од осам тона — стигла је у прави час а с њом и Харолд Кларк, снажан, смирен и одмерен човек. Разгледао је врт, спипао земљу, проценио докле допире корење дрвећа. У нормалним условима за копање до десет метара дубине начинио би најпре отвор пречника седамнаест метара и обрушио ивице. Али, овде за то није имао довољно простора. Мораће, као никад раније, да копа директно у дубину.

— Немамо другог избора — добацио је Мелоу док је Кларк ускакао у седиште копача. Велики оштри „зуби" зарили су се у мекану земљу... Ручица копача радила је као да је његова рука, док су зупци замењивали прсте. Прецизност, изузетна и драгоцена.

Прекините све! — сасвим неочекивано зачуо се глас Мекеја. — Он се не помера...!

Мотор је престао да ради, све очи биле су упрте у човека који је и даље лежао крај отвора.

— Кристофере, помери бар један прст, да видим да можеш. Хоћеш?

Прошло је неколико минута пре него што је Мекеј дао знак да се радови наставе.

Кларк је радио четрдесет пет минута без престанка, и то тако спретно да Мекеј готово и није осећао да се крај њега копа. Кад је све било готово, односно кад је рупа ископана до нивоа где се налазио мали Кристофер и кад су у њу поставили заштитну цев одговарајућих димензија, јавио се Мелоу:

— Сад је ред на мене.

— И ја ћу с тобом — придружио му се Кларк.

Јавио се и трећи добровољац — Реј Лафонтен, ватрогасац.

Начинили су бочни отвор на цеви у новом бунару и почели са копањем водоравног тунела који је требало да их доведе до Кристофера. Рачунали су да ће изаћи у правцу дечакових ногу јер би копајући у висини његове главе могли да га затрпају сипком земљом.

Пала је ноћ. Мекеј је за тренутак подигао главу и тек тада приметио да је врт Портерових препун радозналог света... Копање је настављено. Лафонтен је заменио исцрпљеног Мајка. Али, кад је тунел пробијен, на видику није било дечака. Погрешили су у прорачуну!

Морамо проширити тунел — закључио је Мелоу и поново се прихватио посла. И успео је да под изузетно тешким условима прошири отвор с друге стране за готово један метар. Па ипак, од Кристофера ни трага!

— То је немогуће! — заурлао је од очајања. — Све смо израчунали у милиметар.

Истог тренутка синуло му је да се бушотина за бунар можда налази под углом. У том случају Кристофер не може бити далеко. Провући ће руку... Напипао је дечаково тело. Мекеј му је са површине довикнуо да је то раме...

— Пожурите! Молим вас, пожурите! — нестрпљиво је викала Чантел.

Мелоу је најпре очистио отвор и још мало га проширио. Затим је са малишанове главе скинуо читаву гомилу песка и земље и тек онда га замолио да провири према њему: указало се прашњаво лице избраздано сузама и крупне црне очи које су, онако влажне, блештале под светлошћу лампе. Ухватио га је испод пазуха и повукао...

x x x

Већ је било шест часова кад је лекар прихватио малог Кристофера. У његовом извештају стајало је да дечак нема озбиљних повреда већ само огреботине по телу, чворугу изнад десног ока и уклештен нерв на једној руци.

Д. В.

капетани који су, крећући на дуге пловидбе, обавезно носили и залихе кромпира како би посаду поштедели неугодног скорбута.

Можда ће се, ко зна, остварити и давнашњи сан Хенрија Форда о аутомобилима „на кромпир"... Почетком века Форд је, наиме, предвидео да ће свету једног дана понестати јефтиног бензина и још тада одлучио да отпочне експерименте с кромпиром. Да би произвео алкохол, прво је наручио, а одмах затим и исповртео, позамашну количину долара за кромпир који је увезао из Европе. Експерименти су ко зна зашто стали, али их се неко ових дана поново присетио: Американци су недавно утврдили да 40 ари кромпира годишње даје 5.400 литара етил-алкохола.

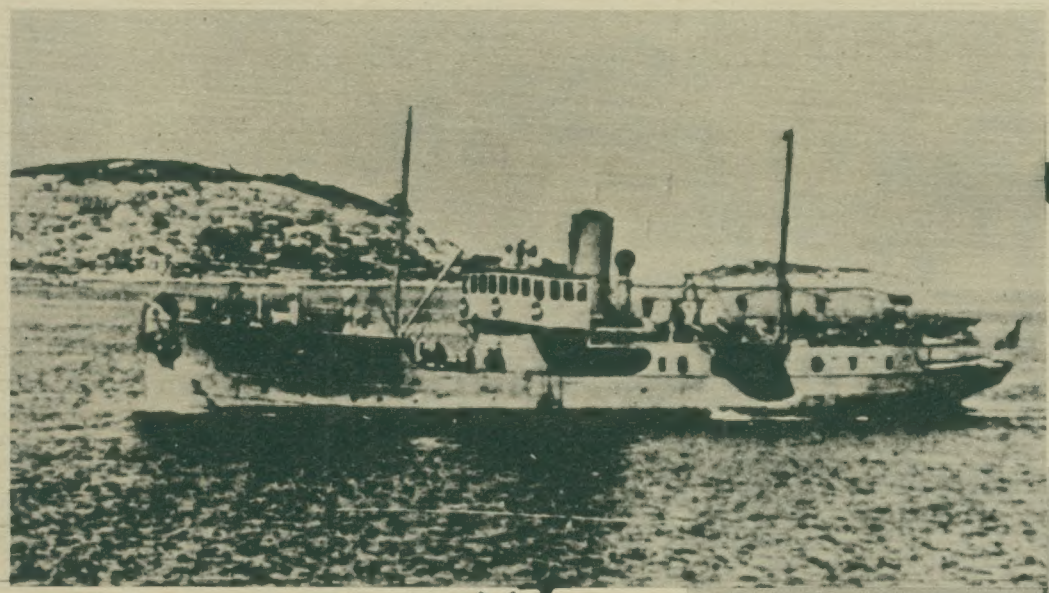

Преко дана „Бакар" је склањан у неку скровиту увалу, добро камуфлиран, како га Немци не би опазили из ваздуха.

ПРВА МИСИЈА - ПРВА ЗАСТАВА

ПАРОБРОД »БАКАР« ПЛОВИО ЈЕ ШЕСТ ПУТА ДО ИТАЛИЈЕ И НАТРАГ НА ВИС, ПРОЛАЗИО НЕОШТЕЋЕН КРОЗ МИНСКА ПОЉА, ИЗДРЖАО СТРАШНО БОМБАРДОВАЊЕ БАРИЈА КАД ЈЕ ОД ОСАМНАЕСТ САВЕЗНИЧКИХ БРОДОВА ПОТОНУЛО СЕДАМНАЕСТ.

Изграђен је 1931. године у британском бродоградилишту „Коув", „Бакар" је био један од највећих паброда предратне југословенске путничке флоте: имао је носивост од 344 бруто регистарских тона. После капитулације старе Југославије Италијани су запленили све веће бродове, а оне најбоље — међу њима и „Бакар" — преуредили као ратне. Опремљен артиљеријским оруђем „Бакар" је с италијанском посадом пловио између Сплита, Виса и Комиже.

Кад је фашистичка Италија капитулирала 8. септембра 1943. године, у ослобођеном Сплиту нашао се и „Бакар". Партизанска морнарица која је до тада имала само преуређене дрвене рибарске леуте, добила је свој први прави ратни брод! Поред „Бакра" партизани су дошли до десетак мањих наоружаних бродова, углавном моторних једрењака.

У међувремену Немци су надирали с копна. Сплит је остао слободан седамнаест дана. За то време и старо и младо дигло се у партизане. Али, у исто време масе и масе немоћних, болесних, рањених и деце пристизале су бежећи испред Немаца. Сви су хтели на острва где је било сигурније. У јеку борби, на прилазима Сплиту, Штаб IV оперативне зоне издао је наређење о образовању Обалне команде са седиштем у Сплиту. Њој је припадала флотила наоружаних бродова: „Бакар", „Стон", „Иван" и „Лала" и два брза моторна борбена чамца. Команди су се прикључиле и флотиле наоружаних рибарских бродића са Шолте, Брача, Хвара, Виса и других острва. За првог команданта Обалне команде постављен је Велимир Шкорпик, а политички комесар био је др Сергије Макиедо.

Пароброд „Бакар" добио је тада и своју прву партизанску посаду, а његов командант Анте Матешић наређење: спасти брод по сваку цену. То је значило извести га из сплитске луке негде на сигурно. Увече 13. септембра „Бакар" је испловио из Сплита. Командант Матешић, политички комесар Павао Житко и седам чланова посаде били су спремни и на минска поља и на ваздушне нападе и за борбу на мору. Али нико од њих у том тренутку није могао помишљати да ће баш њихов брод постати најславнији брод Морнарице НОВЈ, симбол нове Југославије.

Либера и Марина

„Бакар" је те ноћи пристао у тиху и заклоњену увалу Бобовишће на острву Брачу. Ту је брижљиво камуфлиран како преко дана не би био уочљив из ваздуха. Комесар Житко је у својим сећањима записао да су ту, на Брачу, две девојке — Либера Јурин и Марина Домић из Ложишћа сашиле за брод југословенску заставу са црвеном петокраком. Та застава из брачког сеоца мало касније — ушла је у историју...

„Бакар" је, опет ноћу, отпловио за Стариград на Хвару да прими рањенике и избеглице и са Хвара почне њихово пребацивање на много сигурнији Вис где је већ оснивана болница VIII Корпуса. Тих дана Хвар, Брач а и друга острва средње Далмације била су просто пренатрпана рањеницима, избеглицама, заробљеним италијанским војницима... Немци су све жешће продирали према Сплиту, а после тога предстојала је и њихова офанзива на острва. Шта учинити са свим тим људима? Поставило се и питање лечења рањених, затим проблем пребацивања заробљених Италијана и размена за наше заробљенике, био је ту и проблем бродова — где их поправљати и како снабдевати. Очигледно, било је преко потребно створити неку базу.

Да би се сви ти проблеми решили 29. септембра одржан је састанак на Брачу где су се тада налазила политичка и војна руководства средњедалматинских отока. Анте Марасовић — Мирко, Андрија Божанић, Бенко Матулић, др Сергије Макиедо и други, у договору са Велимиром Шкорпиком, донели су тада одлуку да се преко луке Бари успостави веза са савезницима како би се не само решио проблем рањеника и заробљеника већ и да се на италијанској обали успостави једна позадинска база за наше бродове. То је за Морна-

НИЈЕДНА ЧАША, НИЈЕДНА СТОЛИЦА

База у Барију основана је октобра 1943. године. Одржавала је везу са западним савезницима, вршила пријем и смештај рањеника и старала се о избеглицама из Југославије.

Ево белешке из дневника др Јосипа Смодлаке:

„У Вису, уторак 7. децембра 1943.

Дошао је из Барија бродом велик товар кондензираног млијека. Капетан паброда „Бакар" прича о страховитим посљедицама њемачког бомбардирања Барија. Каже да је сва лука била у једном пламену, те да је изгорјело 17 енглеских товарних лађа и три ратне. Наш „Бакар" да се правим чудом спасио, јер није експлодирала једна бомба која је пала на његову палубу."

На „Бакру" тада, кажу, ништа није остало читаво: ниједна чаша, ниједна столица...

рицу НОВЈ било од животне важности.

Одлучено је да у Бари пођу др Сергије Макиедо и инжењер Адам Арманда и то паробродом „Бакар“.

Кроз минско поље

Прва делегација НОВЈ требало је да се упути у Бари из Виса јер је по оцени далматинског руководства ово острво било најсигурније и најподесније за све будуће контакте са савезницима. Брач и Хвар су већ били угрожени, очекивао се напад Немаца, и све рањенике требало је што хитније склонити на Вис. У Старипраду су се зато 30. септембра увече у „Бакар“ укрцала 24 тешка рањеника и око 150 избеглица — Јевреја, и група заробљених Италијана. Делегацији се ту придружио и др Јосип Подује, преводилац на енглески, а рањенике је пратио лекар Пјетро Убертали, стари симпатизер ослободилачког покрета.

Ево одломка из бродског дневника „Бакра“:

„1. X 1943. долазак у пристаниште Вис у 4 ујутро. Искрцава рањенике којих је на броду 24. У 5.30 истога дана ради заштите брода од нападаја из зрака, брод напушта пристаниште Вис и полази у оближњу увалу Стончица. У споменутој ували укрцало се на брод четири тоне угљена и извршило прање палубе. У 19 h истога дана брод се поново враћа на пристаниште Вис гдје се поново укрцавају рањеници и жидовски емигранти. Брод напушта пристаниште Вис у 20.10 h.

2. X око 9.30 долази се у подручје минских поља одакле се нагло мијења курс... Плови се у новом курсу и већ око 10 х примјећују се обриси Барија...“

„Бакар“ је упловио у Бари око десет и по — са развијеном заставом. Југословенском заставом са петокраком, оном сашивеном у Ложишћу, до тада невиђеном. Заставом која није постојала још ни у једном регистру. Партизански брод пловио је под партизанском заставом! „Бакар“ је тако постао први брод који је истакао заставу нове Југославије у свету.

„Бакар“ се враћа

У Барију су најпре рањеници смештени у болницу. Делегација НОВЈ успела је одмах да успостави везу са савезницима и специјалним авионом упутила се у Алжир, где је био смештен Уред за специјалне операције (ОСС) — Одсек за Југославију. Макиеда и Арманду примио је амерички мајор Луис Хјуст који је био шеф тог одсека и касније се показао велики пријатељ Југославије (после рата објавио је књигу сећања „Пушке за Тита“ која је и код нас преведена).

Делегација НОВЈ стигла је са скромним овлашћењем, а постигла успех који је био од огромне важности не само за Морнарицу НОВЈ него много више. У Барију је успостављена база НОВЈ и постигнуто да се преко ње организује снабдевање наших јединица оружјем, храном и одећом. База је служила и за прихватање нових група рањеника, избеглица и изнемоглих. Делегација је инсистирала да се Морнарици НОВЈ одмах ставе на располагање сви бродови које су Италијани одвели из наших лука, а и они који плове под савезничким заставама.

„Бакар“ је 16. октобра поносно упловио у Вишку луку: носио је око 140 тона драгоценог терета добијеног од савезника у Барију. Са нашом првом делегацијом стигли су у Вис мајор Хјуот и поручник Томпсон, који су наредног месеца били примљени и у Врховни штаб. За њима је, већ 17. октобра, у Вис допремљен први товар помоћи савезничким бродовима: око 200 тона хране, санитетског материјала, одеће, бензина, муниције и шест радиостаница. Док су Немци убрзано припремали велику офанзиву на далматинске отоке названу „Јесења олуја“, Вис је постајао права „тврђава Јадрана“...

Колики је био успех Прве партизанске делегације код савезника показује и то што је она „накнадно постигла да се читава лука Монополи стави на располагање Морнарици НОВЈ као њена база да би тамо она оснивала своја бродоградилишта, радионице за ремонт и поправку бродова, складишта, војно-поморске течајеве и углавном тако средила стање да је било могуће слободно обављати разне делатности. С временом је доцније успостављен редован и изванредан поморски и зрачни саобраћај између савезничких база НОВЈ у Јужној Италији с отоком Висом, чиме је омогућено боље и уредније снабдевање и евакуирање рањеника и избеглица, као и извођење обимног транспорта материјала и људи за војне потребе и потребе становништва“.

(Др Весељко Хуљић: Вис 1941—1945)

★★★

До ослобођења земље „Бакар“ је још пет пута пловио између Виса и Италије. У Барију је 7. децембра 1943. доживео страшно немачко бомбардовање и од осамнаест савезничких бродова, вештим маневрисањем, успео једини да се спасе! За показано херојство брод „Бакар“ и све његове ратне посаде одликоване су 27. јула 1964. године у Вису Орденом народног ослобођења.

Прославу четврте деценије ЈРМ „Бакар“ ће дочекати као музејски експонат. Конзервиран, али — разрезан. Ако неко пожели да види како је изгледао легендарни „Бакар“ може то само на фотографијама или у Музеју револуције у Вису где се под стаклом чува једна лепа мала макета.

М. Крстуловић

БЕЗ НАВИГАЦИОНИХ КАРАТА ПРЕКО ЈАДРАНА

Прву посаду „Бакра“ сачињавали су: заповедник Анте Матешић, затим први официр Иво Робула, Крсто Тадић — управитељ строја, Бижица Анте — вођа строја, Бура Шиме — ложач, Бојић Фране — конобар, Јаков Брадановић и Тонко Грубишић — кадети, Иван Рушиновић — ложач, Иван Жегар — угљенар и Шиме Мишурац — „мали“.

Народни херој Андрија Божанић у својим сећањима овако је описао „Бакар“ и његову посаду:

„...Управо из овог борбеног Старог Града на Хвару је отпловио брод „Бакар“ који је на јарболу подигао југословенску заставу с петокраком звијездом — симболом под којим су се борили наши народи за слободу и независност, за братство и јединство, за демократију и социјализам. То је први наш брод који је гордо и поносно у НОР-у упловио у стране воде под заставом наше борбе. Још увијек ми је свјеже сјећање на лик заповедника брода Анту Матешића и његове морнаре, синове ових обала, на старог ложача Сибу Буру, његово наборано и црно лице од ужарене бродске пећи, коју већ годинама храни. Остављао је утисак снажног и издржљивог поморца, а то је барба Сибе одиста и био.

Заповедник „Бакра“, висок и црн, као да је из камена истесан — прави морски вук, који је без навигационих карата кренуо те рујанске ноћи 1943. године, не бојећи се минских поља, непријатељских патролних бродова и авиона, за талијанску луку Бари да би тамо смјестио рањене борце, немоћне старце, жене и дјецу и прву нашу мисију...“

ИСТИНА ИЛИ НЕСЛАНА ШАЛА?

ШИФРА КОЈА СЕ НЕ ДА

Прича почиње 1818. године када су се пустолов по имену Том Бил и његових двадесет и девет компањона подједнако сумњиве прошлости, негде на простору који данас обухвата америчка држава Колорадо, докопали позамашне количине злата и сребра.

Биће да им је горело под петама и да су имали кога и чега да се плаше, јер се дружина није одмах одала расипничком животу. Уместо тога Бил је у колима с арњевима превезао плен до града Монтвејла у Вирџинији и закопао га негде у околини.

Године 1822. он се по други пут запутио на запад да се придружи пријатељима, али је — за сваки случај — пре одласка крчмару Роберту Морису из Линчберга предао на чување гвоздени ковчежић.

Крајем те године крчмар је добио писмо којим га власник ковчега овлашћује да у случају да се он, Том Бил, не врати у Линчберг за десет година, Морис отвори поверено „сандуче“.

Испоставило се да је крчмар био рођена поштењачина: уместо речених десет, чекао је пуне двадесет и три године пре него што је коначно развалио катанац. Мора бити да се ипак силно разочарао кад је унутра угледао лист хартије на ком су биле исписане три шифре, три дугачка низа бројева.

У ковчежићу се налазило и писмо у коме му је Бил објашњавао како да дође до закопаног злата и сребра. Све што Морис треба да учини, стајало је у писамцету, јесте да одгонетне оне три шифре... Кључ за то, обећавао је Бил, Морис ће добити 1832. Хиљаду осамсто тридесет друга је у доба када је крчмар отворио ковчежић већ била и прошла, а од обећаног упутства ни трага ни гласа...

Несрећни Морис годинама је разбијао главу покушавајући да „провали“ шифре, али му то није пошло за руком. Непосредно пред смрт, крчмар је загонетно папирче предао блиском пријатељу, човеку по имену Џемс Морис. Овај је 1860. успео да дешифрује први од три низа бројева. И?

Преведени на прост језик, бројеви су открили следеће: да је Том на два метра дубине закопао 132 килограма злата, 2 тоне сребра и приличну количину накита „затвореног у лименке“. Шта још? Па, да ће одгонетање друге шифре открити имена људи којима благо припада, а дешифровање трећег низа бројева „дати тачну локацију закопаног блага тако да неће бити никакве тешкоће да се оно нађе“.

Од те 1860. године занимање за шифру број 2 је из сасвим разумљивих разлога опало или, тачније, потпуно замрло, што се ни у ком случају не би могло рећи за трећи низ бројева: покушао је да их одгонетне и одустао један бивши шифрант ЦИЕ, покушавали су и неки сасвим озбиљни професори универзитета, студенти, „видовњаци“ и њихова браћа и сестре по занату — нико ништа.

Док занесењаци и даље окапају над шифром старом век и нешто, они трезвенији питају се: да ли је икад постојао човек по имену Том Бил (и његово благо)? Шта ако су сви они који већ 137 година узалуд покушавају да дешифрују загонетни низ бројева жртве нечије неслане шале?

Шала или не, тек компјутерска анализа бројки из гвозденог ковчежића доказала је да, ван сваке сумње, сто шездесет година стара шифра садржи поруку. Само какву? То компјутер није умео да каже...

М. И.

WALT DISNEY

ПАЈА ПАТАК

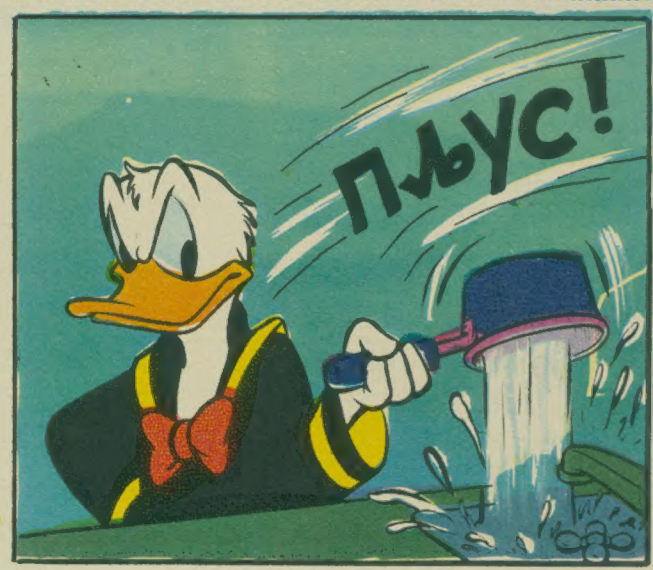

НАЈСТРОЖА ПУБЛИКА НА СВЕТУ

ПЕСМА ПРЕД 25.000 СВЕЋА!

— ЗАШТО НЕ АПЛАУДИРАТЕ? ЗАР НИСАМ ДОБРО ОТПЕВАО? — ПИТАО ЈЕ БЕЊАМИНО ЂИЉИ СВОЈУ ВЕРНУ ПУБЛИКУ. — ЈЕСИ — ОДГОВОРИО МУ ЈЕ НЕКО ИЗ ПУБЛИКЕ, — АЛИ НИСИ УОПШТЕ НАПРЕДОВАО.

Љубитељима класичне музике Италија је највише позната по опери. Код наших западних суседа опера се и родила у шеснаестом веку: управо у Венецији изведено је прво дело овог музичко-сценског рода — „Дафне“.

Највећи део великих композитора су Италијани, почевши од Ђоакина Росинија, преко Доницетија, Белинија, Леонкавала, Пучинија, па до Ђузепеа Вердија.

Иако су италијански композитори творци многих праваца у опери, као што су романтизам и веризам, иако имају дугогодишњу традицију и ненадмашне певаче, ипак је најинтересантнији облик оперског живота баш оперска публика.

У Веронској арени

Фестивал опере у Верони, граду легендарних љубавника Ромеа и Јулије, најреномиранији је фестивал у свету, заједно са Салцбуршким, у Аустрији.

Сваког лета месец дана у Верони гостују класична дела опере у извођењу највећих светских певача. Оперски свет прихватио је Верону као мерило вредности — ко тамо пева, тај је у светском врху. Фестивал се одржава на отвореном, у Веронској арени за 25.000 гледалаца, а свака представа изводи се пред препуним гледалиштем.

На улазу свако добија по једну свећу коју онда посетиоци пале тако да се увертира прати уз осветљење 25.000 правих свећа!

Веронска публика је једна од најзахвалнијих, али у исто време и најнезгоднијих публика на свету. Или, другим речима, љубитељи оперске музике у Верони су један од најстрожих критичара извођача.

Певај или враћај паре!

Франко Корели, најбољи тенор на свету пре десетак година, наступио је у арени у доба своје највеће популарности. Иако је знао пред ким наступа, Корели се штедео, није желео да да све од себе, чувао се за касније наступе. Публика, која га је обожавала, осетила се превареном. Извиждали су га, а после једне арије, уместо очекиваног аплауза, чуо је из гледалишта узвике: „Певај или враћај паре!“

Али, Веронска арена је и поприште незамисливих успеха. Наша дива Љиљана Молнар-Талајић певала је Аиду у истоименој опери. Успех је био незапамћен. Иако се то десило пре две године, музички свет још увек брује о томе. Наиме, опера „Аида“ у нормалним условима траје око три сата, укључујући и паузе (2 сата и 16 минута без пауза, само музика). Ова, веронска представа са Љиљаном Молнар-Талајић трајала је више од пет часова. Усхићена публика награђивала је аплаузом сваку бравурозну партију. Аплаузи после само једне арије, усред чина, трајали су и по двадесет минута! Представа која је почела у осам увече завршила се око пола два ујутру.

Те сезоне кад је наша дива добила ово највеће признање публике, изведено је чак седамнаест представа „Аиде“, све за редом са фантастичним декором који је укључивао чак и слонове!

Парадајзом на сцену

Кад је у престоници опере миланској Скали требало да пева на премијери Монсерат Кабаље, скупила се верна публика. Али, Монсерат је оболела, тако да је управа морала да тражи замену. Плашећи се реакције публике, управа није објавила да ће доћи до замене. Директор опере изашао је пре представе пред препуно гледалиште да им саопшти вест, гледаоци су се тако разјарили да су сцену буквално засули парадајзом, не дозволивши да се представа одржи.

Градић Парма налази се у средњој Италији. Тамо су каријеру почели многи велики певачи. Један од њих је и Бењамино Ђиљи. Кад се после светских успеха вратио на место свог дебија, у Парму, дочекан је са великим интересовањем. Наступио је у опери „Боеми“, у улози Родолфа. После савршено отпеване арије Ђиљи је очекивао громогласан аплауз. Уместо тога добио је мртву тишину. Стао је за тренутак збуњен, а затим се окренуо публици:

— Зашто не аплаудирате? Зар нисам добро отпевао?

Публика се није збунила. Неко је одмах добацио:

— Јеси, али остао си исти. Нема напретка!

Строга публика у Парми није могла да опрости свом бившем суграђанину што, иако је постао славан, није начинио корак даље у стилу певања.

Оперска мафија

Италија је широм света позната и по проналаску организованог криминала — мафије. Мафија се умешала у сваку пору италијанског живота, наравно и у оперу. Оперски огранак мафије је прилично моћан.

Деси се да певачу на успону приђе „пријатељ“ и понуди му добру реакцију публике. Ако се певач шокира оваквом понудом, „пријатељ“ му објасни да је у питању одабрани део публике. Уколико му и сада није јасно о чему је реч, онда је певач заиста неинформисан. Наиме, и поред ватрене и искрене италијанске публике, постоји и добро организован криминал у публици. Мафијаши или плаћеници мафије заузму прва два-три реда и, уколико су добили задатак да датог певача подрже, они непрестано пљешћу. Уколико им, пак, певач није платио, очекују га звиждуци и добацивања.

Али, нису само прави мафијаши мафијашки расположени. Менаџери су они без којих се у свету оперског бизниса тешко може преживети. Мада су незаобилазни и веома често од велике помоћи, понекад могу бити и опасни. Тако се појединим певачима десило да им менаџери траже њихов комплетан хонорар од наступа, чак и нешто мало више, да би певали у миланској Скали.

М. Манчевски
Б. Трајанов

АВАНТУРЕ КУСОГ ЛИСЦА

Шта све нису чинили у московском зоолошком врту да задрже пукову зверку без репа. Ништа није помогло: он је увек изнова бежао и бежао. Није могао да га задржи чак ни стари чувар чика-Љоња кога је много волео. Ипак, не толико као слободу.

Куси је био висок и дебео лисац. Дугачке шиљате уши, мало разроке очи, њушка која као да се увек осмехује. Куси чак није имао прави лисичји реп. Уместо дугачког и чупавог репа, какав краси сваку лисицу, имао је кус патрљак. Али, баш то му је давало некакав особен, обешењачки израз.

У зоолошки врт донео нам га је из шуме неки ловац. У кавезу у који смо га сместили било је много лисица, али њему то није сметало. Понашао се ту кас код куће и кад је једна лисица покушала да га упризе, Куси је зграбио за врат и тако излемао да се после тога ни она а ни остале лисице нису усуђивале да му приђу. Међутим, чика Љоњу, који се старао о лисицама, као да је познавао целог живота.

Кад би чика Љоња улазио у кавез, Куси му је трчао у сусрет машући својим кусим репом и с љубављу му загледао у лице као да очекује да му се љубав узврати. И чика Љоња га је мазио, чешће него друге лисице.

Кусорепи лисац разликовао се од осталих у још нечем: волео је слободу! Кавез није подносио.

Први пут је Куси побегао две недеље пошто је стигао у зоо врт. Кад је чувар дошао да очисти кавез, лисца није било у њему. Чика Љоња дуго није могао да одгонетне како је Куси побегао, а онда се досетио: у великом кавезу, крај саме решетке, расло је дрво и на врху, где је избијало напоље, био је просечен отвор. Ето, кроз тај отвор Куси је и побегао. Лукаво се досетио: опирући се леђима на дрво — на кори су остали чуперци његове длаке — шапама се верао уз гвоздену мрежу. Чика Љоња је само одмахивао главом: тако лукавог лисца још није срео.

Вратили су нам Кусог два дана касније. Донели

Првак света у штедњи

НА МЕЂУНАРОДНОМ ТАКМИЧЕЊУ ШТЕДЉИВИХ ВОЗИЛА НА ПИСТИ У НЕМАЧКОМ ГРАДУ ХОКЕНХАЈМУ, ИСТОЈ ОНОЈ НА КОЈОЈ СЕ ОДРЖАВАЈУ ТРКЕ ЗА СВЕТСКО ПРВЕНСТВО „ФОРМУЛЕ 1“, ПРВО МЕСТО ОСВОЈИО ЈЕ ОВАЈ „ФОЛКСВАГЕНОВ“ МОДЕЛ НА ТРИ ТОЧКА: ОН ПРЕЂЕ 884,3 КИЛОМЕТАРА СА СВЕГА ЈЕДНИМ ЛИТРОМ ДИЗЕЛ-ГОРИВА!

Ово чудо од возила покреће најмањи дизел-мотор на свету. Захваљујући маленом агрегату и веома лакој конструкцији целог возила, постигнут је још један рекорд — празно возило тежи укупно само 28 килограма! Да би аутомобил остао што лакши, возач је морао да има џокејске мере. После дужег тражења избор је пао на 23-годишњу секретарицу запослену у „Фолксвагену“ која је висока 153 центиметра, а тешка само 42 килограма. Сада су сви услови за постизање рекорда (не треба прескочити ни аеродинамичну линију возила) били испуњени. „Фолксваген“ је оставио за собом све конкуренте и освојио титулу најштедљивијег возила на свету. Наравно, колима са три точка могу управљати и крупнији возачи, она и даље остају више него економична.

Технички подаци

Мотор: једноцилиндричан, четворотактни дизел, с ваздушним хлађењем.

Запремина: 25,7ccm, компресија 20:1

Снага: 0,2 dw (0,272 KS)

Погон: на задње точкове помоћу ланаца

Брзина: 25 km/h.

га у корпи увезаној марамом. Корпу је држао крупан човек, а око њега се мувало десетак дечака. Многима су руке биле изгребане и изуједане и зато су се страховито изненадили када је чика Љоња узео Кусот у руке а овај је био миран као јагње. Није га угризао чак ни онда кад га је чика Љоња добро повукао за уво.

Избрисан са списка

Кусог су поново стрпали у кавез. Отвор кроз који је побегао био је брижљиво затворен али то није спречило Кусог да опет побегне. Овог пута побегао је — кроз врата. Чика Љоња није успео ни да закорачи у кавез, а Куси му је брзо као муња пролетео између ногу, махнуо својим кусим репом и нестао. Нисмо успели да та нађемо. Мислили смо: отишао је заувек, па смо га окинули са списка за храну.

Куси се вратио сам! Ујутро је чувар дошао да очисти кавез, а крај кавеза, као да ништа није ни било, бегунац га је чекао весело шкиљећи својим разроким очима.

Очигледно, дојадило му скитање, па је одлучио да се врати кући. И док је чика Љоња откључавао кавез, он му се нестрпљиво мувао око ногу. Такво лишчево кајање дирнуло је чика Љоњу па је Кусом — опроштено бекство.

Првих дана после повратка Куси се понашао беспрекорно: ни са ким се није тукао и није покушавао да спет побегне. Али, то је био само предах. Једног дана ископао је рупу испод ограде, побегао и са собом одвео све лисице! Све су убрзо ухваћене, али Кусог није било нигде. Нашли су га тек после неколико дана на новој територији зоолошког врта, у простору за медведе. Очигледно, ту је доспео случајно. Претпостављам да није приметио велики дубок ров који уместо решетки дели медведе од публике, па је упао у њега. Кад смо ми дотрчали, сва три медведа већ су јурила кусорепог лисца. А Куси као да им се подсмевао. Простор за медведе је огроман и Кусом није било тешко да измиче медама. Не журећи, као да их зачикује, узмицао је пред њима. Повремено би чак присео и чекао да му се приближе, а затим би без муке шмугнуо између њих.

Туча медведа

У једном тренутку само што га нису уловили. Два медведа су му се истовремено приближила с разних страна, један је већ подигао шапу да га удари и кад је већ изгледало да је Кусом дошао крај, лукави лисац хитро му се провукао испод шапе и зашао му иза леђа. А медведи, онако у залету, сударили су се и почели да се бију. Добро су један другом испрашили крзно, док се нису сетили да потраже кривца за свој судар.

Ми смо долазили и одлазили неколико пута, а медведи су и даље јурили Кусог. Толико су се били уморили да се њихово дисање чуло чак и преко широког рова. А лисац је прескакао преко њихових чупавих леђа, „гњурао" између њих и нестајао као да га није ни било. Најзад су медведи, преморени, одустали од даљег гоњења.

Дан је био сунчан, врео. Уморни медведи загазили су у базен. Брчкали су се у прохладној води, превртали с бока на бок, лежали на леђима и, очигледно, потпуно заборавили лисца. Када је чувар донео ручак, сва три медведа, су, као по команди, изашла из воде и сваки је стао на своје место да добије порцију меса. Мирно су јели кад се крај њих поново појавио Куси: очигледно није намеравао да прескочи ручак.

КАВЕЗ? НЕ ДОЛАЗИ У ОБЗИР!

У почетку, медведи као да нису ни примећивали досадног лисца, али Куси је притрчава час са једне час са друге стране, вртео им се пред самим носом покушавајући да откине бар комадић меса. Медведи, гладни и алави, никако нису хтели да свој оброк поделе с незваним гостом. Мумлали су, заклањали месо шапама, окретали Кусом задњицу, покушавали да га одгурну. Видећи да милом неће доћи до меса, гост је изабрао згодан тренутак и шчепао једног од домаћина за пету. Тешко је речима описати оно што се тада догодило! Разјарени меда, не схвативши ко га је угризао, бацио се у овом бесу на првог медведа до себе и већ у следећем тренутку све порције меса биле су измешане, медведи су се тукли међу собом, а Куси је искористио пометњу и дочепао се доброг комада. Чувари су једва раздвојили медведе и затворили их у кавезе. Затим су узели мрежу и почели да лове Кусог. Да не би! Нису тек тако три медведа цео боговетни дан узалуд покушавала да га ухвате.

Најзад се неко сетио да оде по чика Љоњу који је имао слободан дан. Њега је Куси одмах познао, притрчао му је и дозволио да та овај узме у руке.

— Ех, Куси, Куси — рекао је чика Љоња. — Теби је наш кавез очигледно тесан. Ти баш волиш живот на слободи. — И мада му је било жао да се растане с паметним лисцем, морао је и сам да призна да Кусог треба преместити у други кавез.

Нови кавез је био јак и пространи. Стајао је у делу зоолошког врта одређеног за младунчад којим сам ја руководила. Тај део био је ограђен високом решеткастом оградом с кровним венцем. И тако је сад Куси био у ствари иза две ограде, ако не рачунамо зид који је опасивао цео зоолошки врт.

Ох!

Живахни лисац је очигледно туговао у свом новом кавезу. Очима пуним чежње гледао је некуд у даљину и све слабије јео. Свима нам је било жао Кусог. Желели смо да му пружимо могућност да се мало истрчи, али смо се бојали да ће нам опет побећи.

Најзад, после дугих разговора и преговора, одлучили смо да га пустимо у шетњу. Отворили смо врата кавеза. Куси је изишао без журбе, као да то ради сваког дана, и кренуо према решеткастој огради. Сви смо одмах схватили лишчеву намеру. То је било јасно по његовом самоуверене ходу и изразу њушке. Дошао је до утла ограђеног простора и пре но што је ико од нас успео да изусти „Ох!", он је лако без залета скочио на кровни венац. С друге стране ограде стајало је много људи. Када су угледали лисца на врху, почели су да вичу и машу рукама покушавајући да га уплаше. Не обраћајући ни најмање пажњу на њихове повике, лисац је скочио на окупљену гомилу и пре но што су успели да га ухвате провукао се између људи и побегао стазом. Сви су јурнули у потеру за њим. Испред свих је трчала чуварка Тања. Неколико пута готово га је сустигла. Али не због тога што је Куси слабо трчао. Када би Тања заостала, лисац би, као намерно, успоравао трчање.

Дотрчали су до зида око зоолошког врта. А тада... тада се Куси још једном окренуо, махнуо својим кусим репом и нестао у једној једва приметној пукотини у зиду.

И од тада га нико више никада није видео.

Вера Чапљина

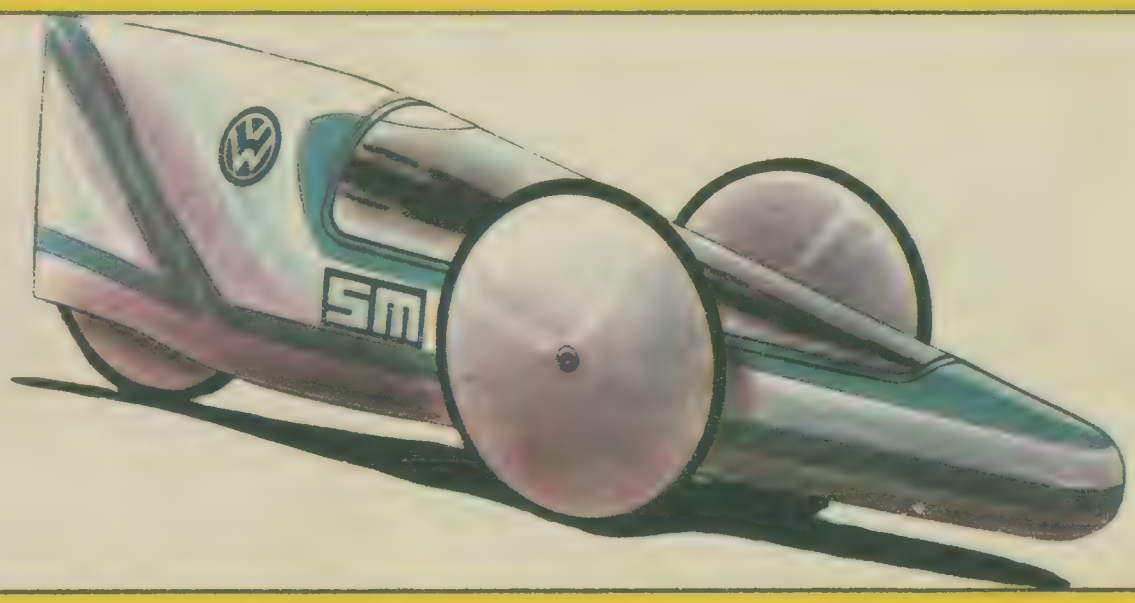

НАЈМАЊИ АВИОН НА СВЕТУ

Немајући избора искусни пилот Џон Форноф атерирао је на ауто-пут и авион једноставно укључио у густ саобраћај. Возачи су били запрепашћени! Какав је то аутомобил који има реп и крила?

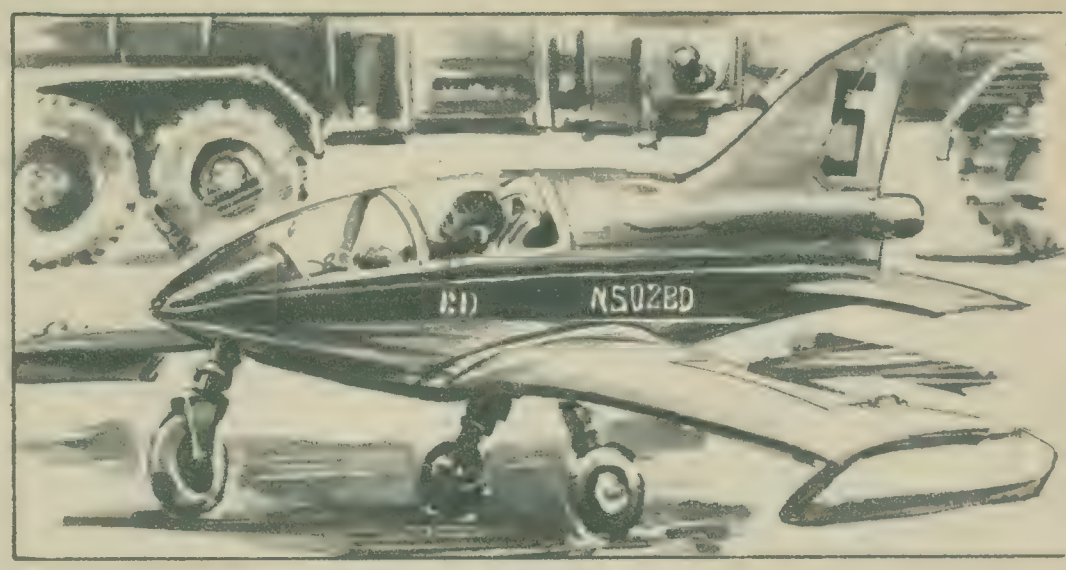

Пробни пилот Џон Форноф управо је у авиону ВД-5 надлетао о планине Северне Каролине када је на инструментима приметио црвену лампицу. У тако критичној ситуацији није му преостало ништа друго него да се присилно спусти на прву равницу. Зато је и затражио дозволу за спуштање од оближњег контролног центра у Џорџији. На жалост, везе су биле у прекиду. Црвена лампица почела је злокобно да трепери. У мотору је било све мање уља. Претила је опасност да машина експлодира. Џон се није двоумио, угасио је мотор и почео лагано да тоне кроз облаке.

Пиштољ међу топовима

Искусном летачу какав је био Форноф није било тешко да летелицу са висине од пет хиљада метара приземљи на споровозној десној траци ауто-пута према градићу Лексингтону. Немајући избора он је авион једноставно укључио у густ саобраћај! Возачи који су пролазили поред њега били су запрепашћени. У чуду су се питали какав ли је то ауто који има реп и крила.

Рулајући још неко време међу аутомобилима Џон је скренуо на прву бензинску пумпу. Момци у белим комбинезонима гледали су га отворених уста, без речи. Нису веровали да је по своје бензинско пиће дошао и млазњак. Чудан млазњак. Један од радника на станици, не скидајући поглед са пилота, одједном је почео хистерично да се смеје вичући: „Боже благи, одакле сте пали са овим коритом на млазни погон?"

Ништа мање нису били изненађени ни амерички ваздухопловни стручњаци када су први пут видели авион БД-5. Просто нису веровали да та мала летелица може да буде тако јефтина, брза и — опасна. Због својих мини-димензија врло брзо је добила надимак „авионски Палчић". Али, због својих ратоборних карактеристика сенатори су чешће говорили да

КАКО ЈЕ СВ. ИВАН ПОСТАО РОЗМАРИ

ЈАДНА ДЕЦА

ОД РЕВОЛУЦИОНАРНЕ 1789. ПА НАДАЉЕ, ОБУЗЕТИ РОДОЉУБЉЕМ ФРАНЦУЗИ СУ ПОЧЕЛИ ДА СЕ ТАКМИЧЕ КО ЋЕ ДЕТЕТУ НАДЕНУТИ „НАПРЕДНИЈЕ" ИМЕ. МНОГИ СУ У ТОМЕ БАШ ПРЕТЕРАЛИ...

Томови и томови историографских дела, магистарски радови, докторске дисертације, студије, рекло би се: тешко да је на тему француске револуције остало нешто што се не зна. А ипак, тако је. Прва буржоаска-демократска револуција која је срушила феудализам и тако означила почетак нове ере у историји човечанства, уз пут је навек унесрећила небројено много — новорођенчади.

Обузети револуционарним жаром и жељом да тај свој жар — нарочито пошто је прородила гиљотина — ударе на велика звона, родитељи су почели преконоћ деци да надевају имена: Мара, Робеспјер, Дантон. Ови су још и добро прошли. Неки поносни очеви и мајке показали су се далеко маштовитији.

Спласло одушевљење, престало лудирање?

Чврсто решени да не допусте да и најмања сенка падне на њихову безграничну оданост новоме поретку, citoyeni (грађани) почели су да се такмиче у смишљању напредних, револуционарних имена држећи се девизе „што револуционарније, то боље", што се у пракси претворило у „што шашавије и глупље, то боље".

Глупост родитеља платила су деца која су кроз живот морала да се пробијају носећи фантастична имена као што су: Phillippe Republique (Филип Република Борд), Marie Laliberte Pasquier (Мари Слобода Паскије), Victoire Constitution Joubert (Победа Устав Жубер), Joseph Bonpatriot Dubois (Жозеф Добар Родољуб Дибуа), L'Ami-du-Peuple, Godefroy (Пријатељ Народа Годфроа), Simon Liberte ou la Mort Leveque (Симон Слобода или Смрт Левек), Plein d'Amour pour la Petrie и последњи кога ћемо навести Brutus Racine de la Liberte Michel (Брут Корен Слободе Мишел).

Спласло прво одушевљење, престало лудирање... Е, није. Уследиле су реформе, а по једној од њих стари, назадни календар и његова армија светаца и светица замењени су напредним, револуционарним. Шта су друго могли citoyeni него да се баце у помно прелиставање народног календара?

У новоме „роковнику" све је морало да буде сасвим ново, па и називи месеца. Октобар тако више није био октобар већ бример, март је постао жерминал, јун месидор, август термидор, остале да прескочимо. Ни дани више нису текли као некада, контрареволуционарно, сада су се у току сваког месеца разврставали у три раздобља од по десет дана, тзв. декаде. Суботе, недеље, понедељци и остали дани одрекли су се у име револуције властитих имена те је оних десет дана у три декаде добило нове називе: примиди, дуоди, триди, кватриди, квинтиди, секстиди, септиди, октиди, нотиди и декади.

Можете замислити родитељску радост! Колико могућности! Колико предивних комбинација! Закмечаше тако, а да јадни нису ни знали зашто плачу, неки Триди Мара, па Месидор Франкелин, па Франсоа Фример Дуоди, па момче живописнога имена Unite Indivisibilite Decadi (Јединство Недељивост Десети Дан), нека његова малолетна сународница доби дражесно има Декадин...

Чији дан? Па, псећи...

А шта је тек чекало нерођене... У другој етапи стварања новог календара имена светаца која су означавала дане у години замењена су називима цвећа, поврћа, домаћих животиња, пољопривредних алатки. Св. Иван променио је пол и постао Розмари, св. Павле — Артичока, Дан св. Гргура — Дан Брескве. Што се св. Флоријана тиче, њега је задесила невероватна срећа да добије романтичан назив: Дан Свилене бубе...

Нисте ваљда мислили да је црквене празнике мимоишло револуционарно покрштавање? Бадњак се више није звао Бадњак него Дан сумпора, Божић је престао да буде Божић и постао Дан пса.

Само се по себи разуме да прави родољуби никако нису могли да не искористе ово врело инспирације. У матичне књиге рођених уписивало се тих дана: Јабука, Бадем, Трешња, Шаргарепа, Салате, Садница, Спанаћ. Да тута буде већа, многа од тих имена ни на француском нису баш

КОРИТО НА МЛАЗНИ ПОГОН

АМЕРИЧКЕ ВАЗДУХОПЛОВЦЕ УХВАТИЛА ЈЕ ПАНИКА КАД СУ ВИДЕЛИ АВИОНЧИЋ КОЈИ ЈЕ НАПРАВИО ЦЕМС БЕД. ПРОСТО НИСУ ВЕРОВАЛИ ДА ТА МАЛЕНА ЛЕТЕЛИЦА ДУГАЧКА СВЕГА ЧЕТИРИ МЕТРА И ТЕШКА ЧЕТИРИ СТОТИНЕ КИЛОГРАМА, МОЖЕ ДА БУДЕ ТАКО ЈЕФТИНА И ТАКО — ОПАСНА

је БД-5 заправо „пиштољ међу топовима".

Ову чудесну летећу направу измислио је и произвео ваздухопловни дизајнер Џемс Бед из Вичите. Још у експерименталној фази Џемс је намеравао да направи обичан клипни авион. Али, како није било потребног материјала, био је приморан да мења изглед летелице. Нестрпљиви Бед скратио је крила, сузио труп и у њега убацио млазни мотор. Тако је добио авиончић дугачак свега четири метра, тежак 400 килограма, са распоном крила од пет метара. Радијус кретања му је износио око 1200 километара са максималном брзином од 482 километара на час. Цена једва 30 хиљада долара (један долар око 50 динара). Нешто усавршенији и скупљи тип има радијус од 1600 километара и брзину од 965 километара на час. Званично, ово је најмањи, а међу најмањима најбржи авион на свету!

БД-5 је врло брзо постао популаран и распродат. За само неколико месеци Џемс Бед продао је преко двеста авиона. Међу купцима нашао се и Ричард Бах, писац бестселера „Галеб". Он је купио два „корита на млазни погон".

Комарац који убија

Ипак, највише интересовања за БД-5 показала је америчка војска. Иако конструктор није намеравао да произведе ратни авион, према прорачунима ваздухопловаца БД-5 је прави, идеални и неухватљиви „комарац за убијање". Наоружан ракетама ваздух-ваздух у стању је да обори сваки велики ратни авион. БД-5 се врло лако може користити и као летећа бомба. Уз помоћ радио-управљача, без пилота, један талас, јато од 25 авиончића, могло би да унесе збрку у противваздушну одбрану сваке земље. Натоварен камерама, идеалан је извиђач.

Војска је већ израчунала да ова летелица троши врло мало бензина, да је у стању да на малим висинама изводи све врсте акробација, да је брза, убојита и стога врло, врло опасна. За сада, међутим, није донета никаква забрана нити одлука о ограничавању серијске производње и продаје овог опасног „комарца".

Али, док војска гласно и претећи размишља, приватници и даље опседају Џемсов дизајнерски центар. Показало се да овај млазни једносед брже, јефтиније и удобније превози свог путника од аутомобила. Из Ирака и Саудијске Арабије стигла је поруџбина за пет стотина авиона БД-5. Економичан, мали, брз, он се може паркирати и у ауто-гаражи. Уместо полетне писте довољна му је асфалтна стаза дугачка 600 метара. За слетање, као што смо видели, може да користи и ауто-пут. Према томе, доспете ли случајно у неку земљу која има нафтне изворе, немојте се изненадити кад на некој бензинској пумпи угледате авион БД-5 како пије бензин.

М. Л.

милозвучна, као на пример Betterave, Epinard, Seltpetre, Chicorea (Шећерна репа, Спанаћ, Шалитра, Цикорија).

Родитељска машта се с времена на време одлепљивала од своземаљских ствари да би се винула у свет апстрактних појмова. Земљу су преплавила имена као што су Sagesse, Genie, Vertu, Courage, Sincerite, Travail, Franchise, Philosophie, Genre Humain, у преводу на наш језик: Мудрост, Геније, Честитост, Храброст, Искреност, Рад, Одважност, Филозофија, Људски род . .

Мање образовани и припрости држали су се доброг старог обичаја да се кад им се дете роди поштено наљоскају, а онда би у том веселом расположењу смишљали имена за јадне потомке. Неки месар по имену Енон био је, супротно ономе што би се дало закључити на основу његова заната, романтична душа — зваће се Isle d'Amour и никако друкчије, повикао је месар сузних очију. Кад је подрастао, Острво љубави је, као што доликује наследнику, помагао оцу да черечи и транжира месо.

Војни бубњар Васер чврсто је одлучио да му се јединац-татина-дика зове Amant Fidel et Constant (Верни и Постојани Љубавник), на трговца Мснеа толико су оставили утисак експерименти браће Шап (творци система брзог слања порука помоћу оптичких сигнала) да је кћерки наденуо име Telegraphine. Крчмар Шаненг се уопште није двоумио: син му је постао Caffe Billiard.

Рат још траје

Из почетка првом, а касније „доживотом конзулу" Наполеону Бонапарти, било је нешто мање стало до прве од три речи револуционарног слогана „Слобода, једнакост, братство", све то са именима му је дојадило те је с његовим благословом априла 1803. године ступио на снагу строг закон: у матичне књиге рођених отада су могла да се уписују само имена која су постојала у традиционалном календару или она која су припадала неким историјским личностима.

Поменути закон надживео је Прво и Друго царство, све касније републике и дан-данас је на снази. Јесу ли се поносни француски очеви и мајке коначно смирили? Нису. Рат између њих и матичара траје ево већ 180 година.

М. И.

У ЧЕЛИЧНОМ ЗАГРЉАЈУ

ТОКИО:

СПЕЦИЈАЛНО ЗА

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Роботи оваквог облика праве се још само као играчке за децу.

ОД СВИХ РОБОТА НА СВЕТУ, ОСАМДЕСЕТ ОДСТО ЈЕ „ЗАПОСЛЕНО" У ЈАПАНУ. ИМАЈУ СВЕ ПРЕДНОСТИ НАД ОБИЧНИМ РАДНИЦИМА, ПОГОТОВУ У НАЈТЕЖИМ ПОСЛОВИМА, АЛИ МОГУ ДА БУДУ И ОПАСНИ: ПРОШЛЕ ГОДИНЕ ЈЕДАН РОБОТ УБИО ЈЕ СВОГ КОНТРОЛОРА...

Ђоњи је веома млад и вредан радник који неуморно ради цела двадесет четири часа, не пије, не пуши, никад не прави грешке на послу, а о годишњем одмору и не мисли. Одмара се сваке године по два-три сата. Све би ово, наравно, била пресна лаж да Ђоњи није само надимак робота у једној фабрици аутомобила „запосленог" на траци за монтирање аутомобила. Он стварно неуморно ради по читаву ноћ, а тада му није потребна ни светлост ни централно грејање, ни друштво...

Ђоњи је миљеник целе фабрике јер је први радник такве врсте, али се очекује да ове године добије још десетак „рођака" који ће још више повећати продуктивност, а људе одменити у тешком послу. У последње време, сем у ретким случајевима, нико се не буни против увођења аутоматизације а са њом и робота у производњи. Баш у фабрици аутомобила, у којој ради Ђоњи, његова дугачка рука од челика заменила је читаву гомилу радника који су се знојили радећи на заваривању тешко доступних делова. Нико од њих није изгубио посао јер им је Ђоњи својом продуктивношћу омогућио да се отворе нова радна места.

Како је Јапан победио САД

Светска технологија робота почела је продор још у раним шездесетим годинама у Сједињеним Америчким Државама где су прво произведене машине које су само хватале и с места на место премештале извесне предмете. То је било прво остварење снова из романа, прича, стрипова и филмова научне фантастике, само што ти роботи нису личили на оне које је стварала машта писаца, наследника Жила Верна. Биле су то обичне машине, често у облику издужене руке која је била способна да изврши неку радњу

Јапан је једва дочекао открића из САД и почео да их истражује производећи механичке удове за инвалиде, али је убрзо схватио да се роботи најбоље могу искористити у индустрији где би радили послове који су изузетно тешки за људе. Роботи су, кажу, и помогли Јапану да направи „бум" у аутомобилској индустрији, постане највећи произвођач возила у свету и претекне САД.

Подаци Међународне организације рада говоре да је прошле године у целом свету било 58 хиљада индустријских робота а да је од тог броја у Јапану „запослено" читавих осамдесет процената! И Јапан не само да је „запошљавао" своје роботе, него је почео и да их извози и од њих ствара производ за који неће имати конкуренцију на светском тржишту. Последњи јапански продор је уговор према коме ће јапанска фирма „Фуђицу" заједно са „Сименсом", у Луксембургу отворити фабрику у којој ће радити искључиво роботи. Они ће управљати производњом, вршити компјутерску формулу а бити и обични радници. А људи? Људи ће само сврађати да покупе готове производе... и профит.

Изволите, молићу лепо!

Прича о индустријским роботима има и свој стравичну димензију.

Прошле године, у једној јапанској фабрици, робот је хладно убио свог редовног контролора који је тог дана био нешто расејан па се приближио више него што је у ствари било дозвољено. Погрешно је видео време на свом часовнику, па је био уверен да робот треба за извесно време да стане. Робот је заиста, али то је било само за тренутак и кад је један човек ушао у подручје његове делатности, зграбио га и смрвио загрљајем своје челичне руке. Нису помогли ни узвици, ни преклињања, а искључење струје је дошло касно. Човек је већ био мртав.

Али, ево и веселије стране. Поред правих индустријских робота, који „раде" на фабричким тракама, у Јапану је све више робота који човеку олакшавају свакодневан живот. Јапанци роботима називају све машине које

ДВОЈНИК РОНАЛДА РЕГАНА?

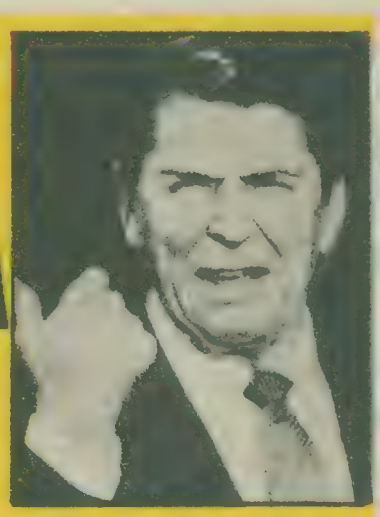

БРИТАНСКИ ЧАСОПИС »ВИКЕНД« НЕДАВНО ЈЕ ОБЈАВИО ВЕСТ ДА АМЕРИЧКИ ПРЕДСЕДНИК НА ВЕЋЕ ЈАВНЕ СКУПОВЕ ШАЉЕ СВОГ БИВШЕГ ШОФЕРА!

Људска рука ово није ни пипнула: робот хвата живу јегуљу, очисти је, испржи и сервира — резултат видите. Његов колега за „суши“ захвата скувани пиринач, шкољке и алге и вешто прави замотуљке идеалног облика које Јапанци просто обожавају. Али, не само они: Американци су у последње време луди за јапанском кухињом.

умеју да „мисле“ и врше извесне радње. Постоји на пример једна таква паметна машина која ће ускоро бити постављена на главним железничким станицама у Токију и увек моћи путника да упуте колико кошта карта до места до кога жели да путује и да му каже у колико сати и са ког перона полази воз. Путник једноставно треба да стане испред робота (једне обичне табле са микрофоном и звучником) и гласно запита оно што га интересује. Из звучника ће се одмах затим, зачути, истина понешто грубан, глас који му јасно одговара на питање. Овај робот не подноси грубости а ако му се неко обрати неваспитано, неће му одговорити све док питање не понови на мало пристојнији начин. Ако, наравно, уза све то зна јапански.

Има сада и робота који посетиоцима говоре „добар дан“ и моле их да сачекају док се газда не појави, а при изласку им пожеле „до виђења“ и „свако добро“, они који знају да фарбају и при том бирају боју која одговара одређеном облику, уобичајена су појава. Јапанце је ових дана највише обрадовала појава робота везаних за њихова национална јела: пржене јегуље и „суши“ — смотуљке комадића рибе или неких других морских јестивих становника и куваног пиринча. У првом случају, пржених јегуља, најтежи посао је увек био распорити или извадити изнутрицу и кичму и расећи на две једнаке половине које се после набадају на дрвене штапиће и тако најбоље пеку. Просто је запањујуће како робот хвата живе јегуље, пори их, расеца и за два часа (на телевизијској демонстрацији мерено је време) завриши посао за који би најбољем стручњаку овог заната било потребно да пуним темпом, без одмора и ручка, ради од јутра до вечери.

Шта ће нам кувари?

Робот за „суши“ је мало мање крволочан и симпатичнији. Он само захтева већ скуван пиринач и рибу, шкољке, алге, ракове, или неки други материјал који му је неко већ припремио и вешто прави замотуљке идеалног облика које Јапанци просто обожавају.

Јапанци су чак нашли тржиште за овог робота, јер су Американци, који све чешће посећују Јапан, у последње време луди за јапанском храном и наравно њеним основним јелом „сушијем“. Тако ће аутомати отићи и преко океана али, кажу прави познаваоци, нико, ма како добро правио пиринчане замотуљке, не може да замени праве куваре који пред гостом мераклијем за шанком, уз шалу, вику и галаму праве, ако не и најправилнијих облика, ипак најбољи „суши“ на свету.

Драган Миленковић

Гласом и стасом исти је као Реган: облачи се као он, кад се обраћа својим присталицама користи добро познате фразе уз препознатљиве покрете, мимику, осмех. Људи који су долазили да га поздраве на недавној великој турнеји по средњем западу Сједињених Америчких Држава вероватно су могли да се закуну да је пред њима Председник. Али, у сумњу их је довело тврђење Џона Шарпа, представника америчке телевизијске мреже CBS, који је био категоричан да је на турнеји снимао „некот ко невероватно личи на Роналда, али није он“.

— Знам да је исти као он, али нешто ми је говорило да то није прави Реган. Шта, не бих могао тачно да објасним ни сам. У ствари — изјавио је Шарп — оно што ме је навело да први пут посумњам био је глас: звучао је некако дубље, говор је био за нијансу спорији.

Наравно да су људи из председничког штаба одмах похитали да дају објашњење. Председник је, тврдили су, прележао ангину и глас му се још није потпуно опоравио после болести.

Али, кад у нешто почне да се сумња, онда ту обично нема краја. Сада све више људи тврди да на већим манифестацијама, када се окупља неколико хиљада људи, уместо Регана излази његов „брат близанац“. Разлоге за тако нешто треба тражити у прошлогодишњем покушају атентата на Регана. Неурачунљиви Џон Хинкли није успео да спроведе у дело планирано убиство седамдесетогодишњег председника, некадашњег глумца, али „опаметио“ је људе који се брину о Роналдовој безбедности. Чим се опоравио, Реган је желео да настави са нормалним председничким дужностима које, између осталог, укључују и појављивање у јавности. Али, када су га убедили да то може да га кошта живота, Роналд Реган пристао је на „дублера“. Аргумент који га је коначно убедио на тако нешто био је:

— Све што може да смањи ризик да један председник САД страда, вредно је покушати.

Уосталом, Реган и није прва политичка фигура која се одлучила на тако нешто. Тако је, на пример, чувени британски фелдмаршал Монтгомери у другом светском рату имао свог двојника — глумца Клифтона Џонса. Клифтон је „изигравао“ Монтгомерија и успешно заваравао Немце који су по сваку цену хтели да га се докопају. Каже се, исто тако, да многи државници на параде често шаљу двојнике. Да је тако нешто урадио и египатски председник Анвар ел Садат, додаје „Викенд“, ко зна — можда би још био у животу!

Наравно, не треба ни истицати да Бела кућа одлучно одбија „инсинуације“ овакве врсте. По њиховим речима нема тог човека који би могао успешно да замени председника Регана! Они даље тврде да је у питању новинарска патка. „Штампа увек мора да измисли неку сензацију да би што боље продала новине“.

Међутим, подлогу за приче о Председниковом „дублеру“ још више је појачала вест која је „процурила“ директно из Беле куће! Поверљиви људи тврде да је недавно један апартман у председничкој резиденцији посебно опремљен за двојника, човека који за ту улогу добија годишњу плату од 30 хиљада долара (око 144 милиона старих динара). Каже се да је тај човек око четири године млађи од правог Регана и да му је земљак, из Калифорније. Републиканац је, одлично рукује револвером тако да може да послужи и као добар телохранитељ. Разведен је и има двоје одрасле деце. Са председником дели исту страст — безбол. Када не игра улогу председника, у јавности се појављује маскиран, са неизбежним тамним наочарима.

Требало му је неколико месеци да добро проучи понашање Роналда Регана, похвата оне најситније цаке — поправљање кравате на одређен начин пре почетка говора, слегање раменима, пријатељско тапшање по рамену...

А како је могуће да толико личи? Ето, напрос то такав се родио. Боја ко се потпуно му је иста као Реганова, чак има и исте сјајне здраве зубе које је тешко наћи код људи у тим годинама. Једном речи, човек-копија (име није откривено) веран је оригиналу.

Уосталом, каже се да то и није први случај у америчкој историји да председник има двојника: прича се да је и Џералд Форд, после неуспелог покушаја атентата на њега у октобру 1975, унајмио „брата близанца“ за јавне наступе. Злу не требало.

В. С.

ЧИКА РОБОТ

Зове се Томас. Висок је око метар и осамдесет, има пријатан глас. Додуше, обучен је, помало старомодно, али то још више истиче његову достојанственост. Једном речи — има све. Још само кад би био жив!

Прва ствар на коју посетиоци старог замка у Тернхолу у енглеском традицију близу Ланкастера наиђу јесте управо робот Томас Далтон, дочекује их на самом улазу. Робот је добио име по власнику замка који је у њему живео у 17. веку пре него што је погинуо у грађанском рату. Садашњи власник, Стенли Кребтри купио је овај замак пре десетак година са намером да у њему живи са својом породицом. Али још тада је одлучио да ће замак, у одређеним данима, бити отворен за посетиоце: људи воле да дођу и виде како су живели њихови давни преци. Међутим, Тернхол је био само један од многобројних старих двораца и посета је била доста скромна. Пре годину дана Кребтри се досетио како да свој замак учини атрактивним.

Заједно са сином Давидом дошао је на идеју о роботу — водичу. Само, требало је замисао и реализовати. Обратили су се стручњацима за микротехнику са Ланкастерског универзитета. Предвођени искусним Едмундом Смитом, они су направили „мозак" робота који је омогућавао да лутка, упоредо прављена, може да помера очи, врат, да мења израз лица и диже и опушта једну руку. Направљен је и посебан механизам који је Томасу (тако су га одмах назвали) омогућавао да се креће. Онда је робот добио и траку са снимљеним текстом који говори о историјату и занимљивостима самог замка кроз који „води" посетиоце.

Све ово, наравно, не значи да је Томас идеалан робот, да може све. Његови покрети су веома ограничени, трака коју „изговори" траје десет минута и може да се понови двадесет пута у току дана. Ипак, и то је било довољно да број посета замку у Тернхолу нагло порасте. Томасом су посебно одушевљена деца која нетремице слушају чика робота док „говори" и креће се. Има деце која се уплаше кад га виде и одбијају да му се приближе, а камоли да га дотакну.

Један посетилац је изјавио:
— Томас изгледа као прави витез из давних времена. У једном тренутку, док нам је говорио о замку, учинило ми се да је прави!

Породица Кребтри задовољно трља руке. Томас је доживео такав успех да планирају ускоро да му направе и „брата". А оних осам милиона (старих динара) колико су уложили у њега исплатило им се стоструко.

Једна од посетитељки замка у Тернхолу просто није могла да поверује да је Томас само робот. Пришла је да провери да није у питању неки трик.

Томас Далтон постао је „члан" породице Кребтри. Чувају га и пазе као да је њихов, а имају и зашто: захваљујући њему породична каса се прелива.

ВИКЕНД У УСИСИВАЧУ

Када Цими Воцит крене са породицом на одмор, седне у бивши „ђубретарац", камион-усисивач за чишћење улица! Не располажемо сигурним подацима (то би заиста било тешко и утврдити), али претпоставља се да је Цим једини на свету власник овако екстравагантне приколице.

Како је уопште дошао на идеју да ово возило употреби као приколицу за одмор? Од оног дана када се оженио и скрасио у Базилдону, у енглеској покрајини Есекс, желео је да има неко возило којим би могао да путује по свету, али никад за то није имао новца. Пошто је већ имао троје деце, наишао је случајно на камион за чишћење који се на лицитацији продавао веома повољно, а уз то био готово нов. Цена му је била само 250 фунти, односно нешто преко два милиона старих динара. Није се двоумио, утрошио је сву уштеђевину и — поносно се довезао кући у новим колима. Суседи су, док им није објаснио у чему је ствар, мислили да је променио професију! Наравно, тек тада је наступило оно најважније — преправити кола и оспособити их за покретну викендицу. Цим је на томе радио неколико месеци (све је урадио сам) и потрошио још 800 фунти (око 8 и по старих милиона динара). Али, ако је и коштало — исплатило се! То је сада возило какво би сигурно свако пожелео: пространо, згодно за све терене, а уз то и веома занимљивог изгледа.

Кад је возило било готово, посебно су се вожњи у њему радовали близанци Воцит — десетогодишњи Шерон и Ричард. Девојчица толико воли покретну кућицу да често спава у њој. Цимова супруга Керол, која је прилично гунђала када је Цим довезао „ђубретарац" са лицитације кући, сада не иде у куповину без њега — покупује шта год јој треба и за све ствари у колима има места. Уз пут, нема пролазника који се за њом (и колима) не окрене. Једино није баш претерано задовољан најстарији син Сајмон који је по професији чистач улица. Срећом, оженио се и не живи с њима.

СПАС У ПРАВИ ЧАС

Осамнаестомесечни Данијел Хан из Лимхама у Шведској остао је жив пуким случајем. Да у тренутку када се малишан неопажено попео на прозор улицом није пролазио Матс Холм и да Матс није случајно на прозору трећег спрата угледао бебу баш у тренутку када се затетурала, Данијел вероватно не би извукао живу главу. Петнаестогодишњи Матс је претрчао улицу и успео да дочека малишана право — у наручје.

ЗАБОРАВНИ ЛОПОВИ

Џефри Редмил, енглески бизнисмен из Брадфорда, вратио се недавно кући и на свој ужас схватио да је опљачкан. Лопови су му обили кућни сеф и однели 500 фунти (око 45 хиљада динара). Кад се Редмил примирио од првог шока и погледао да ли му још нешто од вредности недостаје, приметио је један коверат и на своје изненађење констатовао да је унутра 150 фунти (око 13 хиљада динара). Полиција која је убрзо стигла могла је само да утврди оно што је и сам Редмил закључио — лопови су у брзини оставили новац који су очигледно украли из неког другог стана.

Пошто полиција није ушла у траг лоповима, одлучила је да Редмил задржи новац непознатог порекла. Он је сместа отишао у радњу и од тих пара купио најсавршенији алармни уређај за врата. Остатак опљачканог новца надокнадило му је осигуравајуће друштво.

ШТА ЋЕ ШОЉА У БОЛНИЦИ

Може ли се WC шољи догодити да је отпреме у болницу? Може. Истинитост претходне тврдње доказала је Ема Џонсон из града Ебилина у Тексасу...

Није познато шта је то Ема радила, тек њој је скупоцени прстен упао у клозетску шољу. Злато је вечито, гађење пролазно, помислила је несрећна жена и одлучно завукла руку у шољу — мало... па још више... све до лакта... Пошто је прво напипала, а затим и чврсто стегла изгубљени прстен, Ема је покушала да извуче руку, али — ни макац...

Прво су покушали да јој помогну присутни чланови породице, па суседи, и коначно, ватрогасци. Ови последњи се, међутим, нису усудили да Ему раставе од шоље без присуства хирурга због чега је, после краћег већања, одлучено: по хитном поступку Ему са све шољом пребацити у болницу... Дежурни лекар није се двоумио: „стручно" је лупио хируршким чекићем по шољи и Ема је (чврсто држећи прстен) коначно била слободна.

ЈЕДНОРУКИ ШАМПИОН

Мајк Меј кога видите на фотографији рођен је без леве руке, односно има је само до лакта. Али, то га није обесхрабрило: доказао је да упорност и храброст могу да надокнаде физички недостатак. Од пре три године Мајк се бави боксом и досад је од укупно двадесет једног меча двадесет решио у своју корист! И то најчешће — нокаутом. Његови противници никако да схвате да је веома вешт и да удара јако и брзо. Наравно, има специјалну пуњену рукавицу коју завојима причвршћава за руку.

Тренер му је познати стручњак за овај спорт Хилијард Едмонд који је чак успео да за Мајка организује меч са прослављеним боксерским асом Мохамедом Алијем. Сав приход је отишао у добротворне сврхе. Недавно је Мајк учествовао и у специјалном холивудском ТВ програму у емисији „Невероватно".

Мајк је иначе стално запослен као курир у једном цртачком атељеу и тако мало зарађује да једва саставља крај с крајем. Поднео је Боксерском удружењу у Њу Џерсију захтев да му се обезбеди професионална дозвола и још чека на одлуку.

Боксер велтер категорије Мајк Меј је сигурно једини једноруки шампион за кога овај спорт зна. А за дечаке из црначких гета он је још и прави херој. Видите га са једним од укупно дванаест освојених трофеја којима се поноси и брижљиво их чува у свом стану у Њуарку (није Њујорк!), у Њу Џерсију.

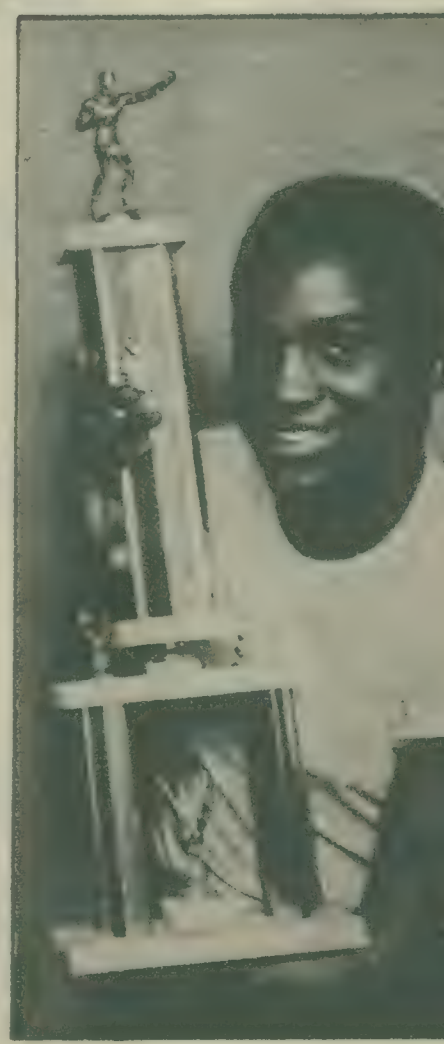

ДИКАН И ПРЕТЊА СА ОРИОНА

ВЕЛИКИ ДОГАЂАЈИ ИЗ ДАЛЕКЕ БУДУЋНОСТИ

ЖРЕБ НАМ НИЈЕ НАКЛОЊЕН

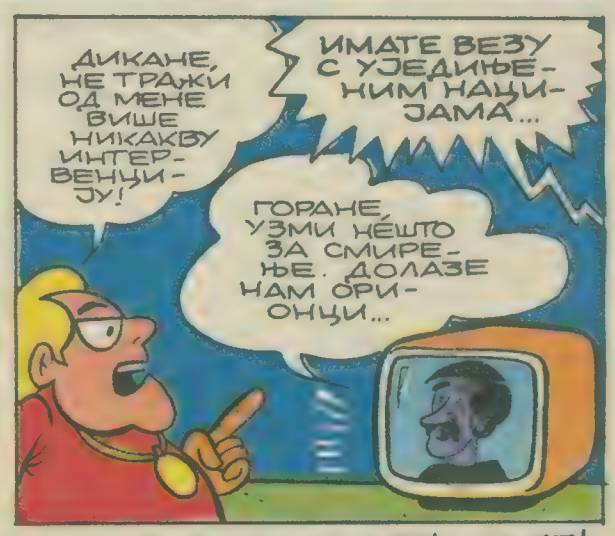

The Nidža and Laza Production © 1982

ИДУЋЕГ ПЕТКА: РОБОТ КАЖЕ ДА ШЕФ ЛАЖЕ!

ЦРНА БРАДА:
ВАТРА ГНЕВА
III ДЕО

ДА БИ НЕКАКО ДОШЛИ ДО ПАРА А ТАКО И ДО ХРАНЕ, ЦРНА БРАДА И ЊЕГОВ ДЕДИЦА ПАЛЕ ЗГРАДЕ НА КОЈЕ НАИЂАЗЕ. ПОЛИЦИЈА ИХ ГОНИ. И СТАРИ НИК ПОЛАЗИ У ПОТРАГУ ЗА ЊИМА...

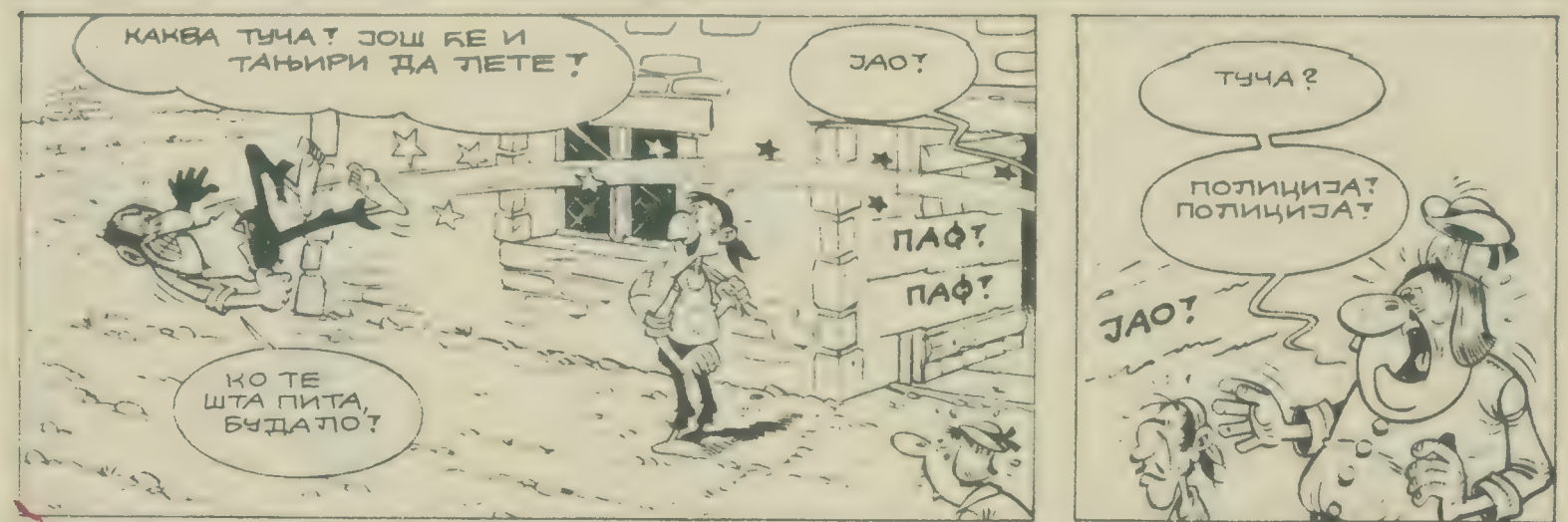

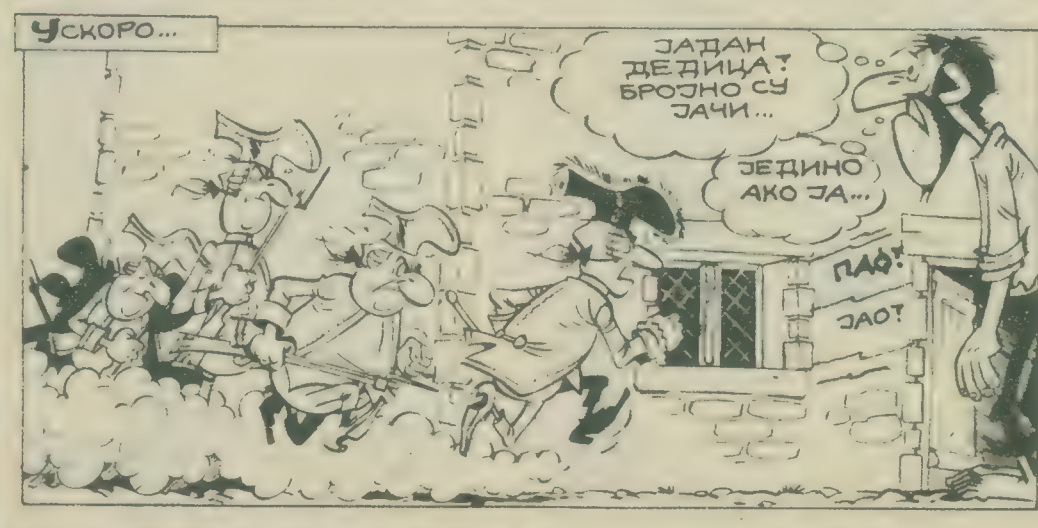

НЕ ИЗЛАЖИТЕ ЖИВОТ ОПАСНОСТИ!

ЛУПЕТАШ! БИО САМ ЈА У РАТУ И НИСАМ КУКАВИЦА!

УНУТРА ЈЕ ЈЕДАН ПУДАК! ВЕЋ ДЕСЕТОРИЦА ЈЕ ПЛАТИЛО ГЛАВОМ!

САМО СЕ ТИ НЕ УЗБУЂУЈ!

ОПОМЕНУЋЕМО ГА, А ОНДА ОТВАРАМО ВАТРУ!

БУДАЛА МИ ИДЕ НА РУКУ...

У ИМЕ КРАЉА, ПРЕДАЈ СЕ...

ЈАО!

...ИЛИ ОТВАРАМО **ВАТРУ**!

НИШТА БОЉЕ НИЈЕ МОГАО ДА КАЖЕ!

ШТО НИСИ ПУЦАО, СОМЕ?!

ПА НИСИ РЕКАО!

ПОЛИЦИЈА НИЈЕ КАО ШТО ЈЕ БИЛА!

ХМ... МИСЛИТЕ?!

БАНГ! ПАФ!

УБРЗО...

БРАВО, ДЕДИЦЕ! А САД БЕЖИМО ДОК НЕ СТИГНЕ ПОЈАЧАЊЕ!

АЛИ ПРВО ДА УЗМЕМО НЕШТО ЗА УЖИНУ!

КАСНИЈЕ...

САД КАД ИМАМО ЗАЛИХЕ ХРАНЕ, УКОТВИЋЕМО СЕ НЕГДЕ ДА ПОВРАТИМО СНАГУ!

НЕМОЈ СУВИШЕ ДА ПОВРАТИШ СНАГУ! ПРИВУЋИ ЋЕМО ПАЖЊУ!

АЛИ, БИЛО ЈЕ ПРЕКАСНО...

ХМ... ТО МИ НЕШТО КАЖЕ!

ТО ЈЕ ПРАВО ЧУДОВИШТЕ ОГРОМНИХ ШАКА, ОБРАСЛО У ДЛАКУ ОД ГЛАВЕ ДО ПЕТЕ!

СТАРИ НИК ОДМАХ ЈЕ ОТИШАО КРЧМАРУ ДА ДОЗНА ЈОШ НЕШТО...

...КАЖЕМ ВАМ, ДВА ИЗГЛАДНЕЛА ПРОСЈАКА! МЛАЂИ ЈЕ ИМАО ГЛУП И ЗАО ПОГЛЕД, А СТАРИ ЈЕ ИЗГЛЕДАО ИНТЕЛИГЕНТНИЈЕ И...

НЕМА СУМЊЕ! ТО СУ ОНИ!

НАСТАВИ, ПРИЈАТЕЉУ!

... ОНДА СМО СЕ ДОГОВОРИЛИ ДА ИМ ДАМ ВРУЋЕ ПЕЧЕЊЕ ОД ДИВЉАЧИ КАД МИ ДОНЕСУ С ПИЈАЦЕ ...

ШТА, СТАРИ СЕ НАЉУТИО КАД СИ МУ ПОНУДИО ДА ЈЕДЕ ?!

ТАКО ИСПАДА!

ЗАИСТА САД НИШТА НЕ СХВАТАМ! ДА МИ НЕКО ПОНУДИ ПЕЧЕЊЕ ОД ДИВЉАЧИ И ЈОШ **ВРУЋЕ**...

БУУ-УУ-АА! НЕ ПОМИЊИТЕ ВИШЕ ТУ РЕЧ!

ХМ! НАЧИН ИЗРАЖАВАЊА!

ТО С **ВРУЋИМ ПЕЧЕЊЕМ** ОД ДИВЉАЧИ ОСТАЈЕ ТАЈНА, КАПЕТАНЕ!

НАРАВНО, АКО НАМ **ДИВЉАЧ** УТАКНЕ! ХИ! ХИ!

НЕЋЕ НАМ УТАЋИ!

ХА! ХА! НАДАМ СЕ! ВЕЋ СМО У ЛОВАЧКОМ СОСУ!

КАПЕТАНЕ, НИЈЕ НИ ВРЕМЕ НИ МЕСТО ЗА ШАЛЕ!

ИЗВИНИТЕ, АЛИ НИСАМ МОГАО ДА СЕ УЗДРЖИМ!

СТАРИ НИК И ЊЕГОВИ ЉУДИ НАСТАВИЛИ СУ ПОТРАГУ...

МОГЛИ БИСМО ДА СЕ ПОДЕЛИМО У ДВЕ ГРУПЕ!

УХВАТИЋЕМО ИХ У КЛЕШТА!

ЗА ТО ВРЕМЕ...

УЛОГОРИМО СЕ ОВДЕ... НЕМАМ ВИШЕ СНАГЕ...

ОДМАРАЈ СЕ, ДЕДИЦЕ, А ЈА ЋУ НАПРАВИТИ ЗАКЛОН!

НОЋ ЈЕ ХЛАДНА! ШТЕТА ШТО СЕ С ТОБОМ НЕ МОЖЕ ГОВОРИТИ О ВАТ...

ПА ДА ПРИВУЧЕМО ПОЛИЦИЈУ, БУДАЛО!

НАПРАВИ НАЈОБИЧНИЈИ ЗАКЛОН ОД ГРАЊА!

БЕДАН ЋЕ ТО БИТИ ЗАКЛОН...

ЗОВИ МЕ КАД ЗАВРШИШ!

... БЕЗ ДОБРЕ ВАТ...

?!

КРЦ!

КРЦ!

НЕ ЖАЛИ СЕ КАД СУТРА КОСТИ ПОЧНУ ДА ТИ КРЦКАЈУ ОД НАЗЕБА!

УТУКНИ, ИНАЧЕ ЋЕ ТВОЈЕ ПОЧЕТИ **ОДМАХ** ДА КРЦКАЈУ!

!

УХ! ДОБРО САМ ПРОШАО!

УЗБУНА!

ПРОНАШАО САМ ЦРНУ БРАДУ И ЊЕГОВОГ ДЕДУ ДВА КОРАКА ОДАВДЕ!

СЈАЈНО! КАД СЕ СТРКНЕ, ОПКОЛИЋЕМО ИХ!

КАД СЕ СТРАЧИЛО...

ТИ КОЈИ СИ ИХ ОТКРИО, СТАНИ НА ЧЕЛО КОЛОНЕ И ВОДИ НАС!

ОВАЈ... ХМ... МРАК ЈЕ... НИЈЕ ЛАКО...

ЛАКО ЋЕМО ИХ ПРОНАЋИ ПО ЛОГОРСКОЈ ВАТРИ!

АЛИ ПОСЛЕ ДЕСЕТ МИНУТА ХОДА...

МОРА ДА СУ ТУ НЕГДЕ, АЛИ НИСУ УПАЛИЛИ ВАТРУ!

ИЗГЛЕДА ДА САМ ИХ ПОТЦЕНИО!

!

АЛИ, НЕЋЕ НАМ УМАЋИ! УПАЛИМО БУКТИЊЕ ПА У ПОТРАГУ!

КО ИХ ОТКРИЈЕ, НЕКА ЗВИЗНЕ!

У ЗАКЛОНУ ОД ЛИШЋА ЦРНА БРАДА И ЊЕГОВ ДЕДИЦА СПРЕМАЛИ СУ СЕ НА СПАВАЊЕ...

НИШТА ТУЖНИЈЕ ОД ЛОГОРА БЕЗ ВАТРЕ...

ДОСТА МИ ЈЕ СВЕГА! МАЛО ЋУ СЕ ОДМОРИТИ!

КО ЗНА ДОКЛЕ СУ СТИГЛИ ТИ ГУСАРИ!

А САД ДА НАСТАВИМ ДА ТРАЖИМ ИГЛУ У СЕНУ!

У-У!

!

5

СКУПО ЋЕШ МИ ПЛАТИТИ ОВО, НЕПОСЛУШНИ ИДИОТЕ!

НИСАМ ТО ЈА УРАДИО, ДЕДИЦЕ!

ХА! ХА! ШТА САМ ПОТПАЛИО!

НИСАМ ЈА, КАЂ ТИ КАЖЕМ!

ХА! УХВАТИО САМ ВАС!

ПАФ!

ПАФ!

ЈАО!

РУКЕ УВИС! ГОРИ ВАМ ПОД НОГАМА!

КО ЈЕ РЕКАО ГОРИ?!

ДА... КО ЈЕ ТО РЕКАО?

ДЕДИЦЕ, ОН ЈЕ УПАЛИО ВАТРУ!

ПРЕДАЈТЕ СЕ ИЛИ ОТВАРАМ ВАТРУ!

ПОЛИЦАЈАЦ ЈЕ СВОЈИМ РЕЧИМА ДИРНУО ДЕДИЦУ У СРЦЕ...

ГРР!

ТАКО, СТАРИ! ДОБАР ПОТЕЗ!

ПАФ!

ЈЕДАН ДОБАР ПОТЕЗ ПОВЛАЧИ ДРУГИ ДОБАР ПОТЕЗ!

ДЕДИЦЕ, СТИЖУ И ДРУГИ!

6

КАКВА АРТИЉЕРИЈСКА ВАТРА!
ПАФ!

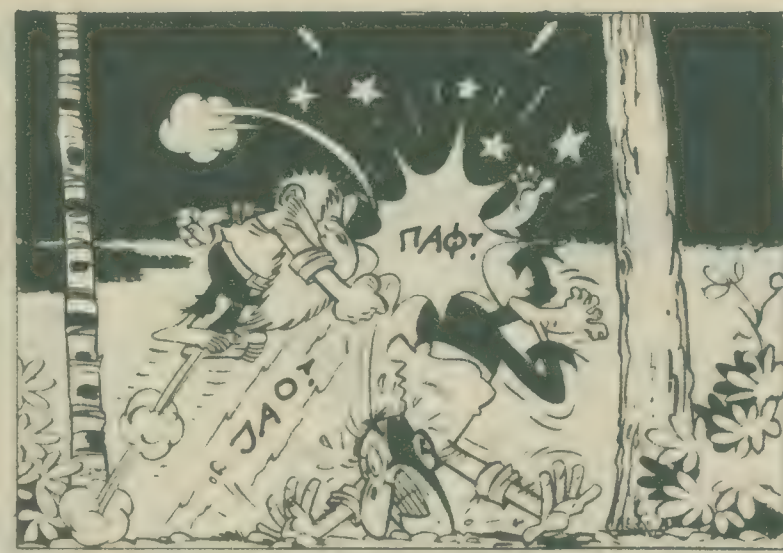
ПАФ!
ЈАО!

ЧУЈЕТЕ ЛИ ОНЕ УГОВОРЕНЕ ЗНАКЕ?! ГУСАРИ СУ ОТКРИВЕНИ!

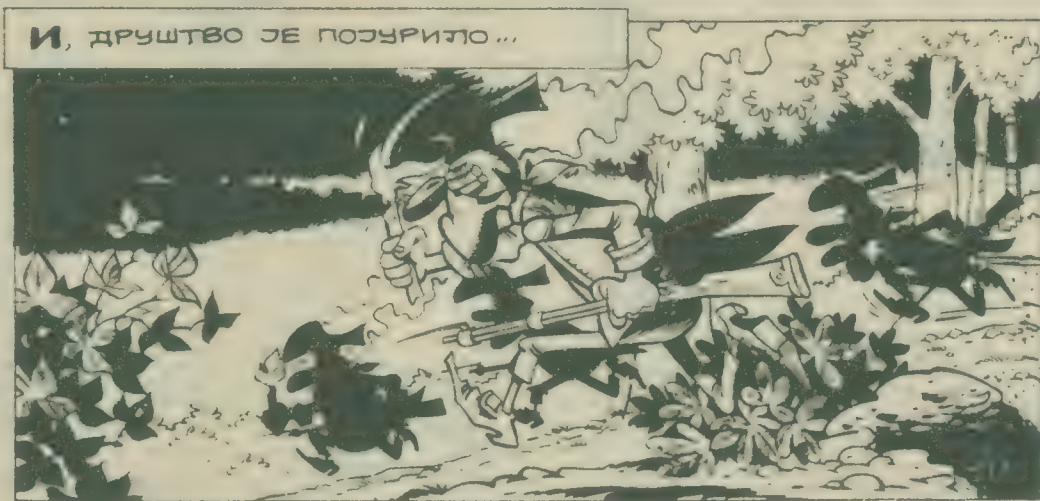
И, ДРУШТВО ЈЕ ПОЈУРИЛО...

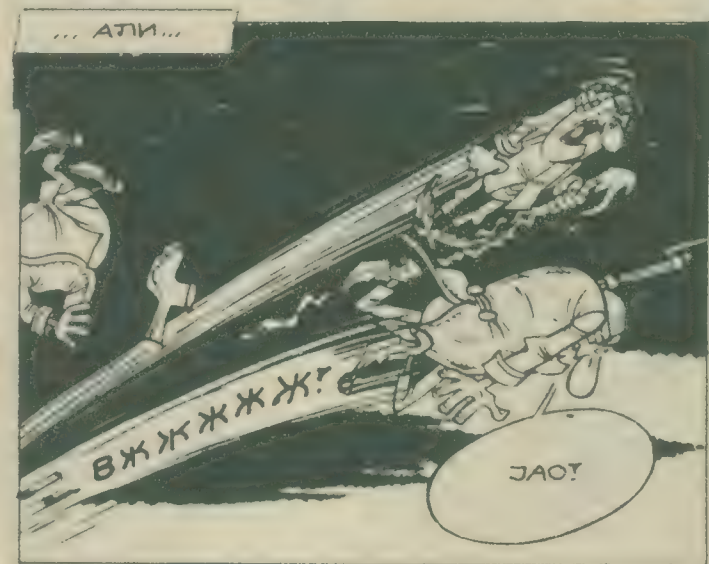
... АЛИ...
ВЖЖЖЖЖ!
ЈАО!

ОТКУД ТИ?! А ГДЕ СУ ОНИ?
БАМ!

НЕ ИДИТЕ ТАМО! КАКАВ УЖАС, КАКАВ ПОКОЉ!
?

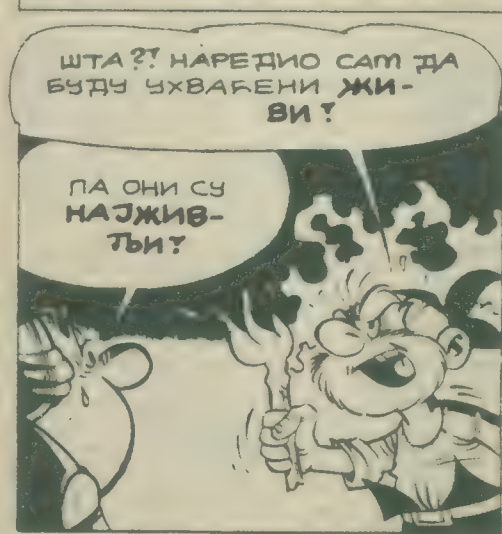
ШТА?! НАРЕДИО САМ ДА БУДУ УХВАЋЕНИ ЖИВИ!
ПА ОНИ СУ НАЈЖИВЉИ!

ОБЈАСНИ! ПРУЖАЈУ ОТПОР?!
НАРАВНО! И ТЕ КАКАВ ОТПОР!

НИШТА НЕ СХВАТАМ! КАКАВ ОТПОР?
НЕ ЗНАМ, АЛИ ТАМО ЈЕ СТРАШНО!

ДОСТА С ГЛУПОСТИМА! НАПРЕД!

ГЛЕДАЈ, ДЕДИЦЕ, КО НАМ ИДЕ!

ДРАГИ МОЈИ НЕПРИЈАТЕЉИ! ХАПСИМ ВАС У ИМЕ КРАЉА!

СТАРИ НИК ТЕ ИЗАЗИВА! НАМЕРНО ЈЕ УПАЛИО БУКТИЊУ!

ХАЈДЕ! НИЈЕ ВРЕМЕ ЗА ОПУШТАЊЕ!

ТУФ!

ТУФ!

ТУФ!

МОГАО БИ БАР ДА САЧЕКАШ ДОК СЕ ДЕДИЦА ИСПАВА!

БЕЗ ПРИЧЕ! РУКЕ УВИС!

ЖАО МИ ЈЕ ШТО И МОЈ ДЕДИЦА НЕ МОЖЕ МАЛО ДА ДИГНЕ РУКУ!

ХАЈДЕ, ПРОБУДИ ГА!

НА НАЈМАЊИ ПОГРЕШАН ПОКРЕТ, ОТВАРАМ ВАТРУ!

ЈЕ ЛИ?

ТРА-ЛА-ЛА! ЛА-ЛА!

ХОПС!

ГРРРРР!
ОСТАНИ ГДЕ СИ! НИ МАКАЦ!

ШТА, ВЕЋ ИДЕШ?
ПАФ!
НИКАД СЕ НЕ ЗНА ШТА ЋЕ БИТИ...

БРАВО, ДЕДИЦЕ! ДОСТА СУ ОНИ НАМА БИЛИ ЗА ПЕТАМА!
ГРРР!
!

САД МОЖЕМО ОСТАВИТИ МИРНЕ ПРОЛАЗНИКЕ!
ЈАО!
ЈАО!
ЈАО!

БРАВО, ДЕДИЦЕ!

ЛУДО СИ МЕ ЗАБАВИО! ХА! ХА! ХА!
НЕ ЦЕРЕКАЈ СЕ, БУДАЛО!

ИЗВИНИ, АЛИ ЈЕЗИК МИ СЕ УСИЈАО!

УХ! КО МЕ ТЕРАО ДА ПРИЧАМ!
ПАФ!

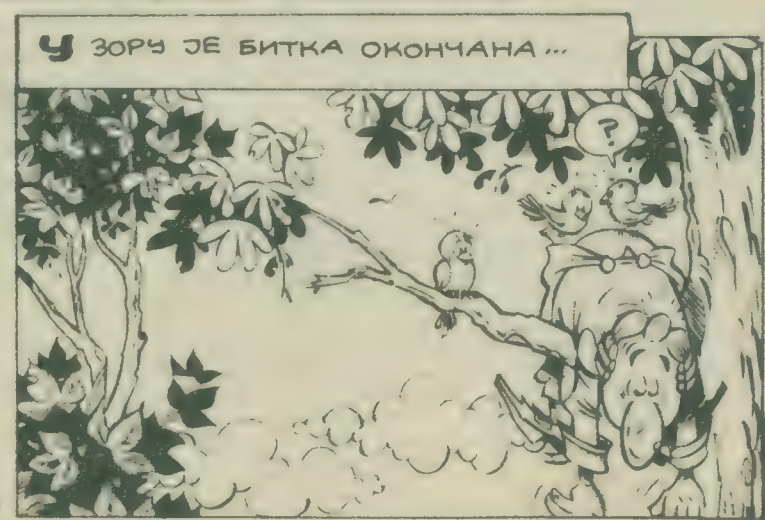
У ЗОРУ ЈЕ БИТКА ОКОНЧАНА...
?

КАСНИЈЕ...

КРАЉЕВ ОДАНИ САВЕТНИК, СТАРИ НИК, САД ЈЕ НАШ ТАЛАЦ! ШТА КАЖЕШ, МАЛИША?

ОПРЕЗНО ПРЕ НЕГО ШТО НЕШТО КАЖЕШ...

ммм... ммм...

АКО НАС КРАЉ ОСТАВИ НА МИРУ, ПУСТИЋЕМО НИКА, ЗАР НЕ?

ЈЕДИНА МИ ЈЕ ШАНСА ДА КАПЕТАН ПОСТУПИ ПО ДОГОВОРУ...

ЈЕ ЛИ ТАКО, МАЛИША?!

ПРАВА САМ КОЗА...

ммм... ммм...

КАСНИЈЕ...

НИШТА НЕЋУ РЕЋИ...

ХА! ХА! ХА! КАКАВ УСПЕХ: СТАРИ НИК НАШ ЗАРОБЉЕНИК!

ммм... ммм...

АЛИ, НИК ЈЕ ИМАО СРЕЋЕ...

!

ГУСАРИ СУ ЗАРОБИЛИ СТАРОГ НИКА!

МОРАМО ОБАВЕСТИТИ КАПЕТАНА!

ПОСТАВИЋЕМО НЕПРИЈАТЕЉУ ЗАСЕДУ!

ОЛАКШАЈМО СЕ ШТО ВИШЕ! ТО ЋЕ НАМ ОМОГУЋИТИ ДА СЕ НЕОПАЖЕНО ПРИВУЧЕМО!

ЈЕДАН ЧАС КАСНИЈЕ...

ОСЕЋАШ ЛИ МИРИС МОРА, МАЛИША?

ммм... ммм...

10

УУУУУУ!

ВУУААХ!

НАПАД! ПРЕПАД!

!

ТРАС!

ГЛЕ! ГУСАРИ!

БРАЋО МОЈА МИЛА!

?

?

УРА! СРЕЋАН САМ ШТО ВАС ВИДИМ, МОМЦИ!

!

ПИХ! БЕДНИЦИ!

КО СТЕ ВИ!

ОВО ЈЕ МОЈ ДЕДИЦА А ЈА САМ ЦРНА БРАДА!

ХМ... НИСИ ЗАБАВАН!

НЕМАТЕ СРЕЋЕ!

А КО ЈЕ ОВАЈ?

КРАЉЕВ САВЕТНИК А НАШ ЗАРОБЉЕНИК!

ОХО-ХО! ТО ЈЕ ВЕЋ ЗАНИМЉИВО! ХА! ХА! ХА!

ЗАРОБЉЕНИК ЈЕ ВЕОМА ДРАГОЦЕН, АЛИ ВАМ ГА РАДО УСТУПАМО!

ЧУЛИ СТЕ, МОМЦИ? ОВАЈ ОДАНИ КРАЉЕВ САВЕТНИК ВРЕДИ ЗЛАТА!

ЗНАЧИ, САД СМО БОГАТИ?

КУД ГОД ПРОЂЕ, ЦРНА БРАДА СЕ ЈЕ БОГАТСТВО!

ХА! ХА! ХА! ХА! ХА! ХА!

САД ВАС ДЕДИЦА И ЈА ОСТАВЉАМО! ЖУРИ НАМ СЕ ДА ВИДИМО МОРЕ!

ДОНЕСИТЕ

МОРЕ МОЖЕ ДА ПРИЧЕКА! ПРВО МАЛО ДА ПРОСЛАВИМО!

ЖЕДАН СИ, ДЕДИЦЕ?

КАСНИЈЕ...

ЖИВЕЛИ!

♪ ♪ ТРАЛА-ЛА-ЛА!

НАМА ТРЕБА ПИКА КАО 'ЛЕБА!

НАДАМ СЕ ДА ЋЕ КАПЕТАН ЧУТИ ОВУ ДРЕКУ...

И ЗАИСТА...

ЧУЈЕТЕ? ШТА ЛИ ЈЕ ТО?

!

НЕКИ СТРАВИЧНИ КРИЦИ!

ДИВЉАЧКА ПЕСМА!

НЕ ПИШЕ НАМ СЕ ДОБРО!

САМО ОПРЕЗНО И БУДИТЕ СПРЕМНИ НА СТРАТЕШКО ПОВЛАЧЕЊЕ!

ЈО-ХООО!

НАЗДРАВЉЕ, САВЕТНИКУ!

НАЗДРАВЉЕ, КРАЉУ!

ГУСАРИ!
СТРАШНО ИХ МНОГО ИМА!
БРР! СТАРИНИК ЈЕ ЗАРОБЉЕН!
СТРАТЕШКО ПОВЛАЧЕЊЕ, КАПЕТАНЕ?

ОСТАВИ СЕ САД ВЕЛИКИХ ПРИЧА! ХИК!
МИ... ОВАЈ... МИ БИСТО СЕ ПОВУКЛИ...

ЗАШТО СЕ, ДО ЂАВОЉА, НЕ ПРИДРУЖИТЕ НАМА? ЦЕО СВЕТ БИСТО ПРОТРЕСЛИ!
АХ... ЈЕ ЛИ?

НИШТА ОД ОРДЕЊА...
СТАРИНИК ГА ИМА...
САМО ПОСМРТНА СЛАВА!
ХЛАДИШ МИ ЛЕБА, НАРЕДНИЧЕ!
А ЈА СЕ ПУШИМ!

ПОНУДА ЈЕ ПОЧАСТ, АЛИ НЕМАМ НИ БРОДОВЕ НИ ПОСАДУ!
ХА! ХА! ХА! ПА НИ МИ НИШТА НЕМАМО!

РАДИЋЕМО НА ЧВРСТОЈ ЗЕМЉИ, ТУ ЈЕ БАР МАЊЕ ОПАСНО! ХА! ХА!
ХМ... ЈАКО ЗАНИМЉИВО!

МИ СМО БРОДОЛОМЦИ! ПЉАЧКАЋЕМО БРОДОВЕ КОЈИ ОВАМО ЗАЛУТАЈУ!
НЕ!

ХА! ХА! ХА! САМО ТРЕБА ДА НАПРАВИМО ВЕЛИКЕ ВАТРЕ!

ЈАО!
ШЉАС!
ААХ!

ШТА БИ СТАРОМ?!
НЕ ЗНАМ, ОЧИ СУ МУ СЕ УЖАРИЛЕ!
УМУКНИТЕ, ЗАБОГА!
АХ! САД СХВАТАМ!

СХВАТАМ! ДОБИЈА НАПАД КАД СЕ ПОМЕНУ РЕЧИ...
ПСТ! НЕ ДОЛИВАЈТЕ УЉЕ НА...

ЗВИЗ!

НЕ УМЕШ ДА СЕ ИГРАШ! НИКО НИШТА НИЈЕ РЕКАО!

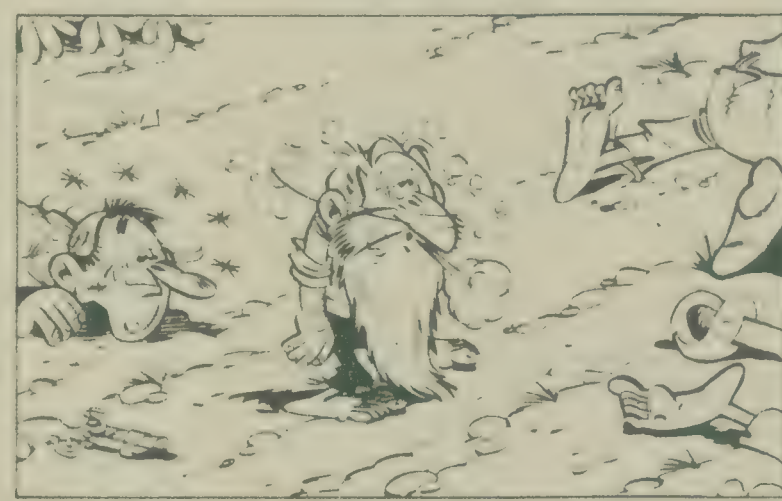

САД УБАЦУЈЕМ ГЛАВНУ СНАГУ У БИТКУ! ПОЛАЗИ!

ГОРЕО САМ ОД ЖЕЉЕ ЗА ОВАКВОМ ПОБЕДОМ!
ЧУЈЕШ, ДЕДИЦЕ, ШТА КАЖЕ!
БОМ!

А ЈА ГОРИМ ОД НЕСТРПЉЕЊА ДА СЕ ОВО ЗАВРШИ!
ЧУЈЕШ ИХ, ДЕДИЦЕ! ИЗАЗИВАЈУ ТЕ! ПОЖАР! ПОЖАР!
ЗАШТО КАЖЕТЕ, НИК, ДА САМ ДОБРО ПРОШАО?
ХА! ХА! ОБЈАСНИЋУ ТИ КАСНИЈЕ! ЗАИСТА ТИ ЈЕ ГОРЕЛО ПОД НОГАМА!
НЕ ВРЕДИ!
КРАЈ

ПОНОВО ЋУ НА ТРКЕ!

Иако је за само три године тркачке каријере доживео преко десет удеса и од колега с правом добио епитет »нај-пех« возач, Славенко се не предаје.

Има тридесет година, по занимању је фото-репортер. Бави се и техничким уређивањем а понекад, сасвим успешно, илустрацијом. Однедавно је и ожењен. Воли спорт, аутомобилизам посебно. Тек за воланом осећа „праве" радости живота. Трке су за њега највећи изазов и циљ којем неодољиво тежи и за који је спреман на свако одрицање и жртве.

У свог првог „фићу" сео је одмах пошто је постао пунолетан 1970. Зато је једне те исте фармерке морао да носи до распадања, а о оделу је могао само да сања. Вероватно да га није ни желео кад је за само десет година променио осам „фића" и исто толико других возила међу којима су: „опел олимпија", „опел рекорд", „шкода 110 LS«, „застава 101", „фијат 850 спорт", „мини морис", „остин 1300" и „мерцедес 220 S", уникатни модел из 1956!(Добио га је готово цабе).

Свим овим аутомобилима превалио је преко 500 хиљада километара! А то значи да је у просеку возио 50 хиљада километара годишње, што је петоструко више од просека просечног возача!!!

Возачки испит положио је из прве, куне се да за волан никад није сео после чашице, чини се да добро познаје возачку етику и придржава је се, смео је колико то возач мора да буде... па ипак, непрестано га прате незгоде (али и срећа!) приватно колико и на тркама.

После неколико релија на којима је испробавао своје снаге, Славенко је почео да се интересује за брзинске кружне трке — национална класа — и ту своју каријеру започео је веома успешно 1979. У Београду на Ушћу био је фаворит и надао се најбољем. Међутим, већ после неколико кругова својим „фићом" излетео је са стазе и безмало завршио у оближњем ресторану „Ушће".

Следеће године чекало га је седам трка у градовима широм Југославије. Припремао се као никад раније, за фризирање „фиће" потрошио је све до последњег динара. Наравно, није ни слутио да ће судбина и овог пута да му се подсмехне.

Почело је са првенством Југославије у Београду кад су му већ код трећег круга отказале кочнице, па је, уместо да скрене, морао да настави право — кроз публику! Срећом, и за њега и за гледаоце, без последица. Поновило се у Ријеци где је у гужви буквално изгуран са стазе. У Крагујевцу је имао судар, у Марибору се нашао у „сендвичу", у Краљеву му је пукао мотор, у Пожеги се склизнуо, у Београду опет квар... Кроз сав овај пакао од пехова прошао је без иједне огреботине, баш као и наредне 1981. кад се у квалификацијама за трку на Ушћу у Београду, покушавајући да од себе и возила да више него што је било могуће, занео и окренуо неколико пута!

Тренутно, без динара резерве у џепу, ојађен али и упоран, својим пријатељима и колегама Славенко Бојовић зна да каже:

— Нисам побеђивао али нисам био ни најспорији. Једноставно, боље нисам могао да се припремим, а возило захтева много. Иако сада имам велике обавезе према породици и мало слободног времена, ја се не предајем. Поново ћу на трке. Видећете!

Нај-пех Славенко је и у аутомобилу ван тркачке стазе доживео такође много незгода, односно тешких удеса из којих је, неким чудом, извукао живу главу. И не само то, чак ни сжиљак не може да покаже. Кад је било најгушће — само се угрувао.

Зима 1973/74. године. Сарајево под снегом. Док је силазио низ улицу Омладинско шеталиште на једној благој али непрегледној окуци, на путу су му се истовремено испречили „рено 4" и „лада". Пролаза нигде, а са стране дрвореД! Није му пошло за руком да погоди између дрвећа па се једноставно „закуцао" у једно дрво и при том одвалио читаву десну страну „фиће" који је завршио на отпаду.

Исте године пре одласка

ЗЛОСРЕЋНИ ПОСМАТРАЧ: Славенко је данима носио ову заштитну масну за готово смрснани нос. Али, озгледу није зарадио као учесник у трци већ као посматрач, неко се потунао а он добио летвом по глави.

на море, у Далматинској улици у Сарајеву, пред његов „остин 1300“ излетео је „фића“. Нагло је кочио и занео се... ударио у један паркирани „фолксваген“ и зауставио крај самог стакла оближњег дактило-бироа где је десетак жена истерао из памети.

Тог лета, возећи поред мора, „на необјашњив начин“ изгубио је контролу над возилом и слетео с пута. Из тешко оштећеног аутомобила процурио је бензин, а врата блокирана! Смртно уплашен чекао је да све то букне. Срећом, акумулаторске клеме нису биле добро причвршћене (?), па су од удара спале и више није било струје да дâ варницу.

У Улици Лоле Рибара у Београду 1980, скрећући улево, свом силином ударио та је аутобус који је прошао на црвено!

Једног кишног летњег дана те исте године на „газели“ се испред њега неочекивано зауставио „мерцедес“: да би избегао судар убацио се у средину. Туда се кретао један „1300“. Морао је да кочи... Окренуо се неколико пута и окрећући се ударио у његовог „фићу“. Ударац је био толико снажан да би можда и погинуо да није имао такозвани заштитни лук који се прави од дуралуминијума и уграђује само у тркачке аутомобиле...

Диего Варагић

ПРСТЕН И ШАМАР

Пре одласка у армију, 1975, Славенко се верио девојком Миром. Измењали су и бурме. Његова је била од белог злата. Једва је навукао преко великог чукља на прсту, мада му је стајала лабаво. Управо то је био разлог што се на једној вежби, прескачући жичану ограду, буквално о њу обесио. Да се, при том, није придржао другим прстима, данас би му сигурно недостајао један. Али, ово је тек почетак приче са бурмом...

На одсуству је поправљао нешто око табле са инструментима код свог „фићеˮ. Да би пронашао неки контакт, завукао је руку у гомилу жица: бурма је изазвала кратак спој, усијала се и спржила му прст. Морао је да чека да пликови зарасту па да је тек онда скине.

Склонио је бурму у фиоку и поново ставио кад се коначно вратио кући. Случај је хтео да са прстеном на руци опет нешто мајсторише око возила. У ствари, скидао је предњи гибањ. Како је неопрезно одврнуо шраф, гибањ се откачио и пао му на леву руку. Тачније — на бурму која се под теретом искривила, али му спасла прст!

После овога донео је одлуку: прстен је ставио на сребрни ланчић и носио га око врата, све док једног дана није закључио да га више нема...

Мира није могла да му опрости што се пред матичарем неће појавити са прстеном који му је она поклонила. Али, и овде се умешао случај: само неколико дана пре венчања пријатељ Борис замолио га да мало дотерају ауто који му је Славенко продао. Док су радили око мењача, зачуло се ситно звецкање метала и нешто налик на шајбу пало је на асфалт. Била је то његова изгубљена бурма. До венчања је више није стављао на руку — да би је за овај свечани чин једва пронашао међу стварима.

Славенко је желео да венчању (априла ове године) осим кумова не присуствује нико. И опет случај: кум се појавио са својом девојком Шпањолком, која очигледно није знала детаље општинске свадбене церемоније. Јер, кад је после свечаног „да“ Славенко пришао да се и с њом пољуби, опалила му је шамар!!! У њеној земљи то је — чиста увреда.

Најпех младожења је стоички поднео баш као и све пехове на тркачкој и оној обичној стази.

КОЛЕГЕ СУ ЗАБЕЛЕЖИЛЕ: Аутентитични снимци Славенновог тумбања на Ушћу 1981. године над се, тапође, све добро завршило. Драматичне тренутне снимио је фото-репортер Слободан Пурић.

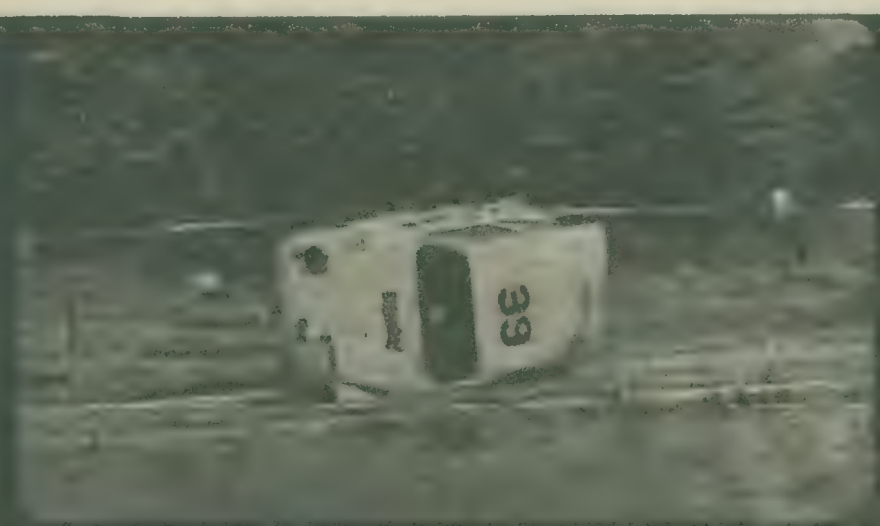

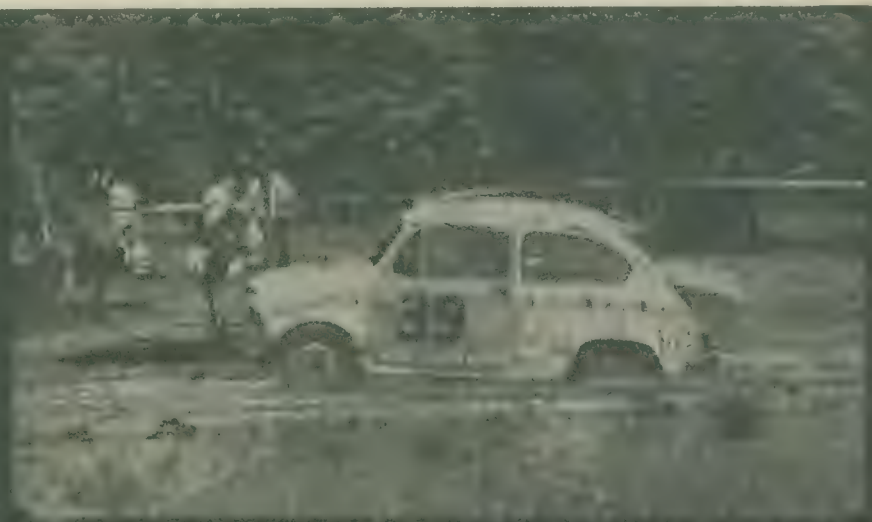

ПОПАЈ
By Bud Sagendorf

... ХЛЕБ, МЛЕКО, КРОМПИР И СПАНАЋ!
ИМАМ ПАРА САМО ЗА СПАНАЋ!

ОЈ, МОРЕ, АУ-БО-♪-КО!♪
ПАРК
© 1982 King Features Syndicate, Inc. World rights reserved.

СТАНИ, БЕДНИ ГУСАРУ! ОСТАВИ ТУ МОРСКУ ВИЛУ И ИЗИЂИ МИ НА МЕГДАН!
?
?

ЈА САМ МОРНАР ПОПАЈ, СТРАХ И ТРЕПЕТ ЗА СВЕ ГУСАРЕ И ПИРАТЕ!
!
!
ОН ПОПАЈ?

СТОЈ! ТРАС! ЋУТИ!
ДО ЂАВОЛА!

КО ТО ИЗИГРАВА МЕНЕ?

... И ТАКО ЈЕ МОЈ ХРАБРИ ПОПАЈ СРЕДИО СВЕ ГУСАРЕ И ПИРАТЕ НА ГАЛИЈИ!
БРА-ВООО!
ЈОООШ!
ХИ-ХИ!
ИСТИНИТЕ ПРИЧЕ О МОРНАРУ ПОПАЈУ
*
1 ЧАС 50 ДИН.
4-4
BUD SAGENDORF

НИКО НЕ МОЖЕ БАШ УВЕК ДА ГРЕШИ

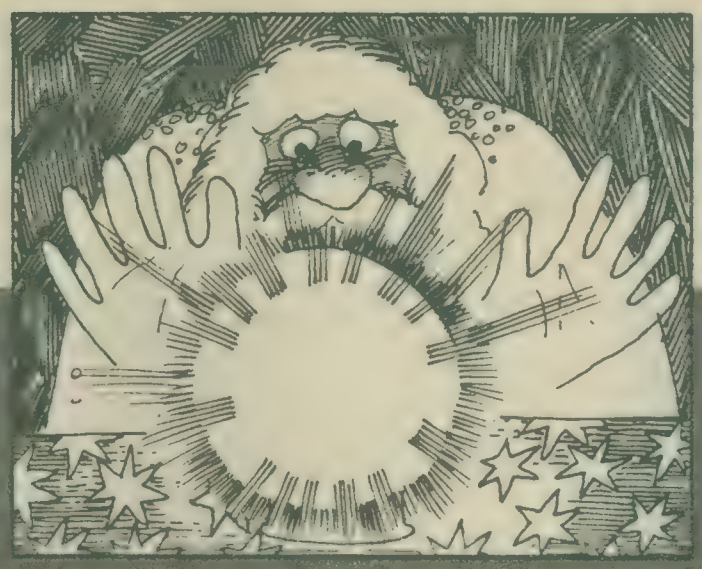

КАД ВЕНЕРА ЗАИГРА ВАЛЦЕР

ДОКТОР МЕДИЦИНЕ ИМАНУЕЛ ВЕЛИКОВСКИ, КОЈИ СЕ „ПРОСЛАВИО“ ТЕОРИЈОМ ДА СЕ КОМЕТЕ ПРЕТВАРАЈУ У ПЛАНЕТЕ АЛИ ТЕК ПОШТО НАПРАВЕ ЧУДО И ПОКОР У СУНЧЕВОМ СИСТЕМУ, ИМАО ЈЕ У ЖИВОТУ И НЕКОЛИКО СИТНИХ АЛИ ТАЧНИХ СВЕМИРСКИХ ПРОГНОЗА. НАУЧНИЦИ СУ МУ ПРИЗНАЛИ ПОГОТКЕ ИСТИЧУЋИ ДА СВАКО КО НАПИШЕ МОРЕ РЕЧИ И ПРЕДВИДИ СИЈАСЕТ СТВАРИ ИМА ВЕЛИКИХ ШАНСИ ДА ПОНЕШТО И ПОТРЕФИ.

Доктор Виљем Вистон, савременик славног сер Исака Њутна, био је научник и свештеник. Он је 1710. наследио Њутна на катедри за математику Универзитета у Кембрицу. Четрнаест година раније др Вистон је објавио подебелу књигу „Нова теорија о Земљи“ у којој је покушао да разне догађаје из Књиге постања повеже с појавама лутајућих комета. По њему је и сама Земља некада давно била комета и као таква кретала се елиптичнијом путањом него сада. Сваки пут кад би прошла близу Сунца, Земља се јако загревала због чега је њено средиште и дан-данас ужарено. Временом је Земљина путања постајала све кружнија, редовни „сунчани удари“ су се прекинули и Земља комета претворила се у Земљу планету. После тога на земаљску сцену ступио је човек.

На жалост, први људи нису били безгрешни и кад су сасвим претерали у гресима и злоделима, послата је комета да их казни и Земљу мало гурне. Од тог ударца излила су се мора (то је, наравно, чувени библијски потоп), а водене честице са комете изазвале су кишу која је лила четрдесет дана и четрдесет ноћи (што је, свакако, метеоролошки рекорд свих времена). Др Вистон није сасвим сигуран да ли се то догодило новембра 2349. године пре наше ере или децембра 2926. године пре наше ере. Али, он је предвидео да ће се сличан удес поновити, односно да ће Земља претрпети још један снажан ударац после кога ће се поново претворити у комету на којој више неће бити живота.

Небесна пинг-понг лоптица

Ова теорија др Виљема Вистона није добро примљена у научним круговима и снажно је уздрмала његову личну каријеру да би, убрзо потом, пала у заборав. Око двеста педесет година касније, што ће рећи усред 20. века, један независан мислилац по имену др Имануел Великовски, књигом „Судар светова“ оживео је „теорију комета“ и запањио па и разгневио добар део научног света.

Доктор Имануел Великовски је руског порекла, рођен је у Витебску 1895. године. По званичном занимању је доктор медицине и радио је извесно време у Јерусалиму као лекар опште праксе. Затим је специјализовао психоанализу и имао ординацију у Хаифи и Тел Авиву. Године 1939. одселио се у Сједињене Америчке Државе где се посветио космологији и објавио три књиге које су му донеле светску „славу“.

Почео је, као што и приличи, од џиновске планете Јупитера где је дошло до страховите експлозије из које је искочила комета. Тешко је тачно рећи када се то догодило, али космички посматрано и није било тако давно — др Великовски астрономско време мери хиљадама а не милионима година.

Дотична комета, звана Венера, имала је у почетку елиптичну путању и у библијска времена прошла је, понашајући се као каква космичка пинг-понг лоптица, безброј пута покрај наше Земље изазивајући на њој веома необичне и хаотичне догађаје.

Први пут се комета Венера нашла у опасној Земљиној близини 1500. године пре наше ере, баш у време кад је Мојсије изводио Јевреје из Египта. Земља је због тога привремено престала да се обрће, а Црвено море се повукло из свог корита, па су га Јевреји на челу с Мојсијем прешли, као што лепо пише и у Библији.

Тада је опет дошло до поремећаја и Земља је, под снажним утицајем гравитационог ударца комете Венере почела да се врти као помахнитала док је на њу пљуштала нафта, наравно са несташне комете. Изненадан потрес прогутао је Египћане који су се били дали у потеру за Мојсијем и његовим народом. Потом се комета повукла својим послом да би се вратила Земљи два месеца касније и изазвала грмљавину и друге спектакуларне ефекте док је добри Бог издавао своје заповести Мојсију шћућуреном на Синајској гори. Комета је опет дарувала Земљу кишом али не петролеја већ мане (слатке небеске хране) коју су Јевреји, у недостатку ичег другог, јели следећих четрдесет година.

Земља се окренула тумбе

Ово није, како би се могло помислити, крај Венериних чудеса. Славна комета наставила је да лута небом враћајући се повремено да види шта се збива код нас. Једном је, на пример, навратила да поруши зидине библијског Јерихона. Али, дани су јој већ били одбројани. Витлајући васионом комета се сударила с Марсом и том несрећном приликом остала је без репа, па је завршила своју кометску каријеру и претворила се у планету Венеру.

Ни Марс није изневерио очекивања, померио се ближе Земљи и године 687. пре наше ере умало је није по-

годио усред среде. Др Великовски је разне катастрофе које се помињу у Старом завету повезао са својим проучавањима Марса. Тако се, при једном од бројних опасних сусрета, Земља окренула тумбе, па је Сунце извесно време излазило на западу уместо на истоку. Ни Месец није прошао олако и у то време често је мењао и орбиту и раздаљину од Земље.

Ситуација се потом постепено смирила, Марс се повукао у своју ранију орбиту, Венера, сад већ права планета, почела је спокојно да се креће по својој садашњој готово кружној

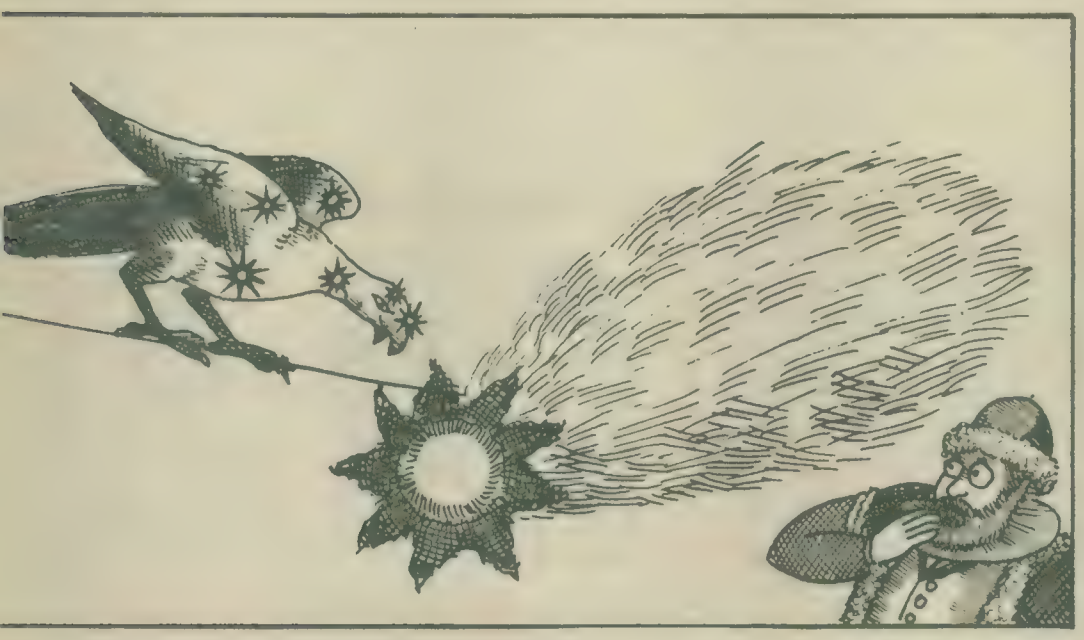

стази, Земљу више нису потресали ужасни земљотреси, потопи, циклони и остале елементарне недаће.

Све ово што је у својим делима изнео доктор Великовски веома је оригинално и револуционарно, али су научници, пре свега астрономи, били пуни примедби. Традиционално неповерљиве учене главе забринуло је, пре свега, како неко може да поистовети комету и планету. За њих је комета једно мање-више неопипљиво тело састављено од малених честица, углавном ледених, и лаких гасова, како је неко рекао „врећа пуна ничега", и њена маса, упоређена с масом планете, савршено је занемарљива.

Да је било „судара" с кометама било је. Тако је, на пример, 1770. комета, названа по човеку који је открио Лекселова, прошла тако близу Јупитера да је захватила цео његов систем сателита. За дивно чудо ни Јупитеру ни његовој породици није се догодило баш ништа, али је зато комета сасвим променила своју путању. И Земљи се догађало, најмање двапут у релативно скорије време, да прође кроз реп велике комете и из њега изиђе здрава и читава. Ако бисмо Земљину масу представили као слона, маса комете морала би да се прикаже у виду мрава. Може се замислити колико би мрава било потребно да би слона изгурали са стазе којом се тврдоглаво креће.

Према томе, кажу непријатељи др Великовског, крајње је невероватно подржати идеју да комета може да се претвори у планету, готово исто као кад би се од обичног облака очекивало да постане оловни блок. Затим, у науци влада мишљење да су Земљини фосили далеко старији од библијских времена. Постоје, најзад, и извесне чисто математичке сметње претпоставци да Земља може престати да се креће, или да Венера и Марс могу тек тако да скакућу по Сунчевом систему.

Нема пљусне нафте!

Доктор Великовски није једини независан мислилац на свету нити су његове теорије чудније од неких других, па ипак су баш његове књиге дочекане на нож. Када се 1950. године у излозима појавила прва, дошло је до бурних реакција. Технички часописи су је растурили, веома угледни научници написали су прилоге који су је исмејали. Чим је издавачка кућа „Макмилан енд камп" видела да се амерички колеџи и универзитети спремају да бојкотују све њене књиге зато што је објавила „Судар светова" пожурила је да права пренесе на другу мање познату фирму.

Насупрот оваквом дочеку научника књига се продавала као алва и многи људи били су задивљени обиљем и богатством савршено тачних библијских и уопште фолклорних података.

Међу браниоцима књиге нашли су се и уредник научне рубрике листа „Њујорк Хералд Трибјун", као и председник Њујоршког планетаријума. Истини за вољу ни један ни други нису прихватили тезе др Великовског, али су сматрали да књига заслужује озбиљан приступ и дужно критичко проучавање.

Сам доктор Великовски мирно је радио на још двема књигама које су нешто касније и објављене. Али, у њима нема ничег што би битно мењало његову основну хипотезу. У изјавама за штампу Великовски се уздржао од полемике и само је помињао случајеве где су се његова предвиђања испунила.

Он је, тако, тврдио да на површини планете Венере влада висока температура и био је у праву, но може се рећи да ово пророчанство није било нарочито ризично пошто је Венера много ближа Сунцу од Земље, а њена густа атмосфера прикупља Сунчеву топлоту као каква огромна стаклена башта. Али, било је и спектакуларнијих погодака. Др Великовски је изјавио да се Венера окреће око своје осе полако и унатрашке, односно од истока према западу, а не као остале планете од запада према истоку, како се мислило. Каснија мерења показала су да је и ту био у праву.

Тврдњу др Великовског да Венера обилује угљоводоником подржао је, разуме се полазећи од потпуно другачије претпоставке, познати астроном професор Фред Хоил. Од овога се подигла велика прашина и на Тексашком универзитету је јула 1971. године кружила петиција за одбрану и рехабилитацију др Великовског. Неколико недеља касније совјетска аутоматска станица Венера 7 која се благо спустала на ову планету, показала је да на Венери уопште нема угљоводоника. Предвиђање др Великовског да се атмосфера Марса састоји од аргона, неона и нитрогена испало је такође промашај јер је доказано да је чини готово чист угљендиоксид.

Објективни научници рекли су своје о овом необичном доктору и астроному аматеру, а то отприлике гласи овако: свако ко напише довољан број речи и предвиди повећи број ствари има велику шансу да бар нешто и погоди. Или, како је имао обичај да каже један познати судија, „немогуће је баш увек грешити".

Доктор Великовски се не узбуђује: и даље марљиво ради убеђен да ће му будућа поколења одати дужно признање и сврстати га уз великане Њутна и Ајнштајна. Данашњи астрономи су слепи и глуви за глас разума и он их оставља да траће време на безначајна и узалудна проучавања. О будућности цењени доктор ништа не говори, а човечанство би могло само да пожели да Венера поново заигра дивљи свемирски валцер и заспе Земљу оним што јој управо највише недостаје — нафтом!

Б. Д.

Велики међународни конкурс

НАЦРТАЈТЕ

ДЕЧАК ИЗ ФИРЕНЦЕ ПОЗИВА ВАС НА ТАКМИЧЕЊЕ

Забавник вас је већ обавестио да популарни јунак ПИНОКИО идуће године слави стоти рођендан. Тим поводом у Италији је основан Комитет за обележавање првог издања романа „Пинокио“ Карла Колодија. Комитет је, између осталог, расписао међународни ликовни конкурс за сву децу света од ШЕСТ ДО ДЕСЕТ година којима је тако пружена могућност да нацртају свог омиљеног јунака, односно сцену из његовог бурног живота. Покровитељ овог конкурса у Југославији је „Политикин Забавник“ који вам је још пролетос најавио конкурс и препоручио да преко лета прочитате „Пинокија“.

У идућем броју, који излази 17. септембра, биће објављена правила ликовног конкурса а до тада одаберите неку од Пинокијевих авантура коју ћете нацртати.

Не заборавите: Цртеже немојте слати пре него што у идућем броју прочитате правила уз која ће бити објављен и обавезни купон. Без њега се цртежи неће примати.

Agrokomerc

ПИНОКИЈА

Kombinat sport Beograd

НАГРАДЕ ШКОЛАМА

Две школе добијају специјалне „Забавникове" награде и то: Прву награду — „Забавников" пехар и филмски пројектор на касете добија школа из које буде највише награђених ученика — учесника конкурса, што значи награду ће добити школа која пошаље највалитетније радове.

Другу награду — „Забавников" пехар и комплетну спортску опрему добија школа која на конкурс пошаље највећи број цртежа, што значи награду ће добити школа која се најмасовније укључи у конкурс.

ШЕСТ СТОТИНА НАГРАДА!

Организатори линовног конкурса „НАЦРТАЈТЕ ПИНОКИЈА" — „Политикин забавник" и Италијански институт за културу у Београду припремили су вам 600 вредних награда.

ПРВА НАГРАДА:

ДЕСЕТ СЕДМОДНЕВНИХ БОРАВАКА У ПИСТОЈИ КОД ФИРЕНЦЕ

где ће бити организована централна прослава и изложба награђених радова свих земаља учесница конкурса. Добитнике чека богат и занимљив програм који су за њих припремили домаћини. Награђене на путу прате „Забавникови" новинари који ће о њима водити бригу.

СПЕЦИЈАЛНА НАГРАДА:

ЗЛАТНИ ПИНОКИО

Од свих изложених радова у Пистоји жири Комитета ће изабрати најбољи цртеж чији аутор добија ЗЛАТНОГ ПИНОКИЈА.

ОСТАЛЕ НАГРАДЕ обезбедили су:

ЈУГОСЛОВЕНСКИ АЕРОТРАНСПОРТ

Десет награђених читалаца превози од Београда до Рима и назад.

ЈУГОПЛАСТИКА

— ООУР Обрада ПВЦ материјала — један чамац (2 м) са веслима и пумпом, један базен (пречника 140 цм), 1 мадрац за плажу, 2 играчке „Зебра" и „Нило", 2 једрилице, 10 комада лопти са ликом „Пинокија", 15 појасева за плажу разних облика и величина.
ООУР Производња играчака — 50 луткица „Пинокио", 10 разних лутака и 10 разних играчака.
ООУР „ДИО" Обућа — 6 пари постављених чизмица, 6 пари тенис-патика и 8 пари спортских патика.
ООУР Шивана галантерија — 15 „Адидас" и 25 школских торби.

АГРОКОМЕРЦ, ВЕЛИКА КЛАДУША

100 слатких пакетића од по 1200 грама.

КОМБИНАТ „СПОРТ", БЕОГРАД

десеторици најбољих који путују у Пистоју поклања комплетну спортску опрему.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА ИТАЛИЈЕ

30 гарнитура налив-пера марке „Паркер" и „Аурора".

ФАБРИКА АУТОМОБИЛА „ФИАТ", ТОРИНО

85 разних модела аутомобилчића, гарнитура за писање, привезака, мајица и др.

ИЗДАВАЧКА КУЋА ЛИТЕРАТУРЕ ЗА ДЕЦУ, БОЛОЊА

185 разних библиотека књига и сликовница за изрезивање и бојење.

ИРО „НАРОДНА КЊИГА", БЕОГРАД

3 комплета сабраних дела Антоана Сент Егзиперија, 2 комплета дела Марка Твена, 3 комплета тродимензионалних сликовница са по три наслова и један комплет књига Добрице Ерића.

ИРО „МЛАДИНСКА КЊИГА" — ООУР „БЕОГРАД"

6 комплета сликовница и књига за децу.

ПОРЕД ОВОГА ОЧЕКУЈТЕ ЈОШ ИЗНЕНАЂЕЊА.

БЕРЗА ПЛОЋА БЕРЗА

Продајем следеће ЛП плоче: »Mr. Fantasy« групе Трефик, »London Session« Мади Вотерса и »Back-Ola« Џеф Бека по цени од 350 динара. По цени од 150 динара продајем: »Five Live Yardbirds« групе Јардбрдс, »The Animals« групе Енималс, »The Soft Parade« групе Дорс и „Највећи хитови" Џенис Џоплин. По цени од 140 динара продајем: »Women And Children First« групе Ван Хален, „А" групе Џетро Тал и »Spellbound« групе Тајger Of Pen Tag. По цени од 170 динара продајем плочу „Деја Ву" групе Крозби, Стилс, Неш и Јанг. Заинтересовани нека се јаве на адресу:

Ивица Радосављевић
13. октобар 2
37213 Ражањ
тел. 037-89-124

Продајем ЛП плоче група: Блонди, Пинк Флојд, Даер Стреитс, Блек Сабат, Полис, Спешлс, Клеш, Бит, Стреј Кетс, Форинер, Ундертоуис, Сеинтс, Бојс, Супертремп, Меднес, Азра, Филм, Бијело дугме и Идоли. Продајем такође и ЛП плоче Дејвида Боувија и Тоје Вилкокс. Цена свих албума је 150 динара.

Ненад Лесак,
Кумичићева 14
42000 Вараждин
тел. 042-40-603

Продајем изврсно очуване ЛП плоче по цени од 110 динара: »The Best Oo The Jimi Hendrix« Џими Хендрикса, »Love In Exile« Еди Гранта, »Oceans Of Fantasy« групе Бони М, »Autoamerican« групе Блонди, »Love Explosion« Тине Тарнер „А" групе Џетро Тал, »Gruisin'« групе Вилиц Пипл. Такође продајем и стерео снимљене касете по цени од 160 динара: »Killers« групе Ајрон Меден, »Hit And Run« групе Герскул, „No Sleep 'Til Hammersmith« и »Ace Of Spades« групе Моторхед, »Denim And Leather« групе Саксон, »Rising« и »Long Live Rock-n-roll« групе Реинбоу, »Deep Purple In Rock«, »Machine Head« и »Deepest Purple« групе Дип Парпл, »High Voltare« »Dirty Deeds Done Dirt Sheap«, »Let Be Rock«, »If You Wanna Blood You...«, »Highway To Hell«, »Back In Black« све до групе AC/DC

Малиша Вуловић,
Крагујевачког
Октобра Д1—5/13
35000 Светозарево

Купујем све што има било какве везе са Озијем Осборном и групом Блек Сабат: постере, значке, плоче, бецеве, исечке из листова, налепнице, текстове песама и по могућности ноте. Купујем »Technical Ecstasy« и први албум групе Блек Сабат и оба албума групе Близард Оф Оз. Плаћам поузећем. У пошиљци навести цену.

Милан Перић,
Сићевачка бр. 3
11000 Београд

Продајем ЛП плоче група: Битлс: »A Hard Day's Nihgt«, Кіs «Unmasked», Адам и мрави „Краљеви дивље границе", Шејкин Стивенс »Mari, Mari«, Ајрон Меден »Killers« и AC/DC »Dirty Deeds Done Dirt Cheap«. Све плоче су добро очуване а цене су од 100 до 140 динара.

Драган Перић,
Добриновићева 7
11030 Београд

Купујем плоче групе Секс Пистолс: »Never Mind The...«, »Here's The Sex Pistols« и »Flogging A Dead Horse«.

Мирослав Параћ,
Фрање Гажија 13
43300 Копривница
тел: 043-823-154

Купујем добро очуване ЛП плоче од групе AC/DC. Цена по договору.

Дејан Михаиловић,
Танаска Рајића 27
36000 Краљево

Продајем добро очуване сингл плоче по цени од 20—25 динара следећих извођача: Харпо, АБА, Руберс, Сивер Конвеншн, Статус Кво и велики хит „Палома Бјанка". Продајем такође 6 сингл плоча разних извођача (Здраво, Дип Парпл, Слејд, Свит, Честер Лек и Смал Фејсис) у комплету по цени од 40 динара. Продајем та које албуме по цени од 60—200 динара: „Највећи хитови" групе Рокси Мјузик, »White Rock«, »Rhapsodies« — дупли албум Рик Вејкмана, »In Concert« Ерика Клептона, „Вече рок музике Опатија 82", »Come Taste The Band« групе Дип Парпл, „Супер 45" мини ЛП групе Смак, »The Long Run« групе Иглс, „Мртва природа" групе Риба чорба и »Encore« дупли албум групе Тенцерин Дрим.

Весна Недић,
Шуматовачка 17
11000 Београд

По цени од 100 динара продајем следеће ЛП плоче: Абе, Би Џиз, Кис, Сребрна крила, Бони М, Вилиц Пипл, Квин, AC/DC и друге. Заинтересованима шаљем списак

Јосип Барун,
Ратарска 33
56230 Вуковар

Продајем ЛП и сингл плоче. Заинтересованима шаљем списак и цене.

Аднан Џицвара,
Адема Буче
71000 Сарајево

За сваку плочу групе Битлс и Аба дајем 20 металних значака а уједно продајем по цени од 80 динара следеће ЛП плоче: »Ocean Of Fantasy« групе Бони М, „Ша-ла-ла" групе Сребрна крила, као и ЛП »Foolish Behavionur« Род Стјуарта. Продајем или мењам потпуно нове касете купљене у Швајцарској: »Come And Taste The Band« групе Дип Парпл — 250 динара, »The Best od Jimi Hendrix« — Џими Хендрикса — 250 динара, »Rolled Gold« групе Ролингстонс — 250 динара и »Hit Power 81« — Вининг тим — 200 динара

Милан Гвозденовић,
Славка Родића 12
23313 Нови Козарци

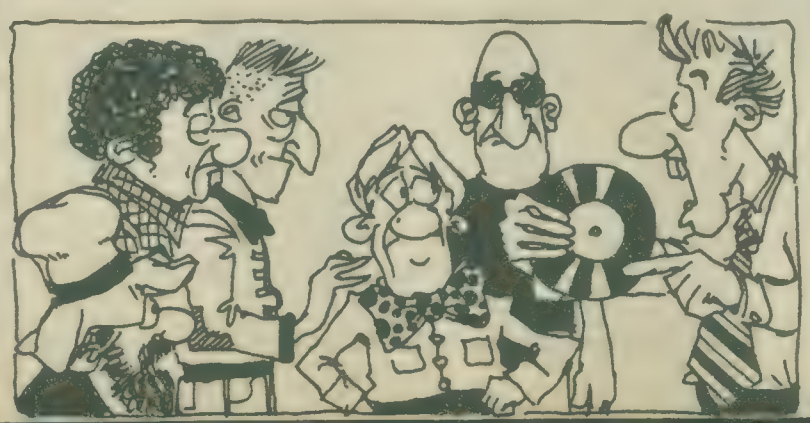

РОК-КЛУБ У ПОЖАРЕВЦУ

Читаоци јављају

Другарски поздрав свим читаоцима „Политикиног забавника" а нарочито онима који са уживањем читају „Хит-страну" и воле добру музику. За ове последње имамо једну експлозивну вест! Нас четворица (Зоре, Деја, Кема и Дарко) основали смо „Рок-клуб" у коме је заступљена добра рок и диско музика. Свим заинтересованим који воле ову музику и желе да размењују плоче, касете, постере, да шире братство и јединство и нова пријатељства широм Југославије даје се на знање да је то све 100 одсто загарантовано у овом клубу. За сва ближа обавештења обратите се на адресу клуба:

Дарко Рупар
Косте Стаменковића 2
12000 Пожаревац

МИНИ-КВИЗ

(ЗА ЉУБИТЕЉЕ ДЕЈВИДА БОВИЈА)

1. **Недавно је Дејвид Бови снимио сингл са групом Квин. Како се звала та плоча?**
2. **У ком филму се Бови појављује у улози Томаса Џерома Њутна, човека са друге планете?**
3. **Дејвид Бови има сина. Како се он зове?**
4. **Познату Бовијеву песму „Човек који је продао свет" пева једна енглеска певачица. Како се она зове?**
5. **Неколико албума Дејвид Бови је радио са бившим чланом групе Рокси Мјузик. Како се зове тај музичар?**

ТАЧНИ ОДГОВОРИ:

1. Under Pressure (Под притиском), 2. Човек који је продао свет на Земљу, 3. Zowie (Зови), 4. Лулу, 5. Брајан Ино.

СЕСТРЕ НОЛАН

МУЗИКАЛНА ПОРОДИЦА

Постоји у свету само неколико породица за које се може рећи да су талентованије од Ноланових. То показују њихови албуми и сингл плоче које се тренутно налазе у самом врху светских топ-листа. Четири сестре Нолан снимиле су за годину дана два веома слушана албума и неколико хит синглова.

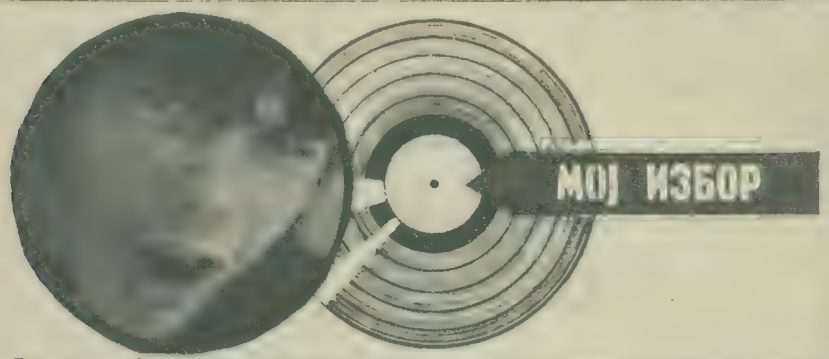

Зовем се Слободан Шкрбић. Идем у шести разред Основне школе „Јован Поповић“ у Новом Саду. Шаљем вам избор од својих 10 најслушанијих композиција.

ДОМАЋЕ:

1. НА ПРОПЛАНКУ ЧЕКА ЦВЕТ — Атомско склониште
2. НА КРАЈУ СТОЉЕЋА — Атомско склониште
3. ОДЛАЗАК У ГРАД — Рибља чорба
4. РАВНО ДО ДНА — Азра
5. НЕК' ВАМ ЈЕ СА СРЕЋОМ — Атомско склониште

СТРАНЕ:

1. DIE YOUNG — Black Sabbath
2. PURGATORY — Iron Maden
3. BEATING AROUND THE BUSH — AC/DC
4. MOTORCIKLE MAN — Gillan
5. HOT DOG — Led Zeppelin

Ове четири девојке имају веома музикалне родитеље па отуда и њихова склоност ка музици. Мајка Морин и отац Томи наступали су у Даблину као дуо под именом Свитхарт Сингерс и били годинама веома популарни све док им ћерке нису довољно порасле да им се придруже на сцени. Родитељи су схватили да је време да се повуку и своје место препусте талентованим и лепим кћеркама.

У лето 1978. Нолан су наступиле у шоу „Празник звезда“ у позоришту у Блекпулу. Био је то један од најгледанијих и најпопуларнијих шоу програма у то време. Године 1979. објавиле су свој први синтл »Spirit Body And Soul« за компанију CSB. Тако су изазвале завидно интересовање код ширег музичког аудиторијума. Појавиле су се и у емисији Марка Јарвуда, Клифа Ричарда, Хари Секомба и многих других што им је омогућило да буду сталне гошће на енглеским ТВ екранима. Сестре Нолан сарађивале су и са Френком Синатром на недавној европској турнеји која је окончана спектакуларним концертом у лондонском Ројал Алберт Холу.

Сад кад им је успех загарантован и док се њихове песме чују на радију неколико пута дневно, а оне нам се смешкају са страница многих музичких часописа, само ћемо набројити неколико најпопуларнијих синглова сестара Нолан: I'm In The Mood For Dancing« (Расположена сам за игру), »Don't Make Waves« (Не прави таласе), »Gotta Pull My Self Together« (Морам да се средим) и на крају њихове албуме The Nolan Sisters« и »Portrait« који су у Енглеској и Јапану достигли златан тираж.

Драги „Забавниче“. Ти си мој омиљени лист. Пошто сам велики обожавалац Рода Стјуарта молила бих те да објавиш текст песме »Tonight I'm Yours« јер га нигде нисам могла наћи. Са надом да ћете ми испунити жељу и са жељом да и даље будете овако добри пуно успеха у раду жели вам Марина Самац из Сарајева.

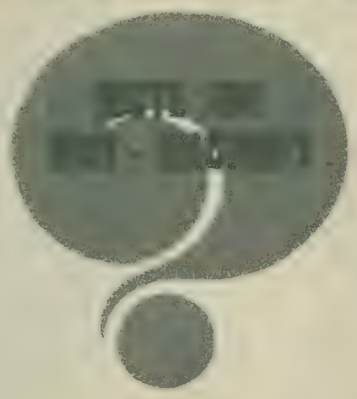

1. Песму „Абракадабра“ изводи група:
а) Стив Милер Бенд
б) Алекс Харвеј Бенд
в) Џејл Гајлс Бенд

2. Миша Алексић, басиста Рибље чорбе, некада је био члан групе:
а) Зебра
б) Сунцокрет
в) С. О. С.

3. Песму „Очи Бет Дејвис“ певала је:
а) Ким Вајлд
б) Ким Карнес
в) Тоја Вилкокс

4. Група Ксенија је из:
а) Загреба
б) Ријеке
в) Пуле

5. Група Идоли издала је до сада:
а) један албум
б) два албума
в) три албума

6. Бил Вајмен и Чарли Вотс су чланови групе:
а) Муди Блуз
б) Пинк Флојд
в) Ролингстонс

7. Песму „Аму-амуле“ пева група:
а) Пилоти
б) У шкрипцу
в) Папатра

8. Женски трио Бананарама ради са групом:
а) Спешлс
б) Фан Бој Три
в) Селектор

9. Група Мост је из:
а) Сарајева
б) Тузле
в) Мостара

10. Последњи албум групе Дуран-Дуран зове се:
а) Рио
б) Хантер
в) Торнадос

●●●●

ТАЧНИ ОДГОВОРИ:

1а, 2в, 3с, 4б, 5а, 6в, 7б, 8б, 9а, 10в

●●●●

TONIGHT I' M YOURS

пева: **Род Стјуарт**
текст: **Род Стјуарт**

I can tel by the look in your eyes
You've been bored for a long long time
You need love and so do I
Let's turn it all around
I don't want an everlasting thing
I don't care if I see you again
So grab your coat and hone tell your friends
You won't be home
You won't be home
you won't be home
Tonight I'm yours
Do anything that you want to me
Don't hurt me, don't hurt me
Tonight I'm yours
Do anything 'cos I want you to
Don't hurt me, don't hurt me
I don't really want to challenge you
Marry you or remember you
I just want to make love tu you
For twenty four hours or more or more
Im' only looking for a fantasy
An interlude from reality
Don't want nobody trying to rescue me
So rock me baby,
Rock me, rock me.

And tomorrow morning we won't cry
You go your way honey I go mine,
I'm the one who didn't waste your time
Remember me this way

And if you never see my face again
Think of me as a permanent friend
The one who loved you like a hurricane
Then disappecred, disappeared, disapeared

ŠKOLA
i zna se ime...
obuća
Tugoplastika
vašoj torbi
zna se ime
Tugoplastika
30
TRIDESET GODINA
RADA I RASTA
Tugoplastika
RO GALANTERIJA SPLIT
RO DIO

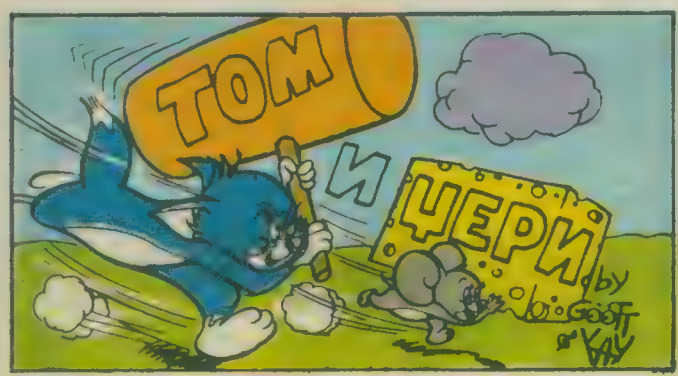

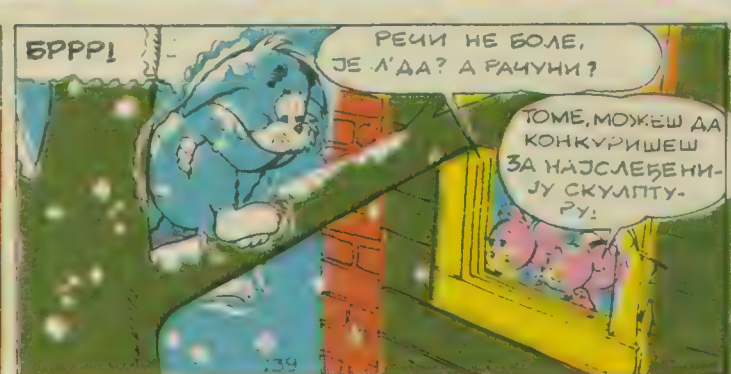

Kolinska

нова погодност за пријатеље PEZ-а

Драги пријатељи PEZ-а
Поново смо за вас, пријатеље PEZ-а припремили лепе клупске капе и мајице са знаком PEZ које видиш на слици.
На залихи имамо 2.000 капа и 2.000 мајица, зато пожури са наруџбом.
Наша адреса је: ПРИЈАТЕЉ PEZ-а
61110 ЉУБЉАНА, пп 38
За капу ћеш поштару платити 100, а за мајицу 140 динара.

Купон испуни (штампаним словима) исеци и налепи на дописницу

Презиме и име

Улица и кућни број

Место становања

поштански број — пол. — Датум рођења

УБИЦА ЈЕ ВОЛЕО МОРЕ

ИСПЛАНИРАО ЈЕ СВАКУ И НАЈМАЊУ СИТНИЦУ. ПА ИПАК, САМО ДВА ЧАСА ПОСЛЕ ЗЛОЧИНА БИО ЈЕ УХАПШЕН.

За Петра Косића је среда, првог августа, била изузетно важан дан. Кад се пробудио, нешто после седам сати, већ је било јако топло. Али, то њему није сметало: добро је подносио врућину. Вирећи кроз спуштене ролетне полако се облачио. Исто је имао времена напретек. На посао није журио: већ два месеца био је без њега. Откако је знао за себе није волео да ради. Истина, занат који је завршио омогућавао је добру зараду али... Више је волео да путује, поготову на море и да се сатима излежава на топлом песку.

Кад је коначно завршио са облачењем, сео је за мали сто и отворио црну ташну. Пажљиво је прегледао ствари које су биле у њој: кожне рукавице, мала, добро наоштрена секира. Затим је почео да пакује путну торбу. То му није одузело много времена: све што је имао биле су три кошуље, мајица, фармерке и нешто веша. „Чим се све ово заврши", обећавао је сам себи, „крећем првим возом на море". Проверивши у огледалу како му стоји летње светло одело, кренуо је у град. Само кад би још једном успео да неопажено прође поред газдарице која је постајала све нестрпљивија због две неплаћене кирије. Тихо је отворио врата. Није имао среће. Истог тренутка у ходник је изишла шездесетогодишња удовица: у руци је држала дописницу.

— Ово је за вас! — рекла је.

И не погледавши од кога је, Петар је стрпао у ташну и пошао према излазним вратима.

Притегнувши мало кућну хаљину, удовица та је, пре него што је успео да изиђе, засула бујицом речи:

— Слушајте ви! Не може то тако: примила сам вас као рођеног сина а ви, како ми враћате. Кирију нисте платили већ два месеца. Не могу више да вас чекам. Данас је среда и ако ми до суботе не дате новац, ја ћу... Ја ћу вас тужити!

Петар је желео да што пре изиђе напоље. Што се тиче кирије, није намеравао да плати. Ваљда ће већ успети да се следећег јутра неопажено извуче из куће. То није могао да каже, али није одолео да узбуђеној жени не добаци злобно:

— А како ћете ме то тужити, госпођо? Па ви, колико ми је познато, не пријављујете своје станаре да не бисте плаћали порез. Али, не брините, добићете свој новац до суботе. А сада ме, молим вас, пустите.

Црна ташна

Кад је изашао на улицу, већ је прошло девет. Жива у термометру је стигла до тридесетог подеока. Улица у којој је становао била је готово пуста: сви који су могли отишли су из града. Петар је одлучио да најпре доручкује у пекари на углу и да онда прошета до центра. Пошто је појео све до последње мрвице, кренуо је ногу пред ногу. Није му се журило. Стигавши до центра, купио је новине а онда одшетао до оближњег парка. Ту је пронашао слободну клупу у хладовини и сео да чита. Случајном пролазнику ни на памет не би пало да у овом тридесетогодишњаку види човека који се управо припрема да изврши злочин. Уредно одевен, кратко подшишане косе и јасног погледа, Петар је пре изгледао као службеник који користи преподневну паузу да прелиста новине. Црна ташна поред њега баш ничим није скретала пажњу.

Прочитавши и последњу страницу, још једном је претресао план: био је врло једноставан и управо то је и била највећа гаранција да ће успети. Дакле, ако се не догоди нешто сасвим непредвиђено, око поноћи ће, у малој улици поред железничке станице, зауставити првог таксисту и затражити да га одвезе на периферију. У пустом крају који је обишао неколико пута последњих дана убиће га и опљачкати. Кући ће се вратити пешице а рано ујутру ће на воз.

За извршење злочина Петар је изабрао баш 1. август имајући у виду да је то датум када се већина људи враћа или путује на годишњи одмор, па су такси услуге тражене а самим тим и „пазар" већи.

Ноћ без сна

Преостали део дана Петар је провео шетајући градом. Ручао је у башти великог ресторана а затим је аутобусом отишао у биоскоп на другом крају града. Предвече је разгледао излоге и одлучио да погледа још један филм: тако ће му брже проћи време. Око 23 часа упутио се према железничкој станици. Као што је и очекивао, тамо је владала неописива гужва. Пошао је улицом за коју је знао да њоме пролазе такси-аутомобили да би дошли до улаза у станицу. И поред тога што је данима све брижљиво планирао, сигурност је почела да га напушта. Ипак, кад је наишао први такси, подигао је руку. Аутомобил се зауставио и он се сместио на задње седиште. Лице возача није могао да види јер је улица била слабо осветљена: уосталом, није га много ни интересовало.

Стежући ручку црне ташне брзо је изговорио име улице на периферији града. Возач је одмах кренуо: није био расположен за разговор јер је очигледно био уморан: „Сигурно је зарадио доста пара", помислио је Петар. После тога све се одигравало невероватном брзином. Или се то њему само чинило. Кад су стигли у улицу чије је име дао, сачекао је да се аутомобил заустави а онда је навукао рукавице и таксисту неколико пута ударио секиром по глави. Човек се бранио и гласно запомагао. У тренутку кад је из његовог џепа почео да вади новац наишао је неки аутомобил и осветлио такси фаровима. Уплашен стрпао је новчанице у кошуљу, искочио напоље и потрчао низ улицу. Пола часа касније већ је био у својој собици. Сав задихан пребројао је новац. Било га је много више него што је очекивао. Свукао се и легао. Није могао да заспи: тресао се од страха и узбуђења. У једном тренутку присетио се да је у таксију оставио ташну. „Не могу да ме открију", шапутао је испод покривача. „То је сасвим обична ташна каквих има на хиљаде. Таква је и секира коју сам купио у најпрометнијој радњи. Отиске нисам оставио. Све сам урадио како сам планирао".

Упркос томе што је сам себе уверавао да нигде није погрешио, Петар није могао ни да трене. Нестрпљиво је гледао у сат чије казаљке као да се нису померале. Око два часа ујутро зачуло се звоно на вратима а одмах затим и глас удовице. Затим је неко изговорио његово име. Неколико секунди касније у његову собу је ушао инспектор у пратњи двојице милиционера. Док је дрхтавим рукама навлачио одело, Петар је непрекидно понављао:

— Како сте ме пронашли? Како сте ме пронашли кад...

Знате ли зашто је Петар Косић ухапшен и то само два часа пошто је извршио злочин? Ако вам је промакао детаљ који је милицији омогућио његово хапшење, потражите решење на страницама „Мале поште".

НАЛЕПНИЦЕ
ЗА СВЕСКЕ И КЊИГЕ

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

ЛАГИША МАШТА

АНА ГОРД

Необичан трговачки путник стигао је на Земљу преко пустих пространстава свемира. Знао је да је планета под карантином, али за њега то и није било нека озбиљна препрека.

Његов дугачак, грбав и бабураст нос, који су целот века покушавали да претворе у нешто, како кажу „лепше", вукао га је управо према старој планети. Оно што је за цео свемир изгледало лепше, није важило и за Лагиша Машту. Зато и није хтео да се одвоји од свог носа који се издвајао у разнородним људским групацијама: нико није имао такав нос!

Мала грешка у инструментима Лагишовог старог и расклиматаног интерпланетарног брода и он је непланирано тресну на тло планете међу дрвеће и потоке, срећан што се није сасвим распао. Провирио је напоље: умирујућа тишина. Изгледа да га нико није приметио. Пожурио је да провери свој драгоцен товар и једини извор прихода: дечије играчке које је кријумчарио јер закон није дозвољавао њихову продају. Мало испретуране, али неоштећене, лежале су у пртљажнику брода шарене и дивне. Задовољно се насмешио, протрљао руке и почео да звиждуће. Још само да нађе купце, мислио је, и све ће бити у реду. Дубоко у себи надао се да су припадници најстарије цивилизације имали још довољно разума да својој деци купују играчке. Никако није схватао зашто у новим развијеним световима, које је, искрено говорећи, мрзео свом снагом својих старачких осећања, забрањују деци да имају играчке, а поготово у његовим ремек-делима. Можда је зато и остао сам. Где да оснује породицу? Зар у тим хладним и укоченим друштвима где су закони одређивали тако строга правила детињства?

Извукао је свој брзински двопед, укључио екран за одређивање положаја и гласно запевао кад је схватио да је доспео у неку сеоску област Земље: било је то најпогодније подручје за продају а уз то — и најмање га је контролисала карантинска полиција. Земља је имала атмосферу у којој је могао да дише без помоћних уређаја, па је измилео из брода и сео на свој двопед, који је пре тога натоварио играчкама. Био је уморан од лета, гладан и жедан. На пола пута до села сетио се да је заборавио механичког преводиоца, па је морао да се врати.

„Старост је много досадна и непрактична ствар", мрмљао је враћајући се. „Ваљда ће ови паметњаковићи који владају нашом галаксијом измислити нешто против старења. Ако се људи и њихова цивилизација буду ширили овом брзином, скачући од звезде до звезде настањујући их, и у том напорном процесу старећи пре времена, то ће постати прека потреба... Да, да... уместо што губе време на расправе о историјском значају Земље... Полемишу о томе да ли је људски род потекао са ње или није... Сви се слажу, ипак, да је у садашњем развоју галаксије Земља заузела неважан и прилично незавидан положај... остала примитивна. Волим ја такве примитивне планете. На њима се деца још играју!"

Удисао је пуним плућима резак пролећни ваздух и ослушкивао зујање инсеката. Има тако мало светова у којима постоје животиње што лете, а које се називају „птице"... Он није видео још ниједну, а целот века путује. Небо покривају само машине разних величина и брзина, све сам метал и сивило. Па иако је и он био рођен на једној таквој звезди, увек му се чинило да је довољно окренути се и погледати око себе, па закључити да је Земља прапостојбина људског рода. Овде је све другачије.

Село је било пусто кад је стигао. Сви су радили у пољу, баштама и воћњацима.

— Добро дошли у Врело — зачуо је тлас иза себе, окренуо се и угледао снажног човека густе браде на белом коњу. Поглед му је помиловао плаветнило неба иза њега и велике површине жутозелених њива — слика је олакшање старцу, као симбол света који је одолео навали гвожђурије.

— Боље вас нашао, добри човече — одврати Лагиш Машта преко преводиоца закаченог за појас панталона.

— Тражите ли неког? Видим да сте странац — настави сељак не скидајући поглед с циновског старчевог носа.

— Не. Само пролазим овуда ..

— А хоћете ли чашу свежег млека?

— Био бих вам захвалан.

— Онда пођите за мном. А шта вам је то на мопеду?

— Роба за продају. Мислите да

бих могао отворити малу тезгу на сеоском тргу?

— Што да не? Питајте моју жену. Она зна све што је у вези са куповином и продајом.

Послужили су га комадом још топлог хлеба тек извађеног из пећи и великом чашом мирисног млека. Какво уживање!

— Дивно живите — рекао је пошто је све појео. — Много боље него у градовима.

— Градови су изумрли. На Земљи их више нема. Свет је најзад схватио да су то преживеле мамутске творевине, са свим оним испарењима, аутомобилима, јурњавом, животом у боксовима...

— Како? Зар више немате аутомобиле? — старац је био запањен.

— Не, не, све је то престало. Вратили смо се на бицикле и коњску вучу. Свако село има по један компјутер и неколико инжењера који њиме управљају. Тако добијамо информације и податке потребне за све активности, од уметности до обрађивања земље.

— Фантастично... Ви сте врло паметни.. паметан народ!

— Зато нас и држе у карантину. Они споља сматрају да смо дегенерисани, неразвијени, примитивни, а и они ће једног дана доћи до истог закључка... Ако преживе.

— Значи, ваша деца се играју играчкама? — упита старац бојажљиво.

— Да, иако ту постоји мали проблем. То се не сме радити сувише јавно јер карантинске власти не дозвољавају. Иначе су пажљиви према нама и забрањена им је употреба оружја јер смо га ми одбацили после ужасног Седмог светског рата кад је човечанство на Земљи готово изумрло. Тада се и започело са колонизацијом других планета... на овој се тешко могло опстати.

— Значи?

— Значи да можете продавати на тргу кад је пијачна гужва. Онда вас неће приметити.

Тако је и учинио. Шарена маса заклонила је његову тезгу прекривену разнобојним играчкама. Старац је викао:

— Децо, дођите! Све је овде јевтино и забавно! Не жалите џепарац за свет маште!

— Слободно ми пипните нос! Он је прави. Све остало је лагишлажа.

Било је ту дивних кутија. Свака је користила на најбољи начин високу технологију најразвијенијих светова и имала универзалну псионску налепницу која је реаговала на додир, покрећући разне стереоколористичке призоре. Весела музика пратила је сваку активирану играчку, а мек глас причао је одговарајућу причу на језику власника. А све је то коштало само десет новчића.

— Погледајте! Мали Чудотворни Временски Олујни Чаробњак који ће вам приказати основне принципе метеорологије и неутронике! Сва годишња доба, све временске промене доживећете на својој кожи за само неколико минута!

Малишан је пружио новчић и добио играчку. Није знао да ће сутрадан имати кијавицу јер ће стварно живети у разним метеоролошким условима који ће се великом брзином смењивати у активираној играчки: док буде радила и он сам ће се налазити у њој.

Други дечак купио је прастару бајку о Црвенкапи у којој је могао да игра улогу сваког лика приче, чак и опасног вука, или, ако жели, само посматрати — скривен иза дрвета.

Једна девојчица купила је Калеидоскоп Галаксија. Путоваће кроз свемир и посматрати верне слике призора који се смењују пред очима славних васионских истраживача. За то преподне старац је продао стотине играчака, а сутрадан, у понедељак, довукао је следећи товар и све док школско звоно није позвало малишане, они су се врзмали око Лагиша. Није се чудио јер су посете свемирских трговачких путника планетама под карантином биле ретке, а још од памтивека Земљани се нису сећали да је неко продавао играчке.

„У стара времена људи на Земљи кријумчарили су дрогу, а сада то чине са играчкама. Каква глупост!", мрмљао је старац док је паковао неколико преосталих кутија. Пролазници су му се љубазно смешили. И, први пут током својих дугих лутања Лагиш Машта је пожелео да се негде настани и скраси.

Баш док је о томе размишљао, угледао је на друму униформу. Карантинска полиција! Мораће да побегне, али како? Збуњен, стајао је и чекао. Полицајац му приђе:

— Продајете. А имате ли дозволу? Одакле сте ви уопште?

— Са планете Велики Нос.

— Никад за такву нисам чуо. Покажите ми дозволу.

— Истина је... ево, пипните ми нос. Прави је.

— Није потребно, само покажите дозволу.

— Нисам знао... ово није опасна роба. Ево, погледајте!

Полицајац узе једну кутију:

— Шта је то?

— Суперкапсула Интерпланетарне Фузионе Бомбе — рече старац и притисну псионску налепницу на кутији коју је полицајац држао у рукама. Играчка је пребацила карантинског поручника у свој свет који је оживљавао снажну експлозију вишемегатонске бомбе, свакако само у замишљеној форми. У међувремену, старац је скочио на свој двопед и изгубио се са трга. Ову играчку је носио само због сличних незгода, често га је извлачила из безизлазних ситуација.

Док се полицајац освестио, старац је већ био далеко. Стигао је до места где је оставио брод, али тамо га није било. Унезверено се вртео кад зачу тихо дозивање иза оближњег жбуна, а затим угледа чупаву главу једног дечака:

— Само дођи овамо! Ми смо ти склонили брод.

Убрзо се појавило још неколико дечака који су га одвели до неке штале. Унутра је стајала његова расклиматана свемирска машина.

— Хоћеш ли се вратити? Дођи нам опет! Остани са нама! — викали су дечаци.

— Следећи пут кад дођем донећу вам најлуђе играчке... специјално направљене за вас у мојој тајној радионици. Кунем се својим носем! А онда ћу уништити овај брод, ако се у међувремену сам не распадне, и остати да живим међу мудрим Земљанима. Обећавам.

Узлетео је пресецајући зраке залазећег Сунца и бацио сетан поглед на стару планету Земљу. Први пут му се то десило: био је тужан што одлази.

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

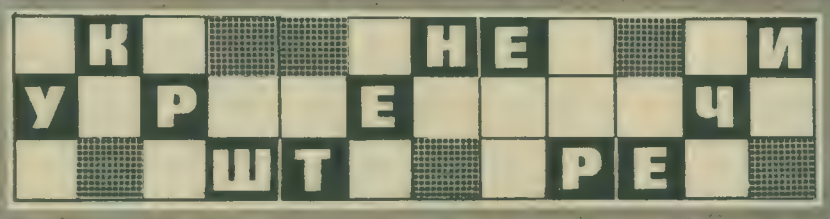

аутор ВеМак	врста окретне игре	справа за мерење електр. струје	матја збирка	ТВ режисер, Антон	река у Италији	учинити хладним	сјајно, савршено	италијанска оперска певачица	држава у Азији
учинити когда мазним									
дипломатски представник									
једноћелијски микроорганизам									
гл. град западне Аустралије					нестрпљак / место у Србији				
име енглеског писца кроника									знак за натријум
скандинав	лична заменица			турски политичар Менделерс / А.Н.					
наша певачица Фатк					град у Италији / житељ Котора				
приближно танки							"Митли" / Леба Пентска Вардара		кубански политичар Рагл
знак за радијум			служ. бено притање	супротстављање / савијати					
јако, жестоко									
"исток"		орган чула слуха / источњак				глупиња рина			
пребацивање зодом									место на Јадрану
странско женско име								метар / прасак од експлозије	
отровни спојеви угљеника с водоником							Афирмација / "мера"		
који дубоко мисли	"снежни човек" са Хималаја					текан / острво у Пресланском језеру			
планина у словенији / питар							знак за тантал / малпа		
				аутономна постара	тушко име / уширени део тканине				
град у Аустрији / оно што подстиче									
име шахисте Портиша						снажан / оптичка глупица техника			
црна крева				руб. крај / 100					
знак за тантан			приспети / јуначки спев						"аутономна област"
со сирћетне киселине							лична заменица / "супер"		
знак за читљеник		сасвим токар							

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: Следбеник, метрономи, атентатор, ро, Ивков, апаши, Рим, „гис", н,' Ана, дс, лиснат, Атика, и, Ацев, нто, У, Лу, дрес, Скелтон, е, „Пигмалион", Украјина, сланинаст, миом, Та, Фо, п, КИ, тор, Диор, хор, е, веранде, кривина, Н, Росето, шц, емитовати, тат, велим, иницирати.

ЦВЕТ НА СУНЦУ ПЛОД У ЗЕМЉИ

КИКИРИКИ

Ко их не воли печене, слане, крцкаве? Али, мало је познато да је по начину како настаје овај укусан плод јединствен у свету.

Заједно са златом и драгим камењем које су бродовима довозили са освајачких похода по јужноамеричком континенту, Португалци су први донели у Европу дотад непознат, ситан и неугледан плод. Убрзо се готово цео свет заинтересовао за суву махуну светле боје, која по облику највише личи на чауру свилене бубе. Био је то — кикирики. Код нас се ова занимљива биљка одомаћила тек почетком двадесетог века, у Македонији, где је ушла у народну песму.

Једногодишња зељаста биљка из рода Arachis, фамилије Papilionaceae, чији је латински назив Arachis hypogaea, има још нека имена у нашем језику. Поред најчешћег „кикирики", што вероватно потиче из индијанских језика у прапостојбини, код нас га зову још и арашид, земљин орашчић, земно орашче, орашац, арахис. Овај последњи назив потиче од грчке речи „арахне", што значи „паук", због мрежастих шара по плоду које подсећају на паукову мрежу.

Домовина земног ораха област је која обухвата Бразил, Парагвај, Уругвај и Гватемалу. Међутим, кикирики је већ врло дуго раширен на свим континентима.

За маргарин, сапун, текстил . . .

У семенкама кикирикија налази се од 42 до 60 одсто врло пењеног уља, што је један од главних узрока због чега се „земно орашче" и гаји. Овој великој количини уља треба додати и око 28 одсто беланчевина. Али, кикирики не употребљавамо само за грицкање: понекад га једемо, а да то и не знамо: од кикирикија се израђује маргарин, неке врсте чоколаде, алва. Захваљујући састојцима ова биљка је ушла у козметику, где се употребљава за израду разних кремова и тоалетних сапуна. Од арашидових беланчевина израђују се хемијска влакна ардил или салерон. Док се његово посољено и испечено семе грицка широм света од остатака при извлачењу уља из семенки, веома богати беланчевинама праве се уљане погаче врло хранљива сточна храна, нарочито за младунце и стоку која се музе.

Али, ту није крај: кикирики има и велики агротехнички значај. Као биљка која скупља азот, живећи у заједници са Bacterium radicicola, обогаћује земљиште азотом из атмосфере, и својим дубоким и разгранатим кореном побољшава састав земљишта. Због тога је изврстан предусев за многе друге културе, нарочито житарице.

Чудо од тучка

Кикирики не успева свуда. Област његовог простирања протеже се између четрдесетог степена јужне и истог тог северне географске ширине. У Европи се гаји само у јужним деловима, и то у јужној Италији, јужној Француској, Шпанији, Грчкој, Бугарској и код нас у Македонији. Дакле, без јужног сунца кикирики не може да успева. Свака температура која се приближава нули за њега је погубна. То је типична биљка тропског и суптропског поднебља а тражи много топлоте и светлости, али и влаге. Чак и осцилације између дневне и ноћне температуре одражавају се на раст биљке . . .

По цветању и формирању плодова земљин орашчић се разликује од не само осталих махунарки, већ и од свих других биљака. После опрашивања цветова тучак почиње да расте у дужину у облику ваљкасте израслине — гинофоре. Кад достигне одређену величину, увлачи се у земљиште, на дубину од 8 до 9 центиметара. Тада се из оплођеног тучка, који се налази на другом крају гинофоре, развија плод: он расте и сазрева у земљи. Оне гинофере које остају изнад суше се и умиру . .

Воде, воде!

Због значаја за исхрану и пољопривреду, човек се, нарочито у последње време, потрудио да од примитивних, готово полудивљих сорти добије нове, плодоносније врсте кикирикија, у чему су најзапаженији успеси постигнути у САД, СССР и неким другим земљама. Тако се данас већ разликују шпански бели и црвени арашид, затим тенеси бели и црвени, совјетске сорте перхуван, ташкентски и степњак. Све оне одликују се великим процентом уља што је за прехрамбену и друге индустрије и најважније.

ОСМЕХ ЗА СМИРЕЊЕ

Зашто се осмехујемо? Многе научнике који су узалуд покушавали да то открију ово питање је приморало да се намрште. Трагове еволуције осмеха није лако пратити јер, за разлику од зуба или костију, изрази лица не могу да се сачувају током векова. Једном научнику, који је поредио понашање различитих врста, међутим, успело је да постави нову теорију.

Професор лингвистике са Калифорнијског универзитета Џон Охала сматра да осмехивање потиче директно из животињског света. А животиње, каже он, осмех користе не према томе како он изгледа него по томе како звучи. Оне, наиме, могу уз помоћ њега да промене звук „гласа".

Кикирики или арашид (Arachis hypogaea):
1. стабло, 2. и 3. цвет, 4. чашица цвета, 5. плод, 6. пресек плода, 7. семенка, 8. пресек семенке.

Кикирики, међутим, захтева пажљиву и сталну негу и тек после ње човек може да се нада добром роду.

Наравно, ову биљку треба пре свега посејати, а и то се обавља на специјалан начин. Кикирики се сеје у такозване плодореде: то су редови на растојању од 70 до 80 центиментара, у које се на сваких 7 до 12 центиметара ставља семе, наравно, пробрано.

Али, тиме посао узгајивача није завршен. Следи окопавање, загртање, наводњавање, због чега се не препоручује да се ова биљка гаји у сувим областима, где није могуће редовно дотицање воде.

Ако све буде у реду, ако се арашид одржи и сачува од паразита, долази свечани тренутак — берба. Кад је плод зрео, познаје се по томе што лишће добија жућкасту боју, док опна око семена треба да има боју одређену за одговарајућу сорту. Плодови се из земље ваде ручно или машинама и суше се у гомилама на самој њиви, а затим одвајају од стабљике и листова. Но, плодови које ће са задовољством грицкати толико деце, и не само њих, широм света, још нису сасвим суви и погодни за исхрану. Сушење се, дакле, наставља или на сунцу или у сушионицама, на температури од око 40°C. Сасушене стабљике и листови се не бацају јер су врло добра храна за стоку.

Кикирики угрожавају разне врсте гусеница и неке паразитне бактерије, сише га црвени паук. Међутим, највише га грицкају деца, спортски навијачи и љубитељи телевизије и биоскопа.

Иван Лончар

Развлачењем углова уста и откривањем зуба неке животиње испуштају цвиљење или кевтање са вишим тоном него обично. Намера им је да се на тај начин прикажу мањи него што су и противнику поруче: „Ја сам мали и беспомоћан и од мене ти не прети опасност. Остави ме на миру“.

Према томе, каже Охала, „глас“ са осмехом представља сигнал умирења, изражава потчињеност и одсуство непријатељства. Код неких врста, као код наше људске, сигнал је еволуирао у чисто визуелно. Звук је ишчезао, а сам осмех постао је сигнал одсуства агресивности. Неке друге врсте, нарочито мајмуни, задржале су и звук.

Мрштење, према Охали, може да се сматра за обрнути поступак од осмехивања: углови уста се стежу да би се произвело режање нижег тона. „Такво скупљање усана омогућава да режање звучи као да долази од много веће животиње, што треба да уплаши противника“.

Осмех и мрштење постали су тако веома важни у односима међу људима. „Осмех је обогаћен читавом скалом значења. То је један од неколико сигнала за комуницирање који је универзалан. Он се одржава не културним него генетичким развојем“. Охала наводи пример куглаша који се, када промаши кегле, осмехује суиграчима тражећи опроштај за грешку; или пример продавца који се умирујуће осмехује купцу који је дошао да протестује.

Људи се, слично као животиње, осмехују или мрште да би своју околину умирили или јој припретили.

Е. Ј.

БЕОГРАД 11001 МАЛА ПОШТА П.ФАХ 124 МАКЕДОНСКА 29

За љубитеље баштованства

Коју школу, сем основне, треба да завршим како бих постала инжењер хортикултуре?

Татјана Шибул,
Браће Лаковић,
Кикинда

Хортикултура (лат. hortus — врт и cultura — обрађивање) је вртларство, баштованство, повртарство, док је хортологија наука

о вртларству. Код нас се инжењер ове занимљиве и лепе науке постаје тако што се после осмогодишње школе и заједничких основа средњег усмереног образовања, уписујеш на један од следећих смерова: пољопривредни, хемијско-технолошки, прехрамбени, шумарски, дрвопрерађивачки, ветеринарски, здравствени, природно-технички, машински или економско-комерцијални смер. После тога уписујеш смер хортикултуре на Пољопривредном факултету.

Лепотица из Фиренце

Када је и где Леонардо да Винчи насликао славну Мона-Лизу?

Горан Поповски,
Штип

Постојале су многе приче и нагађања око тога кад је главни сликар створио још славнију слику, све док модерни историчари уметности (међу њима и познати Кенет Кларк) нису утврдили непобитно да је Леонардо да Винчи (1452—1519) насликао Мона Лизу 1503. године у Фиренци.

Не лек неио лекар

Занима ме шта треба да урадим јер сам приметила да ми се на бутинама појављује целулит? Имам 14 година и 59 килограма.

Марија,
Чачак

С обзиром да се налазиш у узрасту када се тело још обликује, најбоље је да се обратиш лекару који ће ти дати савет како да спречиш даље стварање целулита. У сваком случају посвети више пажње исхрани и настој да што више времена проводиш на ваздуху.

Бесмислена глосолалија

Шта је то глосолалија.

Исмета Бркић,
Мостар

Од грчких речи „глоса“ што значи језик и „лалиа“ — брбљање, настала је реч глосолалија. Означава бесмислено изговарање речи код деце која још не знају да говоре, што се тумачи спонтаном потребом за говором. Глосолалија је понекад и знак нервног обољења код особа које умишљају да су чудом стекле знање дотад њима непознатог језика.

ЧИТАОЦИ КОЈИ У ТОКУ ЛЕТА НИСУ УСПЕЛИ ДА КУПЕ НЕКИ БРОЈ „ЗАБАВНИКА“ МОГУ ДА ГА КУПЕ ЛИЧНО ИЛИ ДА СЕ ОБРАТЕ НА АДРЕСУ: НО „ПОЛИТИКА“ ПРОДАВНИЦА НОВИНА, Македонска 35, 11001 Београд. УКОЛИКО ПРОДАВНИЦА ПОСЕДУЈЕ БРОЈ КОЈИ ВАМ НЕДОСТАЈЕ, ПОСЛАЋЕ ВАМ ГА ПОУЗЕЋЕМ.

Марсовци не постоје

Желео бих да знам да ли на планети Марс има живота? И кад је она настала?

Ђорђе Сремац,
Алмашка 30
Нови Сад

Истраживање Марса инструментима васионских лабораторија почело је 1965. године кад је Маринер 4 са даљине од десет хиљада километара снимио ову планету, а 1976. године на њу су се спустиле сонде Викинг 1 и 2 које су омогућиле изучавање ситнијих детаља. Утврђено је да је на Марсу некада било воде у течном стању, да је атмосфера састављена највише од угљен-диоксида и да водене паре има хиљаду пута мање него на Земљи, да се температура на површини креће од плус 30 дању до минус 100 степени Целзијусових ноћу, да је пејзаж црвенкасториђ јер има доста оксида гвожђа (зато се мисли да су „Марсовци“ црвени) да је магнетно поље око пет стотина пута мање од Земљиног и да нема трагова живота.

Иначе, Марс је настао кад и све остале планете Сунчевог система у неком давном времену, вероватно великом свемирском експлозијом или на неки други начин који ће научници једног дана успети да открију.

Једно те исто

Хтео бих да знам шта су астероиди а шта планетоиди?

Мики,
Ниш

Планетоиди и астероиди су једно те исто: тамна небеска тела малих димензија. Светле одбијеном Сунчевом светлошћу која је толико слаба да може да се уочи само телескопом а крећу се у појасу који омеђавају путање Марса и Јупитера, покоравајући се закону опште гравитације.

Највећи и најдубљи

Први пут се јављам с надом да ћу добити одговор. Хтио бих да знам нешто више о Великом кањону Колорада.

Дражен Миочић,
Крндељева 19
Загреб

Велики кањон Колорада највећи је и најдубљи кањон на свету. Име носи по реци Колорадо која га је усекла. Дуг је 350 километара, широк 6 до 30 километара и дубок преко 1800 метара. Налази се у планинској висоравни високој 1500 до 3000 метара. И све притоке које се сливају у главну реку на сектору кањона имају кањонске долине. Најлепши део у

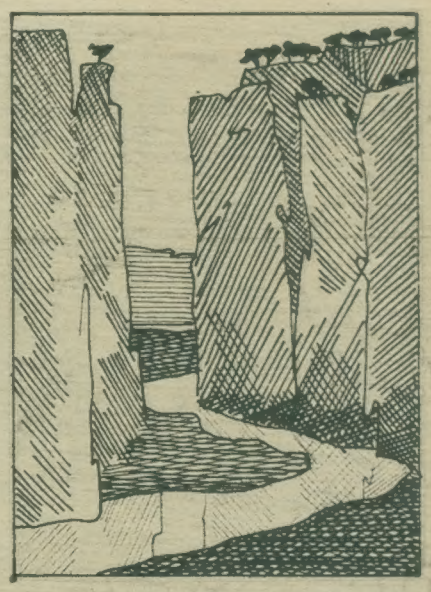

дужини од 90 километара проглашен је 1919. године за национални парк. Открио га је, 1540, истраживач Карденас. Још 1937. године на реци је подигнута Хуверова брана висока 222 метра, са акумулационим језером дугим 180 километара.

ВЕЛИКЕ МИСЛИ — ВЕЛИКИХ ЉУДИ
— избор вредних мисли —
Садржај:
човек — друштво — рад — успех — љубав — срећа — слава — идеје — искуства — мудрост — моћ — личност — уметност — итд.
250 динара плаћате поштару.
Милун Васићевић,
пост рестант, 11000 Београд

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ

Бранка Милићевић, Браће Радовановић 22, 38217 Сочаница — 12 година, желела би да преко „Забавника" стекне много пријатеља, сакупља значке, марке и салвете (за једну страну салвету даје пет наших) **Софија Лукић** (14 година) и **Иван Лукић** (8 година), **Банијска 13, 11080 Земун** — желе да се дописују са младима широм Југославије, сакупљају значке и привеске

Сандра Цергнук, 5200 Пула, Г. Ревеланте 9 — 13 година, воли спорт и музику, сакупља марке

Андрија Митић, 22330 Нова Пазова, Козарачка 36 — 15 година, сакупља значке

Здравка Бановац, 59000 Шибеник, ОШ „Маршал Тито" — сакупља Цицине кутке, значке и др. Одговара на свако писмо

Драгана Пајић, 71350 Соколац, Милана Шарца 7 — 13 година, сакупља значке, разгледнице, постере, марке, воли забавну музику

Антигона Мустафа, 38000 Приштина, Актош 1 Ц2/10 — сакупља значке, разгледнице, маркице и привеске, има 13 година

Вера Војводић, 21244 Шајкаш, Браће Крклуша 103 — 13 година, сакупља салвете и новогодишње разгледнице, воли музику, одговара свима

Адреса комисиона

Моје питање односи се на популарни „вокмен" (walkman). Желела бих да знам у ком га комисиону у Београду има и која му је цена. Молим вас, дајте ми и адресу тог комисиона.

Читатељка из
Битоља

Има га у комисиону у Улици маршала Тита број 6. Цена: са радиом 800 динара, без радија 600 динара.

Шибице, жиїице или жижице

Желим да знам да ли се шибице још називају и жигице и од чега је направљен врх палидрвца, од сумпора или фосфора? У питању је опклада.

Горан Кнежевић,
Палих бораца 52/2
Ресник

Правилно је и једно и друго. А постоји и трећи назив: жижице.

Запаљива маса главе такозване сигурне жижице коју ми најчешће употребљавамо састоји се од материјала који ослобађа кисеоник, као што је калијум-хлорат, и од супстанци које сагоревају: сумпор, антимон, три-сулфид и

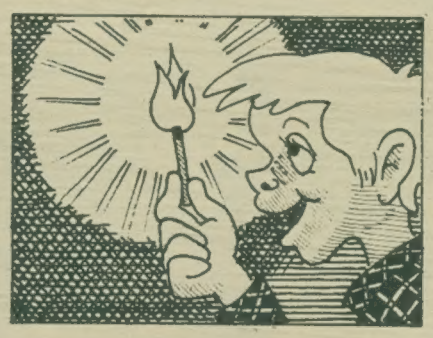

друго. Главица сигурних жижица може се упалити само трењем о специјалан слој нанесен на кутију за жижице. У овом слоју најважнији састојак је црвени фосфор који пали главицу. Међутим, жижице које се пале трењем о сваку површину раније су садржавале бели фосфор који је, због тога што је отрован, забрањен. Значи, у праву је и онај који тврди да врх палидрвца може да садржи и фосфор.

Криба је їрашина

Ја бих те замолио да ми одговориш шта је узрок да и веома добро очуване грамофонске плоче пуцкетају кад их слушам и како се то може отклонити?

Душан Скендеровић,
Јаше Игњатовића 51
Суботица

Пуцкетање грамофонских плоча је редовна појава уколико се о њима не брине на прави начин. Кад плочу ставиш на грамофон, по такозваним рилнама где је нарезана музика падају микро честице које игла не тера испред себе већ их утискује у пластичну масу. На тим местима плоча ће стално пуцкетати. Да се то не би догађало, треба набавити гечност за прање грамофонских плоча (има их неколико врста). Течност дезелектрише плочу и она отпушта честице које се тада могу лако очистити четкицом. У ствари, то би требало да се ради после сваког слушања, поготово кад је у питању драга плоча. Не заборави да плоче враћаш у омот! Течност о којој смо говорили можеш набавити у свакој продавници плоча. Има и додатак који се монтира на иглу.

То је Швајцарска

Дугогодишњи сам сакупљач марака и имам различите серије. Желела бих да те нешто питам. Имам двадесет марака на којима пише HELVETIA. *Да ли можеш да ми одговориш која је то земља и зашто је име такво?*

Драгана Панић,
III пук 1
Пирот

HELVETIA, односно Хелвеција је латински назив данашње Швајцарске. Хелветима су Римљани називали нека веома напредна келтска племена која су живела на подручју између река Рајне и Мајне. Швајцарска се, иначе, и званично називали Хелветска Република у периоду између 1798. и 1803. године. И данас се на маркама ове земље не појављује никакво друго име осим Helvetia.

Само їрамофонска їлоча

Хтјела бих да знам гдје могу набавити књигу „У здравом телу здрав дух".

Лорета Ђурић,
Ружице Марковић 33
Сплит

Књиге нема. Издата је само грамофонска плоча, у продукцији РТБ-а.

SANYO сервис

Пишем ти већ трећи пут. Молим те да ми кажеш где се налази сервис за оправку касетофона марке SANYO?

Зорица Марковић,
Железник

Иако свакодневно примамо на стотине писама, ово твоје „пишем ти већ трећи пут" звучи помало невероватно. Као што видиш, примили смо тек твоје „треће" писмо. Ево и одговора. Јапанска фирма Sanyo нема заступника у Београду нити званичан сервис. Свој касетофон можеш да поправиш код приватника Љубомира Маговчевића који станује у Булевару револуције 38 у Београду, тел. 340-030.

РЕШЕЊЕ

ДЕТЕКТИВСКЕ ПРИЧЕ

Препирући се с газдарицом Петар је потпуно заборавио да је у ташни оставио дописницу која је инспектора и довела до њега.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Директор НО „ПОЛИТИКА"
Драган Марковић

Први број Политикиног забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Главни и одговорни уредник
Раде Шошкић

Одговорни уредник
Вера Смиљанић

Ликовно-графички уредник
Александар Мартиновић

Издавачки савет:

Владимир Антић, Добривоје Арсић, Ариф Бозаци, др Радослав Ђокић (заменик председника), др Радомир Животић, Зорица Ивановић, Љубисав Лилић, Каћа Милетић, Бранислава Митровић, Мирјана Моравчевић, Раденко Павловић, Ружица Петровић, Радомир Ристић, Снежана Стаменковић, Јелисавета Суруџић (председник), Зорица Ћеран, Светлана Шухартовић. Чланови савета из редакције: Владимир Гајтовић, Светлана Ивановић, Александар Мартиновић, Вера Смиљанић, Раде Шошкић.

Редакција:
Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић-Стојовић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Петар Милатовић, Весна Минић, Ненад Мирковић, Зора Меденица, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Весна Софреновић, Недељка Сташић, Миленко Тодоровић и Милош Томић.

Секретаријат:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић, Даринка Тодоровић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА" — ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК", Македонска 29, 11001 Београд. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 20 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Тромесечна 220,00 динара, полугодишња 440,00 динара и годишња 880,00 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Тромесечна 440,00 динара, полугодишња 880,00 динара и годишња 1.760,00 динара.

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НО „Политика" ООУР „Продаја" — претплата на лист „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК".

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ ГОДИШЊА:

САД	$	65.—
СР НЕМАЧКА	DM	115.—
ШВАЈЦАРСКА	Šfr.	107.—
ФРАНЦУСКА	Ffr.	267.—
ШВЕДСКА	Škr.	271.—

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „Политика" код „ИНВЕСТ БАНКЕ" — Београд, број 60811-620-63-257300-00054, уз обавезну назнаку ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК".

WALT DISNEY
МИКИ

ОВО СЛИКАЊЕ У ПУСТИЊИ ЈЕ БАШ ЛУДО!

НЕ ЗНАШ ДА ЛИ ЈЕ ФАТАМОРГАНА ИЛИ СЛИКА!

ОХ, ПА ТО ЈЕ НЕВЕРОВАТНО КАКО СИ ЛЕПО НАСЛИКАЛА!
МИСЛИШ?

ОВАЈ КАКТУС К'О ДА ИМА ПРАВЕ БОДЉЕ!
ЈАОЈ!

ТО СЕ ЗОВЕ РЕАЛИСТИЧКА СЛИКА!
А... МА НЕМОЈ!
Copyright © 1982 Walt Disney Productions World Rights Reserved

ЈЕ Л' И ТИ, ШИЉО, ПРАВИШ РЕАЛИСТИЧКЕ СЛИКЕ?
Distributed by King Features Syndicate

НЕ БИ' ЗНАО ДА ТИ ОДГОВОРИМ...

... ЈА САМО СЛИКАМ ОНО ШТО ВИДИМ!